

Pri izbiri sveč mislite na okolje? [str. 12-13](#)

Delnice cinkarne spet »na prepihu« [str. 4](#)

TV SPORED

PRIMOŽ TRUBAR

REFORMACIJA NA SLOVENSKEM

STOP

Maja Sodja in Miha Drozg
Voditelja posebne oddaje
Amerika odloča!

Dennis Avdić Show

Korona zarezala med voditelje

75let

novi tednik

Tednik za Savinjsko regijo / št. 44/ Leto 75 / 29. oktober 2020 / Cena 2,90 EUR / www.nt-rc.si/novi-tednik

Plešoči gasilci navdušujejo

Odkar je zaradi koronavirusa vse bolj ustavljeno javno življenje, vsak išče nekaj, kar ga drži pokonci. Za nekatere je to ples. Številne skupine ljudi po svetu migajo v ritmih skladbe Jerusalema. Te koreografije so se naučili tudi člani Prostovoljnega gasilskega društva Šentjur. Video, ki so ga objavili na kanalu Youtube, je naletel na izjemen odziv, saj število ogledov raste iz dneva v dan. Mnogi ljudje so obljubili, da bodo za delovanje društva namenili prostovoljni prispevek. Gasilci, ki želijo kupiti novo gasilsko vozilo, bodo veseli vsakega evra. [str. 9](#)

Foto: PGD Šentjur

INTERVJU

Marko Pavčnik, chef in lastnik restavracije [str. 26-27](#)

ROGAŠKA SLATINA

Uredili novi pediatrični ambulantni [str. 8](#)

IZ NAŠIH KRAJEV

Tudi dan spomina na mrtve letos drugačen [str. 38](#)

ZADETKI

»Nagrada tovarna leta je v slovenskem prostoru zelo pomembna, mi pa smo še posebej ponosni, da smo jo dobili v letu, ko praznujemo 50. obletnico ustanovitve, in da smo jo dobili kot prva od vseh Boschevih številnih tovarn.«

Boštjan Gorjup, direktor BSH Hišni aparati Nazarje

»Posebno pozornost svetujem pri uporabi in odlaganju sveč, ki jih proizvajalci predstavljajo kot biorazgradljive, sto-odstotno bio, naravne in podobno.«

Gašper Gantar, direktor Visoke šole za varstvo okolja Velenje

»Vseeno je, ali gre za vrhunsko hrano ali 'fast food' ob cesti. Če nas hrana spravi v dobro voljo, je dobra, če ne ali če nas spravi v slabo voljo, je slaba. Takšne hrane doma ne kuhati.«

Marko Pavčnik, lastnik in chef restavracije Pavus

»Tisti, ki živimo od vinogradništva in temu posvečamo ogromno dela, moramo vedeti, da vina ne moremo prodajati poceni. Najti moramo sladokusce, ki so pripravljeni popiti manj, a za to plačati več.«

Uroš Kolar, vinogradnik

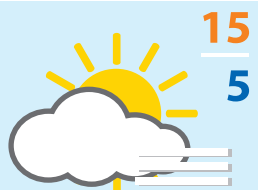

»Madžarka Ozbas je mladinska svetovna prvakinja, zelo je dobra. Je najboljša predstavnik nove generacije. Imel sem tremo. Tina ni smela napraviti nobene napake.«

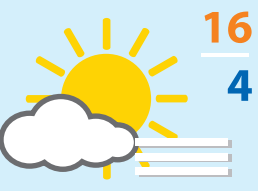
Marjan Fabjan, trener olimpijske prvakine Tine Trstenjak po zmagi v Budimpešti

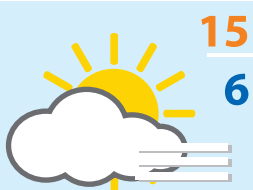
ČETRTEK

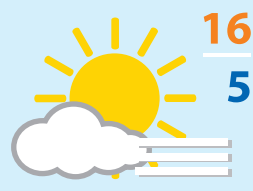
SOBOTA

PETEK

NEDELJA

Jir. ARSO

Občine pripravljene?

Občinski štabi že nudijo pomoč

Zaradi razglasitve epidemije so morale vse občine aktivirati regijske načrte za zaščito in reševanje v pandemiji in na svojih spletnih straneh objaviti telefonske številke za pomoč občanom. Nekatere občine so to naredile izredno hitro.

SIMONA ŠOLINIČ

»Občani so že iz časa splošne epidemije navajeni, da se za pomoč obračajo na svoje občine. V prvi vrsti je ta namenjena ljudem, ki so v karanteni in potrebujejo dostavo hrane oziroma drugo pomoč. V delo so se vključile tudi humanitarne organizacije in prostovoljci,« pravi vodja celjske izpostave uprave za zaščito in reševanje **Janez Melanšek**. Člani civilne zaščite že pomagajo zdravstvenim domovom, bolnišnici in domovom za starejše. V Splošni bolnišnici Celje urejajo tudi posebne prostore, kjer naj bi bili ob povečanju okužb nastanjeni zaposleni. Pri tem bolnišnici pomagajo z dodatnimi ležišči.

Dodatne postelje v šoli

Za primer nadaljnjega strmega povečevanja števila obolelih je pripravljen še vedno tudi načrt ureditve

dodatnih 150 ležišč za bolnike v Srednji zdravstveni šoli Celje, pravi Melanšek. Uresničitev tega dela načrta bo odvisna od dodatnega števila okuženih oziroma obolelih. Dodatne postelje za obolele, ki bi jih namestili v zdravstveno šolo, so bile načrtovane tudi v prvem valu kot skrajna možnost, a do tega ni prišlo. Situacija ni spod-

Vodja celjske izpostave uprave za zaščito in reševanje **Janez Melanšek**

budna, v naši regiji je zdaj kar za 200 odstotkov več okuženih kot v prvem valu epidemije. Občine morajo v skladu z državnim in občinskim načrtom za zaščito in reševanje organizirati ter zasnovati tudi tako imenovane objekte za karanteno. Ti bodo namenjeni ljudem, ki doma nimajo prostorskih možnosti za karanteno.

V času epidemije nalezljive bolezni covid-19 prostovoljci Župnijske karitas Vransko in Občinske organizacije Rdečega križa Vransko občanom dostavljajo tople obroke iz Zavoda sv. Rafaela Vransko ali Osnovne šole Vransko-Tabo. Poleg tega gredo v trgovino in občanom dostavijo živila ter osnovne življenjske potrebe, zdravila in medicinske pripomočke iz Lekarne Vransko ter nudijo psihosocialno in drugo pomoč.

»Zaščitne opreme naj bi bilo po zagotovilih države zaenkrat dovolj,« pravi Melanšek. Predvsem mask in razkužil. Pri tem so javne ustanove – bolnišnica, zdravstveni domovi, šole – tudi same poskrbele za nabavo ustrezne zaščitne opreme.

Foto: SHERPA

Ob napovedi spremenjenega režima testiranja na okužbo z novim koronavirusom strokovnjaki pojasnjujejo, da to ne spremenilo samega poteka epidemije, bo pa nekoliko razbremenilo laboratorije. S spremembami naj bi tako število testov dnevno zmanjšali na 4 tisoč oziroma 5 tisoč. V prihodnje naj bi testirali zgolj tiste, pri katerih se pričakuje težji potek bolezni, zaposlene v domovih za starejše ter bolnišnicah in tiste, ki imajo z ljudmi veliko stikov pri svojem delu. Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah je že način testiranja bolnikov s sumom na covid-19 že spremenil. Testiranje tako v Šmarju opravljajo le pri osebah nad 60 let, ne glede na starost pa testirajo bolnike s pridruženimi boleznimi in osebe z imunsko pomanjkljivostjo. Testirajo tudi osebe z epidemiološko indikacijo, torej tiste, ki so na izpostavljenih delovnih mestih. Bolniki se morajo v primeru znakov bolezni obrniti na svojega zdravnika, ki bo odredil izolacijo, glede na stopnjo izraženosti bolezni.

Splošna bolnišnica je še enkrat pozvala ljudi, naj ne prihajajo v bolnišnico, v kolikor so imeli datume za nenujne preglede prehodno dogovorjene, saj glede na odločitve ministrstva za zdravje, nujnih pregledov začasno ne izvajajo. Iz bolnišnice namreč zaradi pomanjkanja kadra ne morejo vseh naročenih obvestiti pravočasno.

Okužbe s koronavirusom še naprej naraščajo v domovih starejših na Celjskem. V Domu svetega Jožefa Celje se je stanje nekoliko umirilo, čeprav število okuženih še narašča. V začetku tedna je bilo med stanovalci 26 okuženih in med zaposlenimi 13. Največja težava je trenutno pomanjkanje oziroma preobremenjenost kadra, saj zaposleni delajo do zadnjih zmogljivosti. Na pomoč so jim že priskočili iz celjske bolnišnice in zdravstvenega doma ter drugih domov v regiji.

V Trubarjevem domu starostnikov v Loki pri Zidanemu Mostu je trenutno okuženih 113 stanovalcev in 39 zaposlenih, kar pomeni, da gre za eno večjih žarišč izbruha novega koronavirusa v Sloveniji. Na pomoč v dom so že prišli zaposleni iz drugih domovih za starejše po državi, prostovoljci Rdečega križa, Zdravstveni dom Sevnica pa bo v dom napotil tri medicinske sestre, z delom pa so že začeli tudi študenti medicine in zdravstvene nege. Prvo okužbo so potrdili tudi v šentjurskem domu starejših.

Zaradi vladnega odloka so slovenska zdravilišča in terme v soboto zaprli vse hotele, razen tistih, ki so namenjeni zdraviliškemu zdravljenju in obnovitveni rehabilitaciji. V Thermani Laško bo tako do 5. novembra zaprt celoten kompleks Thermana Park. Odprt ostaja Hotel Zdravilišče Laško, in sicer za vse goste, ki prihajajo na zdraviliško zdravljenje in obnovitveno rehabilitacijo. Nemoteno izvajajo oskrbo stanovalcev v Domu starejših Laško, ki ga upravlja Thermana, ter fizioterapevtske storitve z oznako zelo hitro. Tudi Rimske terme so zaprle nastanitvene in bazenske zmogljivosti. Imeli bodo nekaj poslovnih gostov, za zunanje goste pa so zaprti. V Termah Olimia so zaprti vsi termalni bazeni. V Termah Dobrna trenutno izvajajo zdraviliško zdravljenje. Terme Topolšica so Hotel Vesna, apartmaje ter bazenski kompleks zaprle že sredi minulega tedna. Vse rehabilitacijske programe zaenkrat izvajajo nespremenjeno.

V občinah Šmarje pri Jelšah in Zreče še naprej izvajajo brezplačne prevoze Prostofer, a pod posebnimi pogoji in z določenimi omejitvami. Prevoze tako izvajajo samo za nujne primere (npr. do zdravnika) in v primeru, da je oseba popolnoma zdrava oz. brez vseh bolezenskih znakov. Prevoze izvajajo samo znotraj občine (v primeru, da gre za nujen prevoz izven občine, uporabnik potrebuje dokazilo, npr. napotnico zdravnika).

SŠol, BA

»Zaenkrat otroških igral in športnih igrišč v Celju ne zapiramo, a odsvetujemo njihovo uporabo, saj je tam verjetnost okužbe velika. Občanom svetujemo, naj z otroki raje obiskujejo rekreativne poti v naravi,« pravijo v Mestni občini Celje. Fotografija je simbolična. Foto: splet

Kje je organizirano nujno varstvo otrok?

Mestna občina Celje je v tednu, ko so vrtci zaprti, organizirala nujno varstvo za otroke, katerih starši opravljajo delo, ki je pomembno za delovanje družbe in države v izrednih razmerah.

»Starši morajo predložiti tudi potrdilo delodajalca o upravičenosti do nujnega varstva, ki je objavljeno na spletnih straneh vseh treh javnih vrtcev,« so sporočili iz celjske občine. Nujno varstvo je organizirano za otroke, vpisane v tri javne celjske vrtce: Vrtec Anice Černejeve, Vrtec Tončke Čečeve in Vrtec Zarja. Organizirano je brez dejavnosti v mešanih starostnih skupinah, in sicer v Vrtcu Tončke Čečeve, enota Gaberje.

Nujno varstvo otrok je zagotovljeno tudi za otroke, ki so vključeni v vrtec Danielov levček, in sicer v enoti na Don Boskovem trgu, ter za otroke, ki obiskujejo Waldorfski vrtec Celje, nujno varstvo je zagotovljeno v enoti na Bregu.

Če je le možno, v MOC starem priporočajo, naj otroci ostanejo doma. Za čas, ko bodo vrtci zaprti, so starši opravičeni plačila vrtca.

Po pritisku staršev vrtec odprt?

V ponedeljek nas je občan Rečice ob Savinji opozoril, da je bil javni vrtec na Rečici ob Savinji povsem zaprt.

Za pojasnilo smo vprašali **Matejo Glušič**, ravnateljico Vrtca Mozirje, ki ima delovni enoti v Mozirju in na Rečici. Povedala je, da je vrtec v petek prejel okrožnico šolskega ministrstva, da mora zagotoviti varstvo le za tiste otroke, katerih oba starša sta zaposlena na delovnih mestih, ki so za delovanje države v času epidemije najpomembnejša. Takšnih otrok v vrtcu skorajda ni oziroma imajo le enega, čigar starša sta med epidemijo za njegovo varstvo poskrbela izven te ustanove. Očitno

je bil pritisk staršev vseeno velik, saj so se na Rečici oziroma v Mozirju vendarle odločili, da bo vrtec odprt.

V teh dneh so zaradi okužb v kolektivu morali zapreti tudi Vrtec Polzela, ki naj bi bil odprt. In občine se očitno pri reševanju teh zadev različno odzivajo. Na Polzeli so se namreč takoj odločili, da bo kljub zapiranju Vrtca Polzela organizirano nujno varstvo otrok v okviru Civilne zaščite Občine Polzela. Na ministrstvu za izobraževanje so v ponedeljek zato objavili tudi seznam odprtih vrtcev v Sloveniji, ki zagotavljajo nujno varstvo za otroke, katerih starši so zaposleni in varstva ne morejo zagotoviti na drug način. Trenutno je na seznamu 240 zavodov. Seznam še ni dokončen in ga bodo še dopolnjevali. Informacije o nujnem varstvu morajo biti objavljene tudi na spletnih straneh občin.

SŠol, BJ, RG

Spremljajte nas na
www.novitednik.si

Naložite si aplikacijo in nas spremljajte, kjerkoli ste.

DUTB išče kupca za svoj lastniški delež v Cinkarni Celje

Delnice cinkarne spet »na prepihu«

Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB) prodaja delnice, ki jih ima v Cinkarni Celje. Gre za 104.504 delnice ali malo manj kot 13-odstotni lastniški delež. Ponudbe bo sprejemala do 13. novembra. V DUTB pojasnjujejo, da morajo v skladu z zakonom vsako leto unovčiti za več kot 200 milijonov evrov premoženja, ki ga upravljajo. Konec leta 2022 naj bi se namreč življenjska doba slabe banke iztekla. Na trgu zato poskušajo prodati več naložb, med njimi tudi lastniški delež Cinkarne Celje. Medtem celjska družba zadnje mesece lastne delnice odkupuje sama. Do sredine oktobra je sklad lastnih delnic povečala na 2,47 odstotka osnovnega kapitala.

JANJA INTIHAR

DUTB je delnice Cinkarne Ena Holdinga in je imela na Celje pridobila v stečaju Zvon nje vpisano ločitveno pra-

vico. Šlo je za posojila več bank cerkvenemu holdingu v letih 2007 in 2008. Posojila so bila zavarovana tudi z vrednostnimi papirji in so bila leta 2013 prenesena na slabo banko. V slabi banki pravijo, da so o razpisu opozorili tudi ostale lastnike cinkarne, da je zanimanje za nakup zaenkrat veliko, dejanski interes pa bo bolj jasan po prejemu nezavezujočih ponudb. Torej po 13. novembru.

Neustrezne ponudbe

Cinkarna Celje je »na prepihu« že več let, a so bili doslej vsi poskusi prodaje neuspešni. Država je eno

najpomembnejših celjskih in tudi slovenskih podjetij leta 2013 uvrstila na seznam družb, iz katerih se namerava umakniti. Leto kasneje je konzorcij, ki ga je vodila državna Modra zavarovalnica, v njem pa so bili še Slovenski državni holding, Družba za upravljanje terjatev bank, dve banki ter družbi za upravljanje KD Skladi in Alpen Invest, začela zbirati nezavezujoče ponudbe za nakup malo manj kot 73 odstotkov delnic cinkarne. V začetku leta 2015 je konzorcij prodajni postopek ustavil oziroma končal. Kot razlog je navedel, da ponudbe niso izpolnile njegovih pričakovanj. Nerešena okoljska vprašanja v cinkarni naj bi močno vplivala na konkurenčnost postopka in višino prejetih ponudb. Oddali naj bi jih štirje kupci, med njimi tudi poljski kemični velikan Azoty, ki je v državi lasti. Člani konzorcija so takrat napovedali, da bodo še naprej iskali rešitve, ki bi odpravile

okoljske težave in omogočile boljšo prodajo delnic.

Leta 2017 je manjši konzorcij, ki ga je vodila DUTB, res poskušal prodati 25-odstotni delež cinkarne, a iz tega spet ni bilo nič. Nato je sredi leta 2018 ob finančni podpori ameriškega investicijskega sklada KKR prevzemno name- ro objavil luksemburški Anatol, ki je del avstrijske skupine Martens Management Group. Namera Anatola, ki je o svojih načrtih obvestil agencijo za trg vrednostih papirjev in agencijo za varstvo konkurence, vodstvo cinkarne in tudi predstavnike delavcev, je dvignila veliko prahu. Ne samo zaradi zgodbe s Heliosom, ki ga je eno od podjetij iz te avstrijske skupine kupilo zelo poceni, nato pa že čez dve leti prodalo za skoraj trikrat več. Razburjala je tudi cena, saj so Avstrijci napovedali, da nameravajo za delnico cinkarne plačati 220 evrov, kar je bilo krepko pod ceno, ki je takrat veljala na borzi. Lastniki cinkarne ponudbe niso sprejeli in do le-

tos poskusov prodaje večjega deleža cinkarninih delnic ni bilo. Od takrat je kljub odličnemu poslovanju padla tudi cena delnic na borzi.

Cinkarna povečuje sklad lastnih delnic

Zadnje mesece je delnica cinkarne na borzi dosegla ceno 160 do 169 evrov. Večino prometa je ustvarilo celjsko podjetje samo. Po sklepu, ki je bil sprejet na letošnji seji skupščine, lahko uprava cinkarne do junija prihodnje leto število lastnih delnic poveča na 80.797 delnic, kar predstavlja 10 odstotkov osnovnega kapitala. V skladu s programom prodaje, ki sta ga sprejela uprava in nadzorni svet, nakupna cena pridobljenih lastnih delnic ne sme biti nižja od 120 in ne višja od 230 evrov za delnico. Do sredine oktobra je cinkarna sklad lastnih delnic povečala na 19.962 delnic ali 2,47 odstotka osnovnega kapitala.

Foto: arhiv NT (Andraž Purg-GrupA)

Bo DUTB uspelo prodati svoj 13-odstotni lastniški delež v Cinkarni Celje in kdo ga bo kupil?

Cetis Flex dobil zeleno luč

Lastniki Cetisa, tudi državna SDH in KD, so na seji skupščine soglasno podprli predlog uprave o izločitvi programa komercialnih tiskovin, s katerim podjetje ustvari približno tretjino svojih prihodkov. Kot je že znano, bo Cetis program komercialnih tiskovin in s tem del svojega premoženja prenesel na hčerinsko podjetje Amba, ki se prav tako ukvarja s to dejavnostjo.

Cetis je Ambo predlani iz najetih prostorov v Ljubljani preselil v Celje, kjer je postavil sodobno proizvodnjo. Z novimi prostori in z nakupom nove opreme je zmogljivosti za izdelavo komercialnih tiskovin več kot podvojil. Podjetje, v katerem bosta združeni proizvodnji

komercialnih tiskovin Cetisa in Ambe, se bo imenovalo Cetis Flex, v njem bo zaposlenih približno 150 ljudi.

V Cetisu predvidevajo, da bo celoten proces izločitve in pripojitve končan še pred koncem letošnjega leta. Po uradni registraciji bo ponudba novega podjetja obsegala fiksno embalažo, ki jo izdeluje Amba, ter etikete, termokrčljive rokavčke, ovojne etikete in rešitve za zaščito blagovnih znamk, ki jih proizvaja Cetis. Matična družba Cetis se bo osredotočila na izdelovanje varnostnih tiskovin in korporativno upravljanje celotne skupine.

JI

Unior prodal nepremičnino v Mariboru

Medtem ko je zreški Unior v začetku septembra ustavil prodajo svoje turistične družbe Unitur in napovedal, da bo prodajni postopek nadaljeval predvidoma januarja prihodnje leto, mu je uspelo prodati večjo nepremičnino v Mariboru. Gre za proizvodne prostore na območju nekdanjega Tama, za katere je iztržil 8,5 milijona evrov. Kupec je podjetje Starkom.

Unior je imel nepremičnino v Mariboru še iz časov, ko je bil družbenik v podjetju Starkom, ki ga je ustanovil z nemškim avtomobilskim koncernom Deimler. Ko je leta 2012 izstopil iz skupnega projekta, je Starkom odkupil njegov 49-odstotni lastniški delež ter hkrati podpisal dolgoročno pogodbo za najem proizvodnih hal. Prodaja ze-

mljišča in stavb dosedanjemu najemniku zato ni nepričakovana.

Starkom, ki izdeluje komponente za podvozja osebnih vozil, večinoma za znamko Mercedes-Benz, bo za proizvodne hale in za približno 32 tisoč kvadratnih metrov zemljišča plačal 8,5 milijona evrov. V Uniorju pravijo, da je višina kupnine v skladu z nedavno opravljeno cenitvijo. Ker imajo v poslovnih knjigah to naložbo ocenjeno na višjo vrednost, so pri prodaji ustvarili negativni učinek na poslovni izid v višini 4,3 milijona evrov.

S prodajo nepremičnine v Mariboru, ki je bila opredeljena kot poslovno nepotrebno premoženje, Unior uresničuje zaveze do bank upnic, pri katerih ima najeto sindicirano posojilo. V skladu s posojilno pogodbo bo moral prej ali slej prodati tudi družbo Unitur.

JI

Čas preživetja vedno krajši

Svetovalna družba Bisnode je med koronakrizo, ki je podjetjem povzročila velik in nepričakovan upad naročil, razvila novo orodje za pomoč podjetnikom in menedžerjem. Ponuja jim informacijo, koliko časa lahko preživijo ob padcu prodaje, in pomaga rešiti vprašanje, kako dolgo lahko zdržijo z likvidnostnimi rezervami v razmerah, ko je prodaja na trgu popolnoma onemogočena. Po naj-novejši raziskavi lahko to jesen malo več kot 40 odstotkov podjetij pokriva stroške brez novih prihodkov le do 25 dni.

V spomladanskem času je gospodarstvo delno reševala državna pomoč, ki pa je v novem valu koronavirusa negotova. V takšnih razmerah ima odločilno vlogo količina likvidnih sredstev, ki jih je podjetje nakopičilo v času gospodarske rasti. V družbi Bisnode navajajo, da je z njihovim novim orodjem mogoče predvideti, kaj se bo v prihodnje zgodilo z likvidnostjo podjetij, če se bo pojavila gospodarska kriza. Novo orodje namreč pove število dni, ki jih podjetje lahko preživi, če zaradi omejitev na trgu svojih izdelkov ne more prodajati in se prihodki od prodaje zmanjšajo za 100 odstotkov. V Bisnode so izračunali, da je na začetku prvega vala koronakrize na ravni celotnega

gospodarstva povprečen čas preživetja znašal 151 dni. Ob koncu tretjega četrtertletja se je zmanjšal na 105 dni, ob tem da bi jeseni kar 44 odstotkov podjetij lahko pokrivalo stroške brez novih prihodkov le do 25 dni. Če se bo epidemiološka slika v državi še slabšala, pravijo v Bisnode, bo pričakovani čas preživetja gospodarstva znašal samo še 94 dni. Vsem podjetjem zato priporočajo, naj redno spremljajo likvidnost svojih partnerjev in se ob morebitnih odklonih odzovejo s primernimi ukrepi.

Podatki kažejo, da so bila v prvem valu koronakrize likvidnostno najšibkejša podjetja, ki delujejo v dejavnosti prometa in skladiščenja. Povprečen čas preživetja teh podjetij je bil 42 dni. Najmanj prizadete so bile dejavnosti oskrba z električno energijo, s plinom in paro, kjer je povprečni čas preživetja znašal 87 dni, in na področju poslovanja z nepremičninami ter v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva, kjer je bil 79 dni. Likvidnostne razmere se bodo predvidoma izboljšale v finančni in zavarovalniški dejavnosti, najbolj se bodo poslabšale v kulturni, razvedrilni in rekreacijski dejavnosti ter v gostinstvu, napovedujejo v družbi Bisnode.

JI

Na spletnem Mosu zabeležili 4 tisoč do 6 tisoč dnevnih obiskov

»Bila je samo zasilna rešitev«

V družbi Celjski sejem so zadovoljni z obiskom Mednarodnega sejma obrti in podjetnosti (Mos), ki so ga zaradi ukrepov, povezanih z epidemijo koronavirusa, letos prvič pripravili v spletni obliki. Posnete predstavitve razstavljalcev si je namreč ogledalo 30 tisoč obiskovalcev, spletno platformo Mosa pa dnevno 4 tisoč do 6 tisoč obiskovalcev. Sejem je bil od 8. do 22. oktobra, število sodelujočih na njem je bilo pričakovano dokaj skromno, saj se je za udeležbo na takšni izvedbi sejma odločilo le približno petdeset podjetij in ustanov.

JANJA INTIHAR

»Letošnji Mos je bil samo zasilna rešitev, ki ne more nadomestiti pravega sejma in z njim tudi ni primerljiva. Razstavljalci in obiskovalci se namreč želijo srečati v živo, se pogovoriti in skleniti kakšen posel. Je pa bil spletni sejem vsekakor dobra izkušnja, saj smo lahko preverili, kaj lahko pričakujemo od digitalne izvedbe takšnega dogodka,« pravi **Robert Otorepec**, izvršni direktor družbe Celjski sejem. Ker so izkušnje s spletnim Mosom vendarle dobre, celjski sejmariji že razmišljajo, da bi v prihodnje poleg sejmov v

živo pripravljali tudi digitalne sejme. Namenjeni bodo tako imenovanim nišnim dejavnostim ter razstavljalcem, ki ne bi mogli priti v Celje.

Prelomnica

Kljub vsem pomislekom v družbi Celjski sejem poudarjajo, da je bil spletni Mos prelomnica. Ne samo ker je bil največji in najuspešnejši digitalni sejemski projekt v državi, ampak so se nanj dobro odzvali tako razstavljalci kot obiskovalci. Razstavljalci so lahko s pomočjo predstavitev oddaj v živo kakovostno predstavili svoje izdelke

Robert Otorepec, izvršni direktor družbe Celjski sejem: »Letošnji Mos je bil samo zasilna rešitev, ki ne more nadomestiti pravega sejma in z njim tudi ni primerljiva.«

ali storitve, obiskovalcem sta bila vseč hiter dostop do ponudnikov na enem mestu in možnost komunikacije z njimi. Prostora za izboljšave je še dovolj, a kljub temu je

že prva različica odgovorila na ključne želje in potrebe obeh strani, pravijo v družbi Celjski sejem. Posnete predstavitve podjetij si je ogledalo več kot 30 tisoč obiskovalcev, na spletni platformi Mosa so vsak dan zabeležili 4 tisoč do 6 tisoč obiskov.

Altermed morda decembra

Celjski sejmariji še vedno upajo, da jim bo letos uspelo pripraviti tudi sejem Altermed, ki je običajno vključen v sedem spomladanskih sejmov. Altermed, ki je namenjen zdravemu načinu življenja, ne bi bil na spletu, kot je bil Mos, ampak na sejmišču. Najprej so načrtovali, da bi sejem pripravili predzadnji teden v novembru, a so ga zaradi negotovosti, ki jo prinaša vsak dan več ukrepov za zajezitev epidemije, zdaj predstavili na december. Kot pravijo, je zanimanje za udeležbo na sejmu sicer precejšnje, večinoma gre za tiste razstavljalce, ki so prijavo poslali že za spomladanski čas, a je upanja, da bodo sejem res lahko izvedli, vedno

manj. »Razmere se iz dneva v dan spreminjajo, danes ne veš, kaj bo jutri. Zato tudi z dokončno odločitvijo o sejmu odlašamo, vse bo odvisno od ukrepov, ki bodo veljali konec leta,« pravi Robert Otorepec.

Pomoči ne pričakujejo več

Družba Celjski sejem je za letos načrtovala trinajst sejmov, a ji je uspelo pripraviti le sejem Agritech, ki je bil februarja, ter spletni Mos. Zaradi odpovedi sejmov in večine drugih prireditev bodo letos njihovi prihodki nižji za več kot 80 odstotkov, izguba ob koncu leta bo po predvidevanjih Roberta Otorepca znašala več sto tisoč evrov. »Odpustiti smo morali nekaj ljudi, tako da je zdaj v podjetju le še sedem redno zaposlenih. Delovni čas smo skrajšali na štiri ure ter zmanjšali stroške, kolikor se je dalo. Več ne moremo narediti. Ves čas smo upali na finančno pomoč države, a je ta na industrijo srečanj, kamor sodi tudi sejemska dejavnost, v vseh petih protikoronskih zakonih pozabila. Vlada zdaj pripravlja že šesti protikorski paket, vendar pričakovanj, da bo tokrat le upoštevala predloge, kako naj nam pomaga, nimamo več,« pravi Otorepec.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Ob jubileju še laskavo priznanje

Trenutne epidemiološke razmere so odnesle načrtovano veliko slavo ob letošnje jubileju, ko v podjetju BSH hišni aparati Nazarje praznujejo pol stoletja delovanja. Kljub temu imajo v družbi veliko razlogov za veselje. Poleg velikega števila naročil in povpraševanja po izdelkih si je družba prislužila še laskavi naziv Tovarna leta 2020.

BSH je s svojo predstavitvijo naprednih rešitev v proizvodnji in s svojimi odgovori navdušil strokovno komisijo izbora Tovarne leta 2020, ki ga je v finalnem izboru med tremi finalisti, poleg BSH sta se za nagrado potegovala tudi proizvajalec žarometov in svetlobne opreme za avtomobile Hella Saturnus Slovenija in proizvajalec arhitekturnih svetil Intra lighting, prepoznala in razglasila za najboljši proizvodno podjetje v Sloveniji. »To družbo smo izbrali, ker se poleg tega, da vse procese izvaja v skladu z zahtevami industrije 4.0, odlikuje še po tem, da se oskrbuje z zeleno energijo,« je povedal predsednik komisije **Anton Papež**.

Boštjan Gorjup, direktor BSH Hišnih aparatov Nazarje, je ob prejemu nagrade dejal: »Nagrada tovarna leta je v slovenskem prostoru zelo pomembna, mi pa smo še posebej ponosni, da smo jo dobili v letu, ko praznujemo 50. obletnico ustanovitve, in da smo jo dobili kot prva od vseh Boschevih številnih tovarn. Pomeni priznanje našemu dosedanjemu delu in nas zavezuje k iskanju novih rešitev. Kot je povedal ustanovitelj Boscha Robert Bosch – vsi si moramo prizadevati za izboljšanje obstoječega stanja.«

Umetna inteligenca v kuhinji

BSH Hišni aparati Nazarje, ki so lani izdelali več kot pol milijona samostojnih in vgradnih kavni avtomatov srednjega in višjega cenovnega razreda ter 5,3 milijona malih gospodinjskih aparatov za pripravo hrane, so po obsegu proizvodnje največja od štirih tovarn družbe BSH za male gospodinjske aparate v Evropi. Najsodobnejšo tehnologijo uporabljajo pri izdelavi kavni avtomatov, ki so najkompleksnejši izdelek v proizvodnem portfelju podjetja. Vsebujejo lahko tudi do 550 sestavnih delov, kar je polovica več, kot jih je v pralnem stroju.

Boštjan Gorjup

V obdobju »korone« so začeli izdelovati novo kategorijo izdelkov – pametnih aparatov za pripravo hrane, ki je trenutno največji projekt Boscheve družbe BSH, vreden sto milijonov evrov, in je v Nazarje že prinesel 200 novih zaposlitev. Nov izdelek družba trži pod imenom Cookit. Gre za zmogljiv kuhinjski robot, ki obvlada 14 tehnik pripra-

ve živil in kuhanja. Družba Bosch ga je na nemškem in avstrijskem trgu začela tržiti sredi junija, javnosti ga je prvič predstavila na lanskem sejmu gospodinjskih aparatov IFA v Berlinu.

Želijo biti prvi

Tovarna v Nazarjah je po obsegu proizvodnje največja v Evropi. Tam izdelajo skoraj

BSH v številkah:

6,9 milijona

izdelanih malih gospodinjskih aparatov za pripravo hrane in napitkov v letu 2019.

550 sestavnih delov

imajo najkompleksnejši kavni avtomati.

19 montažnih linij

je v podjetju.

339 milijonov evrov

prihodkov so ustvarili lani, letos načrtujejo 10-odstotno rast.

polovico vseh malih gospodinjskih aparatov skupine, nenehno si prizadevajo za uporabo najsodobnejših oziroma najnaprednejših tehnologij, pri tem pa nemalokrat orjejo ledino ter znanje delijo s sestrskimi družbami in koncernom. V svoji polstoletni zgodovini so razvili in trgu ponudili vrsto tehnoloških novosti, v tovarni so prvi na območju nekdanje Jugoslavije leta 1984 začeli uporabljati stroj za brizganje plastike z elektronskim krmiljenjem.

Priznanje tudi za šentjurski FTA

Komisija, ki je izbirala najboljšo tovarno v letu 2020, je podelila tudi dve posebni priznanji. Eden od dobitnikov je FTA iz Šentjurja. Gre za uspešno podjetje, ki se že sedemnajst let ukvarja z izdelovanjem tiskanih vezij za telefone, audio opremo, gospodinjske aparate, avto-

mobile ... Njegovi kupci so predvsem s področja elektroindustrije, najpomembnejši med njimi so Danfoss, LX Navigation in Globtel iz Slovenije ter nemški Crane.

Šentjursko podjetje, ki trenutno zaposluje 55 ljudi, ima zadnja leta od štiri do malo več kot pet milijonov evrov letnih prihodkov. Čeprav 70 odstotkov prometa ustvari na domačem trgu, večina njegovih izdelkov konča v tujini, saj njegovi slovenski kupci večinoma svoje proizvodnje izvozijo.

LEA KOMERIČKI KOTNIK
Foto: arhiv NT (Andraž Purg-GrupA)

ZREČE – Začetek sezone v začetku decembra

Priprave na zimsko sezono na Rogli

Zimski prizor z Rogle

»Vzdrževalna dela na žičniških napravah in smučarskih progah potekajo po načrtih,« pravi Simona Kalan iz družbe Unitur, ki skrbi za smučišče na Rogli. Zreška družba načrtuje začetek smučarske sezone za prve dni decembra. Ta je odvisen tudi od vremenskih razmer, snežnih padavin in temperatur, ki morajo biti primerne za tehnično zasneževanje.

BRANE JERANKO

»Ob tem bomo seveda skrbno spremljali in v celoti upoštevali predpisane ter priporočene ukrepe Nacionalnega inštituta za javno zdravje in drugih pristojnih ustanov,« poudarja Kalanova. »Zimske

športne dejavnosti so na prostem. Ljudje so opremljeni z rokavicami, s šali, podkaptami ... Na smučišču večjih omejitev ne pričakujemo,« dodaja. Več prilaganja pričakuje glede zagotavljanja primerne varnostne razdalje v vrstah za vstop v žičniške naprave. Prav tako pričakuje omejitve pri hkratnem vstopu v gostinske lokale. Ti bodo svojo ponudbo organizirali tako, da bo obiskovalcem na voljo na prostem.

In kako se na Rogli pripravljajo na zimsko sezono? Vzdrževalna dela na žičniških napravah in smučarskih progah opravljajo po načrtih. Tako se je začelo 20. septembra zahtevnejše redno vzdrževanje štirisedežnice Planja. »Pred prihajajočo zimsko sezono bomo z nakupom petindvajsetih najsodobnejših zasneževalnih naprav nadgradili sistem za tehnično zasneževanje. Prav tako bomo nadaljevali prenovi Smučarskega bara Uniorček, tako da bomo v celoti prenovili kuhinjsko tehnologijo in vzpostavili nov sistem strežbe. Pokrito površino na terasi poslopja bomo z nadstreškom razširili,« je še povedala Simona Kalan.

Unitur je v zadnjih treh letih namenil precej pozornosti ter sredstev za nadgrajevanje obstoječe ponudbe na Rogli. Tako je končal prvi del nadgradnje zasneževalnega

sistema, obnovil 88 sob Hotela Rogla, nadgradil Otroški snežni park Rogla s pokritim smučarskim tekočim trakom, uredil parkirišče za avtodome, kupil nov avtomatski sistem Wintersteiger za urejanje smuči ter izvedel prva dva dela razširitve priljubljenega Smučarskega bara Uniorček.

In kako je z gospodarjenjem, vračanjem vloženih sredstev? »Epidemiološki položaj v državi – in z njim ukrepi za preprečevanje širjenja okužb – se spreminja ter je odvisen od številnih dejavnikov. V tem trenutku težko napovedujemo, kakšen bo njihov vpliv na naše poslovanje v zimski sezoni,« je dejala Kalanova. Obisk gostov oziroma smučarjev bo v veliki meri odvisen od epidemiološkega položaja tako doma kot tudi v državah, ki jih Unitur uvršča med svoje ključne trge. »Razmere in ukrepe bomo skrbno spremljali in se sproti prilagajali položaju tako s ponudbo kot tudi s tržnim komuniciranjem,« napoveduje Simona Kalan. Med drugim opazja, da je izdaja turističnih bonov zagotovo ugodno vplivala na povpraševanje in rezervacije tudi v Uniturjevih centrih. Če bo možnost koriščenja turističnih bonov podaljšana v leto 2021, pričakuje med zimsko sezono povečano povpraševanje.

Foto: Unitur

Muzejska vasica dobiva končno podobo

LUČE – Občina trenutno končuje urejanje območja etno vasi, ki jo je začela postavljati predlani. Gre za lesene hiške na obrobju občinskega središča, v katerih so predstavljeni stari poklici in dejavnosti. Letos sta bili postavljene še dve hiški; ena predstavlja staro vaško gostilno in druga kapelo.

V teh dneh ureja občina še notranjost obeh hišk. V eni od hišk je letos uredila tudi sanitarije, saj prihaja vedno več obiskovalcev muzejske zbirke. Na robu vasi so bili v zadnjem letu prav tako postavljeni panoji, na katerih je – v besedi in sliki – predstavljena preteklost Luč. Predstavljena je v sodelovanju z Zgodovinskim arhivom Celje. Etno vasica, katere uradno ime še izbirajo, je postavljena ob reki Savinji, blizu njenega jezua. To območje, kjer je bilo nekoč krajevno odlagališče, je danes med domačini in obiskovalci Luč vedno bolj priljubljeno.

Predlani so bile postavljene prve štiri etno hiške, lani še štiri in letos dve oziroma tri. Med starimi poklici, ki so v njih predstavljeni, so mizarški, čevljarški, kovaški, krojaški ... V eni od hišk je postavljena krušna peč, kjer je mogoče speči kruh, predstavljeni so mlin, črna kuhinja, skorjevka, gozdarska kočica ... »Muzejska zbirka je pomembna, ker ohranja spomin na stare

čase. Mlajši teh poklicev skoraj ne poznajo več niti orodja, ki je bilo uporabljeno pri takšnih delih,« pravi župan Ciril Rosc. Zamisel o postavitvi etno hišk in o muzejski zbirki v njih je nastala v komunikaciji med njim in domačinom Jožetom Kakerjem. »Seveda ima tudi kulturno vrednost. V takšnih krajih, kot je naš, vedno bolj iščemo kulturno identiteto v stvarih, ki bi jih radi ohranili. Zato smo pozabili iztrgati določen del zgodovine,« dodaja župan. Etno hiške v Lučah so pomembne tako za ohranjanje kulturne dediščine kot tudi kot nova turistična privlačnost občine. Prihaja zelo veliko obiskovalcev in Lučani jih pričakujejo vsako leto več. Za obiskovalce so bili letos na voljo vodeni obiski etno hišk s strokovnim vodenjem. Vodeni obiski so bili dvakrat na teden.

Zanimivo je, da sta na območju občine Luče kar dva podobna muzeja. V še enem muzeju, ki je na oddaljeni gorski kmetiji Kokle, je zbral zasebnik Jože Kaker različne stare zgornjesavinjske lesene stavbe. Te je rešil pred propadanjem tako, da jih je od drugod prepeljal na svojo kmetijo. V Koklejskih kaštah – kot se muzej na prostem imenuje – prevladujejo stare kašče, videti je mogoče tudi stare hiše in kapelo.

BJ

Otroci bodo pri reševanju nalog pomagali vitezu, da bi kraljestvo rešili pred hudo nadlogo.

Na gradu kmalu lov na zaklad

KOZJE – Grad Podsreda je zaradi ukrepov preprečevanja koronavirusa trenutno zaprt. Ko bo ponovno odprl svoja vrata, se bodo družine tam lahko preizkusile v novi dogodivščini – lovu na zaklad.

Pustolovščina Lov na zaklad na gradu Podsreda je primerna za vso družino, obiskovalce spodbuja k raziskovanju tamkajšnjih skritih kotičkov. Obiskovalci lahko karte za igro kupijo na re-

cepciji in prejmejo osnovne napotke. Otroci sami ali s pomočjo staršev med igranjem pomagajo vitezu, ki skuša kraljestvo rešiti pred hudo nadlogo, ki so jo zaku hale čarovnice iz Olimja. Zemljevid jih vodi po sedmih postajah v različnih prostorih gradu, kjer so skrinjice z ugankami. Te vsebujejo namig, ki jih napoti do naslednje postaje, in tako vse do konca. V vsaki skrinjici je tudi žig s črko, ki jo otroci odtisnejo na predvi-

deno mesto na zemljevidu. Iz zbranih črk morajo na koncu sestaviti rešitev uganke. Njihov trud na recepciji nagradijo s slastnim in uporabnim darilom. Igro so na gradu pospremili s pravljico z naslovom Vitez išče zdravilo. Pravljico je napisala profesorica v Srednješolskem centru Krško in članica Literarnega društva Šentjur Veronika Gradišek. Igranje igre je mogoče le v času, ko je grad odprt.

TS, foto: Mojca Valenčak

V etno vasi trenutno končujejo urejanje hiške staro gostilno in urejanje vaške kapele.

novi tednik

Vedno z menoj!

LAŠKO – Knjižnica Laško z enoto v Radečah v projektu Posavske potujoče knjižnice

Bralko dobro zaživel kljub koronačasu

Knjižnica Laško s svojo enoto v Radečah sodeluje v projektu Posavske potujoče knjižnice, ki je zaživel pred kratkim. Kot je povedal Matej Jazbinšek, direktor Knjižnice Laško, je Bralko, kot se imenuje Bibliobus, dobro sprejet med obiskovalci, pri čemer gre za uresničitev že dlje načrtovanega projekta, ki ga je laška knjižnica uresničila s partnerskimi knjižnicami v Posavju.

ROBERT GORJANC

Poleg Knjižnice Laško v projektu sodelujejo še knjižnice v Krškem, Brežicah in Sevnici ter vse posavske občine. Postajališča posavskega bibliobusa so kar v 72 krajih, na štirih postajališčih Bralko stoji v tudi v radeški občini, na Vrhovem, v Svibnem, Jagnjenici in pri prevzgojnem domu v Radečah. »Zaradi vseh omejitev čas ni najbolj primeren za promocijo takšne nove dejavnosti in tudi velike investicije. Trenutno je lahko namreč v bibliobusu istočasno le en obiskovalec,« je povedal Matej Jazbinšek.

Investicija je znašala približno 314 tisoč evrov, 60 odstotkov oziroma 180 tisoč evrov je prispevalo ministrstvo za kulturo, ostalo devet partnerjev v projektu, pri čemer so njihove finančne obveznosti v sorazmerju s številom prebivalcev. Občina Radeče bo na primer za delovanje Bralka po pogodbi letno prispevala približno šest tisoč evrov. Ta sredstva so namenjena plačam zaposlenih, nabavi knjig, plačilu materialnih stroškov ...

Posavska potujoča knjižnica deluje z dvema zaposlenima, bibliotekarjem in knjižničarjem voznikom, ki sta sicer zaposlena v Knjižnici Krško, ki je upravljavka projekta. Kot poročata s terena, v kar se je lahko prepričal tudi naš sogovornik, so ljudje novost zelo dobro sprejeli. Sicer o tem priča tudi statistika, saj se je v potujočo knjižnico vpisalo že več kot tristo članov. »Članstvo v tej knjižnici je brezplačno, vseeno pa se morajo vanjo včlaniti tudi tisti, ki so člani ene od stacionarnih knjižnic na območju delovanja Bralka. Posavska potujoča knjižnica je kot samostojno enoto mogoče najti v sistemu Cobiss in tam pregledovati, katere knjige so voljo.«

Bralko razpolaga s približno šest tisoč enotami knjižničnega gradiva, ki so ga večinoma prispevali knjižnice partnerice v projektu in darovalci, pri čemer je pomemben donatorski prispevek ob lanskem vselem dnevu kulture z deset tisoč evri namenilo tudi podjetje A1 za nakup otroške literature.

Dolga brada prizadevanj za bibliobus

Na naše vprašanje, ali je predvideno, da bi Bralko vozil v oddaljene kraje v laški občini, glede na razvejanost in velikost občine in da je Knjižnica Laško partner projekta, je Matej Jazbinšek postregel z razlago, da si je knjižnica že nekaj let prizadevala za bibliobus. Od leta 2006, od diplomske naloge Jerneje Kovačič, imamo pripravljen projekt za bibliobusno oskrbo na območju naše knjižnice tako v radeški kot laški občini, kar bi glede na razpršenost območja vsekakor bilo smiselno.

Matej Jazbinšek, direktor Knjižnice Laško (Foto: SHERPA)

Diplomska naloga je predvidevala t. i. kozjanski bibliobus, ki bi

poleg območja delovanja naše knjižnice zagotavljal knjige še bralcem južnega dela območja celjske knjižnice, v občini Štore ter na območju knjižnic Šentjur in Šmarje pri Jelšah. V teh letih pretiranega zanimanja za bibliobus ni bilo. Zato smo bili pred dvema letoma veseli, da smo bili povabljeni k projektu posavskega bibliobusa,« je še dejal Matej Jazbinšek.

Z Matejem Jazbinškom, direktorjem Knjižnice Laško, smo se pogovarjali tik pred sprejetjem ukrepa vlade, ki tudi kulturnim ustanovam nalaga, naj začasno zaprejo vrata za obiskovalce. Kar pomeni, da tudi bralci v knjižnici nimajo več prostega dostopa do knjig. Kot je povedal, imajo v laški knjižnici pripravljen scenarij, da bi knjige izposojali tako kot v začetku maja, po koncu prvega vala, in sicer samo pri izposojnem pultu ali brezstično pred vrati knjižnice, seveda po predhodnem naročilu. Mogoča je tudi dostava po pošti ali na dom.

Za to, da bibliobus trenutno še ne vozi po laški občini, sta po njegovih besedah vsaj dva ključna razloga: prvi je, da gre res bolj za posavski projekt, in drugi, da je povabilo posavskih knjižnic prišlo nekoliko pozno in da so se v Knjižnici Laško morali hitro odločiti za sodelovanje. Tako ni bilo časa, da bi podrobneje razdelali načrt, kako bi bibliobus »pokrival« tudi laško občino. »A člen v pismu o nameri dopušča možnost voženj Bralka tudi v naši občini, ampak zaenkrat počakajmo, kakšne bodo prve izkušnje iz začetnega delovanja posavskega bibliobusa. Sicer že zdaj vozi in oskrbuje bralce na zelo velikem območju,« je poudaril Matej Jazbinšek.

Bralko tudi s svojo himno

Posavska potujoča knjižnica je trinajsti bibliobus v Sloveniji. Dosedanjih dvanajst deluje v okviru posamičnih knjižnic, ki ob tem storitev bibliobusa nudijo še kateri drugi knjižnici. Pri Bralku gre za prvi primer, da je več knjižnic skupaj enakovredno pripravilo ta projekt. Kot je še dejal naš sogovornik, so ga tudi prijavi na združenje splošnih knjižnic kot kandidata za najboljši projekt na področju strokovnega dela knjižnic v letu 2020. Projekt tudi že dobiva ugodne ocene kot primer dobre prakse povezovanja med knjižnicami.

»Bibliobus ima celostno skupno podobo, ki temelji na reki Savi in posavskih gričih, prav nam je prišel tudi turistični slogan Posavja: »Kjer so jutra bližje soncu.« Ta slogan smo vključili tudi v himno, ki je še en skupen element sodelovanja. Na podlagi javnega poziva je bila izbrana Radečanka Nuška Drašček, ki je avtorica in izvajalka himne. Refren himne voznik avtobusa tudi predvaja, ko Bralko pripelje v naselje oziroma na postajališče,« je Matej Jazbinšek z zanimivostjo sklenil pogovor.

Celjski župan Bojan Šrot v nagovoru stoletnemu slavljenju, Ivanu Grobelniku, častnemu meščanu Celja

Sto let častnega meščana Celja

CELJE – Častni meščan Celja Ivan Grobelnik je pred dnevi praznoval stoti rojstni dan. Ob tem častitljivem življenjskem jubileju ga je v svoji pisarni sprejel župan Bojan Šrot.

Ivan Grobelnik je za svoja leta v izjemno dobri kondiciji. Na sprejem je prišel v družbi Staneta Meleta, člana predsedstva PVD Sever, ki je povedal, da je Ivan Grobelnik do sebe zelo discipliniran in da zelo zdravo živi. Nedvomno je tudi iskrivega duha. Na županovo vprašanje, kako se počuti, je odgovoril: »Imam se zelo v redu, a kako bo na starost, ne vem.« Do 98. leta je še vozil avto, zase poskrbi sam, čeprav živi v domu upokojencev. »Srečen sem, da se še tako dobro počutim. Ko so me nazadnje v bolnišnici sistematično pregledali, so spodaj zapisali – je popolnoma zdrav.« Župana je ob tem spomnil,

da sta se spoznala pri lovskem domu na Svetini, ko sta šla po poti pečovniških rudarjev.

Slavljenec je bil 28 let najboljši trgovski potnik za Kolinsko in Kandit. Kot je povedal, se je zaradi tega precej naveličal sladkarij. Ima dva sinova, vnuke in pravnuke, ženo je izgubil pred štirimi leti. Ivan Grobelnik – Ivo je lani prejel naziv častni meščan Celja za junaško dejanje, ki ga je leta 1944 izvedel s tovariši. Ta podvig navdihuje še danes. Iz zloglasnega nemškega zapora, celjskega Starega piskra, so osvobodili 129 zapornikov, po nekaterih podatkih naj bi jih še več. Naziv mu je celjski mestni svet podelil tudi za negovanje spoštljivega spomina do narodnoosvobodilnega boja in boja proti nacifšizmu ter za širjenje domoljubja in pravičnosti.

RG, foto: MOC

Prostovoljci še vedno na terenu

VELENJE – Kamerat, s katerim občina omogoča brezplačne prevoze, namenjene starejšim od 65 let ter gibalno oviranim občanom, zaradi hitrega širjenja koronavirusne bolezni do nadaljnjega ne bo vozil. Prostovoljci skupine Udarnik Mladinski center Velenje še vedno izvajajo več humanitarnih akcij, namenjenih starejši generaciji.

Prostovoljci, ki sicer s Kameratom po opravih vozijo starejše in gibalno ovirane someščane, tudi v teh spremenjenih razmerah ne počivajo. Čeprav zaradi vedno slabših epidemioloških razmer Kamerat ne opravlja svoje siceršnje naloge, so poskrbeli za številne akcije, ki so jih združili pod sloganom: »Naše ulice so prazne, naša srca ne«.

Za vse starostnike in gibalno ovirane osebe, ki nimajo možnosti, da bi svojci ali znanci namesto njih opravili nakupe osnovnih

stvari, prostovoljci brezplačno zagotavljajo oskrbo s hrano in z zdravili. Dejavnosti izvajajo v skladu z vsemi preventivnimi ukrepi (brez stikov). Tisti, ki to pomoč potrebujejo, jih lahko pokličejo od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro na telefonsko številko 03 898 19 22.

Na voljo je tudi brezplačen družabniški telefon za starostnike »Kr povej«. Ekipa prostovoljcev s pogovorom krajša čas starostnikom, ki zaradi priporočene osame nimajo socialnih stikov. Takšni se lahko za pogovor naročijo od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro na telefonski številki 030 719 864.

Člani prostovoljne skupine Udarnik MC Velenje priskočijo na pomoč tudi organizacijam, ustanovam, društvom in posameznikom pri izvajanju podpore na humanitarnem področju.

LKK

Obnavljajo kulturni dom

ROGATEC – Občina se je lotila obnove kulturnega doma, kjer imajo številna društva med letom vaje in kjer pripravljajo nastope. Za naložbo je pridobila približno 29 tisoč evrov državnega sofinanciranja. Preostali denar za obnovo, malo več kot 15 tisoč evrov, bo zagotovila iz lastnega proračuna.

Občina želi poskrbeti za nekatera investicijsko-vzdrževalna dela, med drugim gre za obnovo sanitarij v preddverju dvorane. Predvidena je tudi namestitev nove peči za ogrevanje. Projekt vključuje še nakup opreme, in sicer ozvočenja ter sistema za avtomatsko odpiranje in zapiranje zastora na glavnem odru. Za izvedbo del bo do konca novembra poskrbelo podjetje Ges iz Celja. Dvorana kulturnega doma je bila nekaterih izboljšav deležna že lani, ko je občina naročila lakiranje parketa in obnovo dela stavbnega pohištva.

TS

ROGAŠKA SLATINA – Uredili novi pediatrični ambulant

Za boljšo zdravstveno oskrbo malčkov in otrok

V stavbi ob Zdravstveni postaji Rogaška Slatina sta vrata odprli novi pediatrični ambulant. Lepši prostori niso edina novost, saj ob pediatru Mateju Slivniku, ki za malčke iz Obsotelja in s Kozjanskega skrbi že vrsto let, od poletja dela še ena zdravnica, in sicer Janja Slomšek.

TINA STRMČNIK

Novi ambulant sta urejeni v nadstropju novozgrajene stavbe ob Zdravstveni postaji Rogaška Slatina, kjer so tudi spremljevalni prostori. Vse površine skupaj merijo 196 kvadratnih metrov. Občina je prostore kupila pred dvema letoma, čeprav še ni povsem natančno vedela, kakšen bo njihov namen. Ko se je pokazala možnost zaposlitve dodatne pediatrije, so prostori v bližini zdravstvene postaje prišli še kako prav, je pojasnil župan mag. **Branko Kidrič**. In dodal, da je pridobitev dveh pediatričnih ambulant velik korak pri razvoju primarnega zdravstva v Rogaški Slatini. »Enako pomembno kot novi prostori je, da tu udaj dela nov zdravstveni tim z mlado pediatrijo na čelu.«

Pomagali tudi donatorji

V sklopu projekta so uredili novi pediatrični ambulant z

zdravniško in sestrsko sobo ter previjalnico. Vsaka ambulanta ima svojo čakalnico z otroškim koticom, na voljo je še posebna soba za izolacijo. V sklopu naložbe so za zaposlene v pediatričnih ambulantah uredili tudi garderobe in čajno kuhinjo.

Občina Rogaška Slatina je za nakup prostorov in gradbeno-obrtniška dela odštela 500 tisoč evrov. Približno 50 tisoč evrov za nakup opreme novih prostorov je zagotovil Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah, pod okrilje katerega sodi tudi Zdravstvena postaja Rogaška Slatina.

Direktorica omenjenega zdravstvenega doma mag. **Jasna Žerak** je povedala, da pod okriljem te zdravstvene ustanove, ki sicer deluje v šestih občinah Obsotelja in Kozjanskega, zdaj delujejo štirje pediatri – eden v Šmarju pri Jelšah, eden v Podčetrku in dva v Rogaški Slatini.

»Tako smo uspeli zagotoviti ustrezno raven zdravstvene oskrbe za otroke s tega območja. Novi ambulant v Rogaški

Slatini sta res sodobno opremljeni, tudi po zaslugi nekaterih donatorjev, ki so nam za to podarili denar.«

Boljša oskrba tudi v Rogatcu

ZD Šmarje pri Jelšah je pred nekaj meseci poskrbel

še za izboljšave v Zdravstveni postaji Rogatec, kjer so zdaj obnovljeni zobna ambulanta, ambulanta zdravstvene vzgoje in prostori patronažne službe. Denar za obnovo je prispevala tudi Občina Rogatec. V teh dneh bo začela delovati še nova ambulanta družinske medicine, saj je ZD Šmarje pri Jelšah poleti zaposlil še eno zdravnico. V občini Rogatec bosta tako po novem delovala dva zdravniška družinske medicine.

Novi prostori v Rogaški Slatini, kjer bodo malčki in otroci deležni ustrezne zdravstvene oskrbe. (Foto: Občina Rogaška Slatina)

Blagovna znamka za sožitje z naravo

KOZJE – Karmen Gajšek, kmetija Kunej in Čebelarstvo Kozmus so letos pridobili pravico do uporabe blagovne znamke Sožitje – Kozjanski park. Omenjena blagovna znamka je namenjena promociji pridelkov, izdelkov in storitev v duhu trajnostne sonaravne pridelave in predelave. Javni zavod Kozjanski park je pravico do uporabe te blagovne znamke doslej podelil 22 ponudnikom pridelkov in izdelkov.

Izdelki, ki se ponašajo s kolektivno blagovno znamko Sožitje – Kozjanski park, morajo biti pridelani in predelani na naravi in ljudem prijazen način ter s čim manjšim vplivom na okolje. Pravico do uporabe omenjene blagovne znamke lahko pridobijo kmetje, obrtniki in organizacije, ki delujejo na zavarovanem območju Kozjanskega regijskega parka in biosfernem območju Kozjansko in Obsotelje.

Karmen Gajšek je geografinja in nabiralka, ki pod imenom Kje so tiste rožice nenehno raziskuje naravno okolje in z uporabo divjih rastlin obuja pozabljeno znanje, ki je nekoč služilo samooskrbnemu načinu življenja. Ukvarja se s pripravo divje kuhinje, ki je po njenem prepričanju za človeka veliko bolj krepčilna kot gojena hrana. Nabrane rastline tudi suši in jih pripravlja za čajne shranke, ljudem predstavlja nabiralništvo po travnikih, gozdovih in drugih ekosistemih ter jim omogoča spoznavanje z divjimi užjimi rastlinami.

Kmetija Kunej iz Podsrede se ukvarja s predelavo in pridelavo mesnih izdelkov. Člani družine doma vzrejene prašiče, govedo in piščance skoraj v celoti predelajo v izdelke. Trudijo se, da so izdelki čim bolj pristni – dodajo jim le naravne začimbe in kakovosten naravni dim. Iz jabolk, ki rasejo v njihovem visokodebelnem sadovnjaku, pridelujejo domač jabolčni sok, pohvalijo se lahko tudi z domačim bučnim oljem.

Čebelarstvo Kozmus iz Pilštanja vodi priznan čebelarški strokovnjak dr. Peter Kozmus, raziskovalec, urednik in cenjen čebelarski predavatelj. Je tudi podpredsednik svetovne čebelarске organizacije Apimondija. V čebelarstvu Kozmus pridelujejo prvovrstne čebelje pridelke. Velik poudarek namenjajo osveščanju, z veseljem sprejemajo številne obiskovalce, da jim predstavijo čebele, čebelarstvo in širši pomen čebel za obstoj ljudi. TS

Vinarjem mednarodna priznanja

Hiša vin Emino in Vinska klet Zlati grič sta na največjem ocenjevanju vin na svetu Decanter v Londonu osvojili medalje za svoja vina.

Hiša vin Emino je na ocenjevanju osvojila dve bronasti medalji, in sicer za sauvignon in penino Viljem Eminent. V omenjeni kleti so ponosni na svoj uspeh, saj se že peto leto zapored iz Velike Britanije vračajo z uglednimi mednarodnimi potrditvami za kakovost svojih vin. Obe vini, ki sta bili nagrajeni na ocenjevanju Decanter, sta bili letos za kakovost nagrajeni že na največjem domačem vinskem ocenjevanju Vinska klet Zlati grič je sporočila, da je bronasti priznanji prejela za vini modri pinot in rose, srebrno priznanje je osvojila za vino, imenovano Konjiška penina. TS

Dvorana do konca meseca

SLOVENSKE KONJICE - Prenova dvorane kulturnega doma v Ločah bo končana konec meseca. Prostori so bili neprimerni in potrebni celovite prenove.

Občina je začela prenavljati v začetku julija. Med drugim je bilo treba izdelati novo betonsko talno ploščo, novi bodo tudi pohištvena oprema, ozvočenje in razsvetljava. Naložba bo stala 230 tisoč evrov, od česar je 130 tisoč evrov prispevalo ministrstvo za kulturo. BJ

Koliko nam še pomeni lepopisje

SLOVENSKE KONJICE – V Žički kartuziji je bila pred dnevi zaključna prireditev Festivala lepopisja. Letos so osnovnošolci ustvarjali na temo Kartuzijani in covid-19. Najboljše lepopiske in lepopisci iz osnovnih šol so prejeli priznanja in nagrade, prav tako je odprta razstava nastalih del.

Letos je bil Festival lepopisja že šestnajsto leto. Razpis za sodelovanje je bil objavljen avgusta, povabljeni so bile vse osnovne šole v državi. »Zaradi pojava koronavirusa je bilo letos manj odziva, kot ga je bilo pretekla leta. Tudi mentorji so povedali, da so otroci v šolah velikokrat manjkali, zato je bilo letos delo težko,« je povedala vodja festivala **Tjaša Kangler**. Prispelo je šestdeset del. Kanglerjeva poudarja njihovo sporočilno vrednost v času, ko nam vladajo sodobne tehnologije ter uporabljamo računalniško pisavo. Nastali so nevsakdanji izdelki, bistveno drugačni od tistih, ki jih prejmemo iz tiskalnikov. Podobne nevsakdanje izdelke so ustvarjali pred stoletji menihi kartuzijani, ki so živeli in delovali v Žički kartuziji.

Med prejetimi deli je komisija izbrala najboljše lepopisne izdelke. Med učenci prvega triletja se je uvrstila na 1. mesto Naja Deteček, na 2. Doroteja Hajd ter na 3. Zala Vetrih (vse iz šole Tepanje). V drugem triletju so se s svojimi deli najvišje uvrstile Doroteja Kotnik, Vita Bezovnik (obe iz konjiške OŠ Ob Dravinji) in Zala Jeranko (OŠ Loče). Iz tretjega triletja je komisija najvišje ocenila izdelke Janža Pučnika (konjiška OŠ Ob Dravinji), Nike Broz (OŠ Loče) in Davida Gregorinčiča (OŠ Veržej). Razstava del, ki so nastala za Festival lepopisja, bo v kartuziji na ogled do konca novembra. Prireditev sta pripravili konjiška splošna knjižnica – TIC in občina.

Med zaključno prireditvijo Festivala lepopisja so se učenci med drugim sprehodili po delu nove energijske poti Tihe energije Žičke kartuzije. Pot je speljana ob kartuzijanskem obzidju, skozi gozd ter ob potoku, označena je z informacijskimi tablami. Med tremi novostmi Žičke kartuzije je bilo predstavljeno tudi posebno doživljajsko vodenje za otroke. Otroci so prav tako spoznali novo knjižico S Filipom po Žički kartuziji. BJ

novi tednik
Vedno z menoj!

ŠENTJUR – Z intervencije na plesišče

Plešoči gasilci navdušujejo

Gasilci se ne ustrašijo nobenega izziva, tudi plesnega ne. Člani Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Šentjur so se naučili koreografijo za ples Jerusalema, ki jo po svetu plešejo šolniki, delavci v zdravstvu, piloti in stewardese ter še marsikdo. Video, ki so ga objavili na kanalu Youtube, je naletel na izjemen odziv, saj število ogledov raste iz dneva v dan. Mnogi ljudje so obljubili, da bodo za delovanje društva namenili prostovoljni prispevek. Gasilci, ki želijo kupiti novo gasilsko vozilo, bodo veseli vsakega evra.

TINA STRMČNIK

Le nekaj ur, preden bi morali začeti snemati videospot, so prejeli klic na pomoč. Lotili so se iskanja pogrešane osebe in načrte za koreografijo postavili na stranski tir. Intervencijo so pravočasno končali in tako jim je v istem dnevu uspelo izpeljati še plesni izziv, h kateremu so jih povabile predstavnice nežnejšega spola.

Jerusalema je naslov skladbe afriškega glasbenika pod imenom Master KG, ki je k sodelovanju povabil pevko Nocembo Zikode. Odkar je zaradi koronavirusa vse bolj ustavljeno javno življenje v različnih državah sveta, številne skupine ljudi v ritmu migajo prav na to skladbo. Kljub temu da ples ni posebej zapleten, brez usklajevanja ne

gre. Člani PGD Šentjur so se razdelili v manjše skupine in organizirali nekaj vaj. »Fantje najprej niso povsem verjeli v ta ples in so morda malo čudno gledali. A ko so se pridružili vajam, jim je zlezel pod kožo. Začeli smo se zabavati in že po nekaj urah smo bili pripravljeni na snemanje,« je pojasnil pomočnik poveljnika PGD Šentjur Denis Kukovič.

Odziv ljudi jih je presenetil

Pred snemanjem so najprej razmislili o scenah, saj niso hoteli plesati le na enem mestu. Želeli so prikazati zgodbo, da znajo tudi v težkih časih stopiti skupaj, si pomagati in biti enotni. »Vedno se povsem posvetimo reševanju. Ko intervencijo uspešno končamo, si

vzamemo čas tudi za druženje, ki ga v teh časih zelo primanjkuje,« je pojasnil Denis, ki je z bratom Davorjem Kukovičem poskrbel tudi za montažo posnetkov.

Gasilci PGD Šentjur so si želeli, da bi njihov video postal viralen, a jih je kljub temu odziv ljudi zelo presenetil. Mnogi

ljudje pod posnetkom komentirajo, da jim je všeč pozitivna energija, da so gasilci poskrbeli za pravo popestritev v negotovih časih ter da ekipa, ki je videti tako povezana, tudi na terenu zagotovo dobro opravi svoje delo. Denis je dejal, da člani društva z veseljem spremljajo komentarje in se pogo-

varjajo o novih projektih, ki jih čakajo. Pred časom so se predstavili v oddaji Gasilci na Planet TV, podobnih izzivov se ne bodo branili niti v prihodnje.

Medtem ko številna društva zaradi ukrepov, ki preprečujejo širjenje koronavirusa, ne morejo organizirati dogodkov, kjer zbirajo prostovoljne prispevke

Ljudje so pred leti navdušeno plesali na Macareno in na skladbo Gangam style. Zdaj željo po plesu v ljudeh budi pesem Jerusalema. Z njo se v mesecu požarne varnosti predstavljajo tudi člani PGD Šentjur. (Foto: Denis Kukovič)

za svoje delovanje in za nakup opreme, so Šentjurčani tudi z videom našli pot do donatorjev. »Ljudje nas sprašujejo, ali lahko prispevajo denar za društvo. Veseli smo vsakega evra, saj se pripravljamo na nakup novega gasilskega vozila, s katerim bomo nadomestili odsluženega, starega 25 let.«

Priznanje za Bobrov center

ROGAŠKA SLATINA – Bobrov center, ki ga je občina namenu predala sredi septembra, je prejel priznanje na arhitekturnem salonu v Novem Sadu.

Bobrov center, ki sta ga zasnovala arhitekta Andrej Strehovec in Robert Potokar, je prejel priznanje na arhitekturnem dogodku, kjer so bili predstavljeni projekti iz osmih držav. Žirija je med drugim izpostavila, da Bobrov center zbujajo pozornost z likovno zanimivo ekološko fasado iz naravnega lesa, ki se navezuje na arhitekturo okoliškega podeželja. Stavba predstavlja trajnostno in okolju prijazno arhitekturo, saj so tudi konstrukcija in stene izdelane iz lesa, je še bilo zapisano v obrazložitvi mednarodne žirije. TS

Urejanje igrišč pri šoli

ŠTORE – Občina končuje urejanje športnih igrišč pri osnovni šoli na Lipi. Gre za igrišče malega nogometa na umetni travi, za atletsko stezo ter igrišči za košarko in odbojko. Naložba bo stala približno štiristo tisoč evrov in je delno financirana s sredstvi, ki pripadajo občini po 21. členu Zakona o financiranju občin.

Občina je začela urejati igrišča po začetku poletnih šolskih počitnic in naj bi jih bila končala do začetka novega šolskega leta. Zaradi slabega vremena se to ni zgodilo. Naložba bo predvidoma dokončana v teh dneh. Vzrok zanjo sta dve dejstvi. Prvo je to, da ima šola zunanja igrišča v Športnem parku Lipa, ki so od nje preveč oddaljena ter drugo namera občine, da bo začela prihodnje leto pri šoli graditi športno dvorano. Takrat naj bi bilo čim več pouka športne vzgoje na prostem. BJ

Sprejet je drugi rebalans

ŠTORE – Po drugem rebalansu proračuna Občina Štore načrtuje za letos 4,3 milijona prihodkov in odhodkov. Prihodkov je po novem pol milijona evrov manj, kot je bilo načrtovano. Med vzroki za nižje prihodke je to, da prodaja dela občinskega premoženja zaenkrat še ni uresničena.

Nižji bodo tudi nekateri odhodki. To velja za ureditev prostorov knjižnice in sedeža občine na Lipi, kjer bo občina začela naložbo konec tega leta. Zanj bodo tako plačila opravljena šele prihodnje leto. Po drugi strani so povišani odhodki za prenovo ceste in ureditev parkirišča v Kompolah ter za prenovo stavbe v Udarniški ulici. Tam imajo prostore nekatera društva. Drugi rebalans proračuna je bil sprejet na zadnji seji občinskega sveta. BJ

Obnova kipov pred vhodom v dvorec Novo Celje je stala približno 20 tisoč evrov, polovico denarja je zagotovila žalska občina, polovico je primaknilo ministrstvo za kulturo.

Samson in Herkul v novi preobleki

ŽALEC – Konservatorji so sredi oktobra končali restavratorska dela na mogočnih baročnih kipih Samsona in Herkula pred vhodom v dvorec Novo Celje.

Kamnita kipa sta delo štajerskega baročnega kiparja Veita Königerja in sta nastala v drugi polovici 18. stoletja. Figuri sta bili zaradi starosti (približno 250 let) in mehanskih poškodb potrebni konservatorsko-restavratorskih posegov.

Restavrator Gregor Podkrižnik, akademski kipar in mag. restavrator konservator, je restavracijo kipov začel julija lani, napredek prenove je nadziral odgovorni konservator celjske območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Matija Plevnik.

Prva posega sta bila mehansko in kemijsko čiščenje kipov in podstavkov. Sledila so restavratorska dela na podstavkih, in sicer odstranjevanje neustreznih plomb, demolacij in železnih spon ter vgradnja novih nerjavečih spon in sider. Restavratorska dela na kipih so se nadaljevala v letu 2020. Odstranjene so bile neustrezne plombe in demolacije na kipih ter železne sidre in armature. Sledila sta utrjevanje kipov in izvedba modelacij na kipih. Opravljena je bila tonska uskladitev novih in originalnih površin. Na celotni površini kipov in podstavkov je bila nanešena hidrofbna zaščita za kamen, so pojasnili v žalski občini, kjer so zagotovili približno polovico denarja za izvedbo del. Preostanek je prispevalo kulturno ministrstvo. Vrednost izvedenih konservatorsko restavratorskih del znaša malo manj kot 20 tisoč evrov. LKK, foto: Gregor Podkrižnik

V Osrednji knjižnici Celje velja nov režim izposoje knjige, še vedno pa jih je kot običajno mogoče oddati na knjigomatu.

Tudi Muzej novejšje zgodovine Celje je zaprl vrata za obiskovalce.

Za obiskovalce zaprte vse kulturne ustanove, tudi Stari grad in Tehnopark

V kulturnem mrku le še do knjig pred knjižnico

Čeprav je ob novih vladnih odlokih, ki se spreminjajo iz dneva v dan, najprej kazalo, da bo del kulturnih ustanov – muzeji in galerije – še naprej odprt za obiskovalce, so zdaj tudi te zaprle svoja vrata.

ROBERT GORJANC

Konec minulega tedna je začel veljati vladni odlok, ki začasno prepoveduje tudi ponujanje kulturnih in kinematografskih storitev. Ta odlok je izničil prejšnjega, ki je veljal dva dneva in ki je galerijam in muzejem še omogočal vstop obiskovalcev, pri čemer je na posameznega obiskovalca moralo biti zagotovljenega 20 kvadratnih metrov prostora.

Pokrajinski muzej Celje in Muzej novejšje zgodovine Celje sta tako na svojih spletnih straneh objavila, da sta od sobote zaprta za obiskovalce. Prav tako so iz Zavoda za kulturne prireditve in turizem Celeia Celje sporočili, da so v skladu z novim odlokom vlade do preklica zaprli vse svoje objekte in razstavne prostore, ki jih upravljajo: Stari grad Celje, Center sodobnih ume-

tnosti (galerija sodobne umetnosti, likovni salon in Galerija Račka), Tic Center/Paviljon za prezentacijo arheologije, Drevesno hiško, Spominsko hišo Alme M. Karlin in Celjski dom.

Čeprav so skrbno pripravili programe za krompirjeve počitnice in upali, da bodo, potem ko izvajanje delavnic ni bilo več dovoljeno, lahko obiskovalcem ponudili vsaj ogled znanstveno-zabavnega parka, je zaprt tudi Tehnopark Celje. Kot so zagotovili v vodstvu te ustanove, njihovim sledilcem na družbenih omrežjih ne bo dolgčas, saj lahko pričakujejo miselne igre, eksperimente, uganke in spletno zabavo.

Že pred tem sta svoja vrata za obiskovalce zaprla Gledališče Celje in Mestni kino Metropol.

Do knjig le pred vhodom v knjižnice

Edine kulturne ustanove, ki po zadnjem, ostrejšem vladnem odloku še vsaj deloma ostajajo odprte za obiskovalce oziroma zanje omogočajo »fizične« storitve, so knjižnice, a so morale tudi te prilagoditi svoje poslovanje. Tako tudi Osrednja knjižnica Celje (OKC), kjer je od konca minulega tedna v veljavi spremenjen način izposoje knjižničnega gradiva.

»Tega obiskovalci med knjižnimi policami ne morejo več

izbirati sami, ampak ga lahko naročijo prek aplikacije Moja knjižnica ali po telefonu 03/426 17 17 in ga prevzamejo na določenem mestu pred vstopom v knjižnico v običajnih delovnih urah. Pri tem morajo upoštevati, da je lahko v prostoru ena oseba, prostor je tudi jasno označen. Pri okencu morajo pred prevzemom pokazati člansko ali osebno izkaznico,« so sporočili iz OKC. Uporabniki sicer lahko nemoteno vrnejo gradivo v knjižnišnico pri vstopu. Takšna navodila veljajo tudi za krajevne enote OKC.

Pri tem so iz knjižnice še sporočili, da tokrat že izposojenega gradiva uporabnikom ne bodo avtomatsko podal-

šali, saj ga lahko pravočasno vrnejo ali podaljšajo prek telefona oziroma spleta. Zaradi karantene med občinami pa se je spremenil režim za uporabnike iz drugih občin in pravila pri rezervaciji gradiva. Podrobnosti si lahko uporabniki preberejo na spletni strani knjižnice.

Spremenjen režim so uveljavili tudi v drugih knjižnicah na Celjskem. Nekatere omogočajo tudi dostavo na dom ali po pošti, vse pa svetujejo tudi uporabo številnih elektronskih virov. Podrobnosti prilagojenega načina izposoje si uporabniki lahko preberejo na spletnih straneh knjižnic.

Foto: SHERPA

O velikih slovenskih možeh na filmskem traku

V nedeljo, 25. oktobra, je bila spletna premiera novega slovenskega filma *Tihi večeri*. Igrano-dokumentarni film, ki traja 54 minut, predstavlja pisatelja Franca Ksaverja Meška (1874–1964), klasika slovenske književnosti. Film je režiral David Sipoš, ki se že pripravlja na snemanje celovečernega filma o Antonu Martinu Slomšku.

Ksaver Meško, ki sodi med klasike slovenske književnosti, je višjo gimnazijo obiskoval v Celju. Svoja prva dela je objavil prav v knežjem mestu, v dijaškem listu *Vesna* ter v časniku *Domovina*. Objavljal jih je pod psevdonimi. Lani so izšli v Celju, kjer je objavljala svoja dela že v času svojega življenja, tudi Izbrani spisi Ksaverja Meška. Dandanes živijo v knežjem mestu tudi nekateri pisateljevi daljni sorodniki. Z Meškovo življenjsko potjo so še bolj povezani v Slovenji Gradcu ter Ormožu, kjer sta

S snemanja igrano-dokumentarnega filma o pisatelju Mešku v Rogatcu

po njem poimenovani splošni knjižnici.

Režiser filma Sipoš je o Mešku slišal že med svojim otroštvom, saj je ta njegov

praprastric. »Med nastajanjem filma sem ugotavljal, da je to delo zame posebna čast in prava pot, da spomin tega slovenskega pisatelja

spet obudimo,« pravi režiser in poudarja, da je bil Meško nekoč med bralci zelo priljubljen. Meni, da je pravi čas, da ga z zaprašene pod-

strešja zgodovine spet predstavi najširši kulturni javnosti. V dokumentarnem delu filma so tako predstavljeni pričevalci, med njimi ljudje, ki se velikega moža še osebno spominjajo. Povedali so, kakšen človek je bil in kaj je v življenju dosegel, v igranem delu *Tihih večerov* je na filmskem traku oživila Meškova literatura. Del filma je bil posnet v muzeju na prostem v Rogatcu. Med nedeljsko premiero je bil predstavljen tudi 15-minutni film o nastajanju *Tihih večerov* in o ekipi.

Celovečerni igrano-dokumentarni film o Slomšku je še večji projekt in bo povsem končan leta 2022. Trenutno nastaja scenarij, začenjajo se prvi intervjuji in posnetki pokrajin, kjer je Slomšek deloval. »Mislim, da si Slomšek vsekakor zasluži film. V našem studiu smo že leta ustvarjali filme o velikih Slovencih in Slomšek je za zgodovino zelo pomemben,« pravi režiser Sipoš. »V dokumentarnem

delu filma bomo izvedeli o njegovem življenju in doprinosu družbi, v igranem delu ga bomo približali na čustven filmski način,« je še povedal o projektu. »Menim, da bomo s kombinacijo igranega in dokumentarnega uspeli Slomška približati najširšemu občinstvu,« je dodal Sipoš. Film bodo podprli občine, ki so z velikim možem tesno povezane, kulturno ministrstvo in cerkvene ustanove.

Slomškova življenjska pot se je vila od Ponikve pri Grobelnem do Celja, Ljubljane, Senja, Celovca, Bizeljskega, Nove Cerkev pri Vojniku, Št. Andraža in Maribora. V Novi Cerkvi je nastalo približno štirideset Slomškovih pesmi, med drugim je bil ustanovitelj najstarejše slovenske založbe Mohorjeva družba, ki ima v Sloveniji svoj sedež v Celju. Slomškov spomenik je postavljen tudi v knežjem mestu, kjer se je nekaj časa šolal in bil pozneje opat.

BJ, foto: Studio Siposh

Memento mori – smrt in odnos do nje v arhivskem gradivu

Od onostranstva do skrbi za zanamce

Prihajajoči dan spomina na mrtve in praviloma turben jesenski čas (ki je letos na srečo zlatorumeno pisan in topel) sta zagotovo primerna za ustvarjalne projekte, ki premišlujejo o življenju in smrti. Lotili so se ga tudi v Zgodovinskem arhivu Celje, kjer so pripravili razstavo in izdali katalog z naslovom **Memento mori – smrt in odnos do nje v arhivskem gradivu**. Avtor knjige in razstave je dr. Aleksander Žižek,

ROBERT GORJANC

Kot je povedal dr. **Borut Batagelj**, direktor Zgodovinskega arhiva Celje, so v okviru načrtovane predstavitve projekta v arhivu želeli pripraviti vsaj novinarsko konferenco, saj uradnega odprtja razstave glede na aktualne ukrepe vlade ni bilo mogoče izvesti. A so zadnji ostrejši ukrepi vlade onemogočili tudi to možnost, prav tako začasno ogled razstave v Zgodovinskem arhivu Celje.

»V naši ustanovi na pomen arhivskega gradiva ne gledamo le kot na nekaj, kar se je zgodilo v preteklosti, marveč kot na gradivo, s katerim lahko komuniciramo tudi sedanjost. Smrt je zagotovo področje, ki je še vedno precej tabuizirano. S predstavitvijo dokumentov v časovnem loku več stoletij smo v okviru knjige in razstave želeli pokazati, kakšen je bil odnos do smrti v preteklosti, in izzvati razmislek o doživljanju smrti ter vprašanjih, ki si jih vsak posameznik o tem zastavlja danes, še zlasti v času prihajajočega praznika,« je pojasnil Borut Batagelj.

Za proučevano arhivsko gradivo je avtor razstave in kataloga dr. **Aleksander Žižek** dejal, da ni tipično, v katerem bi lah-

ko pričakovali smrt. V zvezi z arhivi jo namreč ponavadi povezujejo z matičnimi in mrljskimi knjigami, za ta projekt pa je preučeval vse zbirke, ki jih hrani celjski arhiv.

»Na razstavi in v knjigi je na primer predstavljena darovnica, ki ilustrira odnos do smrti neke plemkinje iz 17. stoletja. V njej je celjskim minoritom zapustila določen znesek, za kar naj bi minoriti zanjo opravljali molitve in večne maše. S tem si je vsekakor želela kupiti bolj ugledno mesto v onostranstvu,« je bil slikovit Aleksander Žižek. Avtor je predstavil še gradivo iz sodnih in upravnih fondov ter tako nazorno prikazal, da smrt nastopa v celi paleti arhivskega gradiva.

Materializem spremenil pogled na smrt

Odnos posameznika in družbe do smrti v preteklosti je bil povezan z načinom življenja in s pojavnim svetom posameznika. »Dlje ko gremo v zgodovino, bolj je bil človek usmerjen v onostranstvo. Na konec zemeljskega bivanja je gledal kot na začetek neke večne sreče ali pogube, če je

v tem življenju naredil kaj slabega. Temu primerno so se tudi posamezniki spopadali s premišljevanjem o smrti in iskali poti v onostranstvo z raznimi darili kot tudi s plemenitimi dejanji. V novejšem času, ko smo usmerjeni v materializem, nam je bolj kot pnotranjen in intimen odnos do smrti (duša in večno življenje) pomembno, da v primeru svoje smrti poskrbimo za tiste, ki ostanejo za nami. Za preživelega zakonca, za otroke, vnuke ..., za tiste, ki nam največ pomenijo v življenju,« je razmišljal Aleksander Žižek.

Pred smrtjo vsi izenačeni

Sporočilo predstavljenih vsebin na razstavi in v katalogu za današnji čas je, da je smrt neizogiben dogodek, ki nas vse čaka. »Ni potrebe, da jo odpravimo od sebe, da ne premišljujemo o njej. Smrt je tudi tista, ki nas vse izenači, kot sporoča tudi znamenita freska mrtvaškega plesa. Pred smrtjo smo vsi enaki, tisti, ki nekaj imajo, in tisti, ki nimajo ničesar, tisti, ki so pomembni, bogati in lepi, ter tisti, ki so nasprotje teh. S smrtjo končamo svoje bivanje na način, na katerega smo se na ta svet tudi rodili, se pravi brez vsega. Da krste, če rečemo simbolično, nimajo žepov,« je sklenil Aleksander Žižek.

Zaradi ukrepov vlade si razstave zaenkrat ni mogoče ogledati. Sicer bo postavljena do 30. maja 2021.

Foto: Zgodovinski arhiv Celje

V skladu z zadnjim, ostrejšim odlokom vlade, na podlagi katerega so kulturne ustanove morale zapreti svoja vrata, tudi arhivi ne spadajo več med izjeme, ki jim je bilo po predhodnem odloku še dovoljeno, da so bili odprti za uporabnike, če so jim omogočili obisk na prostoru dvajsetih kvadratnih metrov. Od minulega ponedeljka je tako Zgodovinski arhiv Celje do preklica ukrepov začasno zaprt za uporabnike. Podrobnosti arhiv pojasnjuje na svojih spletnih straneh.

Dr. Aleksander Žižek, avtor razstave in kataloga Memento mori v Zgodovinskem arhivu Celje.

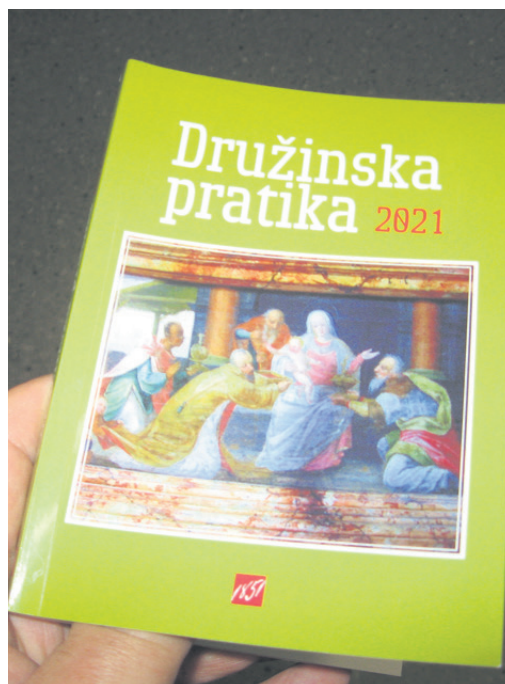
Pratika oznanja, da se bliža novo leto

V Celju je pred dnevi izšla Družinska pratika za leto 2021. »Družinska pratika je ena najbolj prepoznavnih rednih publikacij Celjske Mohorjeve družbe. Že desetletja ima vse-slovenski, zelo širok krog bralcev,« pravi o pratiki Mohorjeva urednica Saška T. Ocvirk.

Bralci oziroma uporabniki pratike jo že od nekdaj najbolj uporabljajo zaradi različnih koristnih podatkov. V pratiki za leto 2021 so tako koledarski, vremenski, astrološki in številni drugi podatki. Med drugim so objavljeni dnevi luninih sprememb, Herschlov vremenski ključ, stoletni koledar, izvemo o vladarju leta 2021 planetu Saturnu, med astronomskimi dogodki so zapisani datumi mrkov, meteorskih rojev in vidnosti planetov. Prav tako lahko preberemo prispevek o 330 letih praznovanja novega leta na 1. januar.

V Družinski pratiki za leto 2021 je zelo poudarjeno kulturno področje. Ob 250-letnici rojstva je podrobneje opisano življenje in delo genialnega skladatelja Ludwiga van Beethovna, piše o Domoljubju glasbenikov Ipavcev ter velikem pesniku Alojzu Gradniku. Preberemo lahko tudi o slovenskih jezikovnih priročnikih, objavljeni so različni prozni in pesniški literarni prispevki znanih in manj znanih avtorjev. »Različni avtorji nas v svojih leposlovnih prispevkih spominjajo, kako pomembni so hvaležnost, prijateljstvo, čudenje, zgledi velikih prednikov, prijaznost, dobra komunikacija, pogled v oči in podobno,« opisuje urednica T. Ocvirkova.

Prav tako so pomembni pratikini različni naveti: svetuje na primer glede permakulture, imunskega sistema, vzgoje psa ... Iz sveta narave lahko preberemo o rogati slavi rogate vijo-

Družinska pratika je med uporabniki oziroma bralci zelo priljubljena.

lice z Begunjščice, o pticah, volku in vipavskih vodah. Za razvedrilo so objavljeni križanke, različne uganke in kviz. Gospodarjem in gospodinjam bodo posebej koristile razpredelnice kubičnih mer okroglega lesa, kubičnih mer desk, trajanja pojatve domačih živali ter o perutnini (kdaj začne nesti jajca, koliko jih znesne na leto, koliko časa jih vali ter kako dolgo je uporabna za plemo). Kokoš znesne od 80 do 300 jajc na leto.

BJ

Priznanje za Hedviko Zdovc

Letošnja prejemnica Aškerčevega priznanja, ki ga kot stanovsko nagrado podeljuje Arhivsko društvo Slovenije za dosežke na področju arhivske stroke, je tudi mag. Hedvika Zdovc. Od leta 1985 je zaposlena v Zgodovinskem arhivu Celje, kjer je skrbnica fondov uprave za obdobje od sredine 19. stoletja. Aškerčevo priznanje je prejela z Vesno Gotovino iz Arhiva Republike Slovenije, in sicer za pripravo zbirnega kataloga rokov hrambe dokumentarnega gradiva v javni upravi.

Kot je zapisano v obrazložitvi, gre za odmeven prispevek k razvoju slovenske arhivistike na področju dela z ustvarjalci arhivskega gradiva ter odbiranja arhivskega gradiva iz dokumentarnega.

Zbirni katalog obsega 296 strani in je razdeljen na štiri poglavja. Concept pravilnika, uvodno besedilo, prvo in drugo poglavje je pripravila Vesna Gotovina, tretje in četrto poglavje pa Hedvika Zdovc.

»Zbirni katalog iz leta 2019 je zelo koristen splošni pripomoček pri t. i. zunanji

Mag. Hedvika Zdovc v Zgodovinskem arhivu Celje

službi, hkrati predstavlja vzorčen in vzoren primer sodelovanja med slovenskimi arhivi in vključevanja slovenske arhivistike v izjemno pomembno polje dela z ustvarjalci arhivskega gradiva. Priznanje, podeljeno mag. Hedviki Zdovc in Vesni Gotovini, je obenem priznanje za pogosto spregledano delo, ki ga je treba opraviti pred prevzemom arhivske-

ga gradiva v arhiv, saj je delo na terenu ena ključnih nalog opravljanja javne arhivske službe. V prihodnosti bo z uresničenjem praks prevzema gradiva digitalnega izvora ta del vrednotenja gradiva zagotovo še bolj pridobival pomen,« so v obrazložitvi zapisali v Arhivskem društvu Slovenije.

RG
Foto: SHERPA

Ponudba nagrobnih sveč je vsako leto pestrejša.

Pri prižiganju sveč pomislite na okolje?

Najbolj prijazna je tista, ki ostane neprižgana

Letos tovrstnih prizorov verjetno ne bomo videli.

Slovenija je kot prva in doslej edina evropska država vzpostavila sistem recikliranja odpadnih nagrobnih sveč.

Prodaja in predelava nagrobnih sveč (v tonah)

Leto	nagrobne sveče, dane na trg	prevzete-zbrane	reciklirane
2010	6.856	2.362	821
2011	6.340	2.660	1.018
2012	972	2.409	1.935
2013	5.901	3.377	3.396
2014	6.532	2.863	816
2015	6.359	2.421	2.163
2016	6.472	2.466	2.522
2017	6.389	2.173	2.303
2018	5.905	2.222	2.161
2019	5.136	1.988	1.897

Vir: MOP, FURS, Letna poročila nosilcev skupnih načrtov ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami

ločno ravna. Klasične sveče obdelajo in ločijo posamezne materiale. Plastiko ponovno uporabijo za gradbene izdelke, preostali parafin za vrtno ognje, jekleni pokrovi in držala stenjev pa reciklirajo v novo jeklo. Preostanek od vseh zbranih sveč, ki ga je manj kot deset odstotkov, odložijo na deponijo,« postopek predelave opiše Gantar.

Nekoč vosek, danes elektronika

Na prodajnih policah danes najdemo veliko različnih vrst sveč, od klasičnih parafinskih, oljnih, keramičnih do sveč s steklenimi ohišji za enkratno ali večkratno uporabo, na voljo so tudi elektronske (baterijske oziroma solarne) nagrobne sveče. Če smo včasih uporabljali predvsem navadne sveče iz voska, ki za okolje niso predstavljale tveganja, so v zadnjih petih desetletjih trg preplavile sveče s raznolikimi vložki in polnili v ohišjih iz različnih materialov, ki se ponašajo z občutno daljšo življenjsko dobo.

Te sveče se razlikujejo po načinu in času gorenja, kar določa posamezna gorilna snov, pri čemer so nekatere bolj, druge manj obstojne oziroma odporne proti vremenskim vplivom. Za gorivno snov je najpogostejše uporabljen parafin kot vrsta voska, rastlinska mast in svetilno olje, za plamen in gorenje skrbi bombažni steni. Dlje ko sveča gori, večji je tudi izkoristek surovin in manj je ostanka gorilne mase.

Poleg sveč z lončki iz PVC so na trgu na voljo tudi sveče s steklenimi, papirnati, lesenimi ali tako imenovanimi biorazgradljivimi ohišji. »Prve je mogoče v celoti reciklirati, medtem ko to nikakor ne velja za ostala ohišja,« poudarjajo snovalci spletna stran ekosveca.si. »Elektronske sveče so svečam podobne le po zunanem videzu, a v resnici gre za elektronske naprave, sestavljene iz vrste materialov, ki jih skoraj ni mogoče reciklirati in imajo kljub dolgi svetilnosti kot odpadki obremenjujoč vpliv na okolje,« pravijo strokovnjaki,

ki so sodelovali pri pripravi preglednice ekološkosti nagrobnih sveč. »Ne, ni se nujno treba omejevati pri številu prižganih nagrobnih sveč našim dragim, saj je za odpadne sveče večinoma dobro poskrbljeno, a vedeti je treba, kakšne sveče prižigamo in kako z njimi vplivamo na okolje.«

Vsak material ima vpliv na okolje

Gašper Gantar je v zadnjih letih sodeloval pri študijah, kjer so opravili izračune vplivov na okolje po standardu ISO14040 za različne izvedbe nagrobnih sveč. Sveče iz papirja, lesa, različnih tipov plastik ali stekla ne bodo bistveno spremenile povzročene vpliva na okolje, pravi. »Papirnata ohišja so prevlečena s tanko plastjo polipropilena in jih ni mogoče reciklirati. Posebno pozornost svetujem pri uporabi in odlaganju sveč, ki jih proizvajalci predstavljajo kot biorazgradljive, stoodstotno bio, naravne in podobno. Nekateri ponudniki jih predstavljajo kot

Slovenska tradicija narekuje, da pokojnim spoštovanje izkažemo s prižgano svečo ob grobu. Gre za navado, ki nas spremlja celo leto, a še posebej veliko najrazličnejših sveč zagori v času, ko praznujemo dan spomina na mrtve. Podatki ministrstva za okolje in prostor (MOP) kažejo, da se tako proizvodnja kot poraba nagrobnih sveč v zadnjem desetletju zmanjšujeta. Kljub temu na ministrstvu ocenjujejo, da vsak Slovenec v povprečju prižge osem sveč letno, torej vsi skupaj približno 16 milijonov, od tega naj bi dve tretjini nagrobnih sveč porabili 1. novembra, ob dnevu spomina na mrtve. Na tržišču se v zadnjih letih kot alternativa klasičnim parafinskim svečam v PVC-ohišjih, pojavljajo številni ekološki izdelki. A strokovnjaki svarijo, da ni vsaka eko sveča tudi okolju bolj prijazna.

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Izbira nagrobnih sveč je iz leta v leto pestrejša. Žal smo kupci premalo pozorni prav na ekološke kriterije, ki bi morali biti pri nakupu sveč naše glavno vodilo, so prepričani snovalci spletnega portala ekosveca.si. Spletno stran, kjer lahko obiskovalci najdejo precej informacij o ravnanju z odpadnimi svečami in tudi pregled ter oceno sveč na slovenskem trgu z vidika ekološkosti, je v sodelovanju z jeseniškim podjetjem Plastikom, ki kot edino trenutno v Sloveniji prevzema in predeluje odpadne sveče, zasnovalo celjsko podjetje Eco lux. »Čas je že, da se začnemo zavedati svoje odgovornosti do varovanja okolja in razmišljati o predelavi teh vrst odpadkov, ki jih z uporabo nagrobnih sveč posredno soustvarjamo. Da bi lahko brez slabe vesti prižigali sveče na grobovih, bi morali biti pozorni, kakšne vrste sveč kupujemo, kje končajo in kako z njimi vplivamo na okolje. Več bomo o tem vedeli, lažje se bomo odločali.

V korist okolja in narave, ki jo moramo ohraniti tudi za naslednje generacije,« so prepričani ustvarjalci spletnega mesta.

Večino odpada recikliramo

Po podatkih okoljskega ministrstva smo v Sloveniji pred desetletjem na leto prodali približno 24 milijonov sveč, lani 16 milijonov. Kot je povedal direktor velenjske visoke šole za varstvo okolja Gašper Gantar, na leto v Sloveniji »priredelamo« približno 2.300 ton odpadnih nagrobnih sveč, kar predstavlja tri odstotke vseh komunalnih odpadkov, ki jih letno povzročimo v državi. »Od spremembe zakonodaje leta 2008, v kombinaciji takratne gospodarske krize in z negativno medijsko kampanjo, se je poraba nagrobnih sveč v Sloveniji skoraj razpolovila. Letos bo, upošteva oceno škode zaradi koronavirusa in z njim povezanih ukrepov, prodanih 12 do 14 milijonov sveč,« pojasnjuje David Jurkovič, direk-

tor svečarstva z večdesetletno tradicijo.

Večino sveč recikliramo, lani skupno 1.897 ton, leto prej 2.161 ton. Še vedno je po podatkih MOP pri izvajalcih javnih služb zbiranja komunalnih odpadkov veliko odpadnih nagrobnih sveč, ki v preteklih letih niso bile prevzete. Njihov prevzem in predelavo je oziroma bo na podlagi letos sprejetega interventnega zakona zagotovila država. Kot so sporočili iz celjskega javnega podjetja Simbio, ki skrbi za zbiranje in odvoz odpadkov na širšem območju celjske regije, bodo letos predali približno polovico zbranih odpadnih sveč, ostalo bo ostalo pri njih na zalogi. Ne prevzete zaloge iz preteklih let bodo v celoti prevzete do konca oktobra, še navajajo.

Ob tem Gantar poudarja, da je Slovenija na področju zakonsko urejenega ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami velik korak pred ostalimi. »V Sloveniji imamo edini urejeni sistem za ločeno zbiranje in predelavo odpadnih nagrobnih sveč na svetu. V vseh drugih državah odpadne nagrobne sveče odvržejo med mešane komunalne odpadke,« pojasnjuje sogovornik. »Zbrane odpadne sveče za to pooblaščenim izvajalcem prepeljejo v predelovalni center Plastikom na Jesenicah, katerega tehnologija je optimirana za predelavo klasičnih nagrobnih sveč s PVC-ohišjem, kovinskim pokrovom in parafinskim voskom. Zato morajo elektronske, steklene, papirnate in podobne izvedbe odpadnih nagrobnih sveč ročno ločiti, s temi odpadki se nato tudi

Gašper Gantar, direktor Visoke šole za varstvo okolja: »Uredba o ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami je bila pripravljena leta 2008, ko je bilo skoraj sto odstotkov prodanih sveč klasičnih. V zadnjih letih se povečuje delež prodanih elektronskih sveč, pojavljajo se tudi sveče, ki gorijo s plamenom, a so vanje vgrajeni drugi materiali, kot so les, druge vrste plastike, s plastiko prevlečen papir ... Ker se delež teh sveč povečuje, bo smiselno uredbo spremeniti tako, da bo predvidevala ali celo zahtevala njihovo predelavo na najbolj ustrezen način ter da se bo finančno bremenilo uporabo materialov, ki jih ni mogoče reciklirati.«

kompostabilne oz. takšne, ki jih je mogoče zavreči v zabojnik za biološke odpadke. To ni v skladu z odredbo in je kaznivo,« pravi Gantar in opozarja, da so v nekaterih tovrstnih svečah vgrajena kovinska držala stenjev – ki se jih zaradi nalepke v času nakupa ne vidi – ki škodijo kompostu. Prav tako med biološke odpadke ne sodi vosek, ki ostane v svečah po prenehanju gorenja, opozarja. »Med razgradljive odpadke sodijo edino nekateri sestavni deli, ki jih je po uporabi mogoče ločiti in imajo ustrezen certifikat, da so primerni za industrijsko kompostiranje. Trditev, da naj bi bile tovrstne sveče okolju bolj prijazne, ni prav z ničemer potrjena ali dokazana, poudarja sogovornik. Od elektronskih sveč so okolju bolj prijazne tiste, ki imajo ločeno obtežitev in elektronskega modula nimajo zalitega v gips, saj takšna, cenejša, izvedba otežuje reciklažo. Če se odločite za nagrobno svečo v

steklenem ohišju, Gantar svetuje takšno za večkratno uporabo iz prozornega stekla, ki je za recikliranje bolj primerno kot barvno steklo. »O oglasnih sporočilih v slogu ne obremenjujejo okolja, vgrajen neškodljiv parafin raje ne bi izgubljal besed. Vsak pridobljen in uporabljen material ima vpliv na okolje,« zaključuje.

Biorazgradljivo ni nujno okolju bolj prijazno

Med izrazoma biorazgradljivo in okolju prijazno je treba narediti ločnico. Ni nujno, da je biorazgradljiva sveča v vseh pogledih tudi okolju bolj prijazna, pravijo na ministrstvu za okolje. »Za takšno trditev je potrebna ocena okoljskega ali ekološkega odtisa (cena življenjskega ciklusa). Okolju prijazen material v smislu biološke razgradljivosti ni vedno in povsod okolju prijazen glede izpustov,« pojasnjujejo na ministrstvu.

Pojasnjujejo tudi, da je biološko razgradljiva nagrobna sveča samo tista sveča, ki je v celoti (vsi njeni sestavni deli) biološko razgradljiva in je zato primerna za predelavo v kompostarni ali bioplinarni. Kot so še zapisali, za zdaj nihče od ponudnikov biološko razgradljivih sveč nima certifikata o biološki razgradljivosti. »Takšen certifikat v Sloveniji ne obstaja, enako tudi ne obstaja ustanova, ki bi tovrstne certifikate lahko podeljevala.«

Ob tem na MOP poudarjajo, da je resnično najbolj prijazna tista sveča, ki ostane neprižgana. »Ministrstvo za okolje in prostor ne spodbuja uvedbe posameznih tipov sveč, ampak uporabnike poziva k trajnostnemu ravnanju. Vsak tip sveče ima tako prednosti kot pomanjkljivosti, vendar je najpomembnejše, da za vse odpadne nagrobne sveče s pokopališč preko sistema zbiranja zagotovimo obdelavo pri izvajalcu, ki je za obdelavo

usposobljen in ima ustrezna dovoljenja za tak postopek.«

V Sloveniji je poraba nagrobnih sveč zelo velika. Pri nakupu sveče kot simbola spomina in spoštovanja do pokojnih pogosto niti ne razmišljamo, da bo nakup ali del tega nakupa prej ali slej končal med odpadki. Odpadne nagrobne sveče niso nevaren odpadek, vendar njihova obdelava lahko povzroča škodljive vplive na okolje, predvsem emisije v zrak, vode, povzročanje hrupa, emisije izpušnih plinov pri prevozu odpadnih nagrobnih sveč in nastajanje odpadkov.

Največje težave povzroča kopičenje odpadnih sveč pri upravljavcih pokopališč in izvajalci občinske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov – velike količine skladiščenih odpadnih nagrobnih sveč povečujejo tudi požarno ogroženost, kar se je pred časom pokazalo pri požarih odpadkov v različnih krajih Slovenije. Ministrstvo zato dr-

OB ROBU

Naj zagori plamen v srcih

LEA KOMERIČKI KOTNIK

Letos je vse drugače in zagotovo se bomo tudi svojih dragih spomnili na nekoliko drugačen način, kot smo bili vajeni v preteklosti. Vsedružinskih srečanj, nepreglednih množic in poplave pločevine na pokopališčih in ob njih ne bo. Tudi ne spremenjenih prometnih režimov v okolici pokopališč in brezplačnih avtobusnih prevozov ne. In zagotovo bo zagorelo precej manj sveč, kot je to v slovenski navadi ob dnevu spomina na mrtve ali vseh svetih, kot ta praznik tudi imenujemo.

Ze leta se številne nevladne organizacije trudijo z osveščanjem, da se lahko ljubih ljudi spomnimo tudi kako drugače kot z goro plastike. Čeprav se je število prižganih sveč zadnja leta zmanjševalo, smo v začetku novembra še vedno preštevali ogromne količine odpadkov. Čeprav strokovnjaki trdijo, da lahko klasične sveče v plastičnih ovojih skoraj v celoti recikliramo, je težava, ker jih je za edinega predelovalca preprosto preveč in kupi ostajajo.

Kot se je v zadnjih mesecih večkrat izkazalo, navade ob pozivih težko spremenimo. Čeprav neradi, jih bomo letos morali. Tokrat nas je v to prisilil virus. A to ne pomeni, da ne smemo zanetiti ognja. Ravno nasprotno. To je poziv, da prižgemo plamen, ki lahko gori večno in ne obremenjuje nikogar. Lahko pa številnim veliko da. Zato prižgimo plamen v svojih srcih. Naj ob letošnjem dnevu spomina na mrtve gori ogenj ljubezni.

žavljane nagovarja, naj prižgejo svečo manj, in jih spodbuja k razmišljanju o zmanjšanju odpadkov ter onesnaževanju

okolja, ker odpadki nastajajo pri vsakem našem početju.

Foto: arhiv NT (Andraž Purg - GrupA)

Ustvarjajo z mislijo na manj odpadkov

Čeprav klasične parafinske sveče v PVC-ohišjih lahko ob primerni predelavi skoraj v celoti recikliramo, še vedno govorimo o plastiki. Ta naš planet vedno bolj duši in če človeštvo ne bo zmanjšalo njene porabe, se bo lepega dne v njej zadušilo. In prav zato, da bi zmanjšali uporabo plastike v našem vsakdanu, so posamezniki začeli razvijati alternativne oblike nagrobnih sveč. Tako so zadnja leta vedno bolj priljubljene papirnate sveče, biorazgradljive sveče iz organskih odpadkov in lesene sveče, katerih posebnost je, da jih ne prižigamo.

Eva Štraser je slovenska podjetnica, ki jo je na podjetniško pot usmerila predvsem želja, da bi v vsakdanjem življenju uporabljala veliko manj plastike. In tako je ob podpori moža ustanovila zagonsko podjetje Evegreen, ki deluje predvsem na področju razvoja naravnih izdelkov, ki bi nadomestili plastične. Lani je to velenjsko podjetje v sodelovanju s podjetjem Sveča razvilo biorazgradljivo eko svečo. »Naravi prijazna eko sveča je bila ustvarjena v želji povzročiti čim manj odpadkov. Od razvoja ideje do predstavitve na trgu na trg je preteklo šest mesecev lanskega leta,« pove

Štraserjeva. »Naravi prijazna eko sveča je izdelana iz stoodstotnih obnovljivih virov ter odsluženega agro odpada, zato ima občutno manjši odtis ogljika od tradicionalne plastike. Te sveče so biološko razgradljive v nadzorovanem okolju v časovnem obdobju štirih mesecev, kar smo dokazali z izvedenimi testiranj po ISO 14885-1 na Fakulteti za tehnologijo polimerov v Slovenj Gradcu,« pove sogovornica. To pomeni, da celotna sveča po štirih mesecih industrijske predelave postane organski kompost, ogljikov dioksid in voda. Štraserjeva ob tem poudari, da s tem izdelkom spodbujajo tudi

krožno gospodarstvo, saj je mogoče ohišje po uporabi prevzeti in ponovno uporabiti. Za razvoj izdelka je podjetje nedavno prejelo tudi priznanje Gospodarske zbornice Slovenije.

Papirnata sveča – nova ideologija v svečarstvu

Ker se v Sloveniji že kar nekaj let srečujemo s kupi odpadnih sveč, ki čakajo na prevzem in predelavo, in ker se ljudje vedno bolj zavedajo negativnega vpliva odpadnih sveč na okolje, a se kljub temu težko odrečejo tradiciji, so v celjskem podjetju Svečarstvo Šeško lani predstavili papirnato svečo. »Narejena je iz ekološkega materiala – papirja, ki je negorljiv in vodooodporen, prosjo. Stenji je iz bombaža in papirnate nitke, ki ne vsebuje svinca. Uporabili smo najkakovostnejši parafin, ki je popolnoma rafiniran, zdravju neškodljiv in brez vonja. Sveča je primerna

tako za zunanjo kot notranjo uporabo,« je povedal lastnik in direktor podjetja Miran Šeško.

Papir, ki ga uporabljajo pri izdelavi, uvozijo iz tujine. Izdelava je hitrejša, saj parafina ni treba taliti. »Granulat parafina v stiskalnici stisnemo in dobimo vložke, ki jih vstavimo v pripravljen papirnat ovoj,« je pojasnil Šeško in poudaril, da te sveče po uporabi sodijo med navadne komunalne odpadke. Glede na lanske izkušnje in mnenje kupcev so letos k dosedanjim velikostim priključili še dve večji sveči, ki gorita od štiri do pet dni.

Se ne prižgejo in grobove krasijo tudi leto in več

V zadnjih letih so kot alternativa ostalim ponudbam nagrobnih sveč vedno bolj priljubljene lesene sveče. Ponudnikov je vedno več, a je prostora za vse dovolj, če le delajo pošteno in z veliko inovativnosti ter kreativnosti, pravi Saša Goričan, ki pod znamko Hot art izdeluje najrazličnejše unikatne lesene izdelke. Zadnja leta je svojo ponudbo obogatila z najrazličnejšimi lesenimi nagrobnimi svečami, ki jim

Različni tipi ročno izdelanih lesenih sveč izpod rok Saše Goričan. (Foto: GrupA)

po želji naročnika doda zapise ali verze po osebнем naročilu. In zakaj so te sveče posebne? Predvsem zato, ker jih ne prižigamo, temveč jih na oziroma ob grobove postavimo. Če želijo ljudje kljub vsemu pričarati občutek ognja in bi radi, da se postavitev vidi tudi v temi, je mogoče v posamezne tridimenzionalne modele vstaviti majhno elektronsko svečko, ki se jo nato iz sveče preprosto odstrani. Kot pravi Goričanova, so lesene sveče prijazne tako do okolja kot

do potrošnikov, saj so cenovno ugodne in imajo dolgo življenjsko dobo. »Že izdelava lesene sveče je precej hitrejša in cenejša kot na primer izdelava klasične plastične sveče. Za izdelavo lesenih sveč namreč ne potrebujemo velike in drage proizvodne linije. Veliko preprostejša, naravna in posledično cenejša je tudi reciklaža,« prednosti lesenih sveč našteje sogovornica in ob tem poudari, da lesene sveče, ki jih izdeluje, niso premazane z laki ali drugimi barvili za podaljševanje obstojnosti. »Ugotovila sem, da tudi brez tega zdržijo vsaj leto. Tako da ne predstavljajo nevarnosti za okolje, četudi jih na primer veter odnese na kakšen travnik,« pove. Sicer lahko lesene sveče – če smo uporabili električni vložek, ga je treba pred tem odstraniti – brez težav odložimo med organske odpadke. »Razpade normalno kot papir, kot celuloza.« Kot pomembno prednost Goričanova navede tudi ceno, ki je povsem primerljiva z navadnimi svečami, le da lesena ostane veliko dlje.

Eva Štraser, Evegreen: »Če povzamemo podatke iz leta 2019, ugotavljamo, da vedno več kupcev raje kot po plastičnih svečah posega po alternativah, kot so steklene sveče, sveče, polnjene z odpadnim kuhinjskim ali palmovim oljem, papirnate sveče, lesene sveče ... In zakaj posegamo po alternativah? Zavedamo se, da plastika v naravi razpada več kot petsto let. Poleg tega nas je čas »korone« naučil, da ne hodimo več za vsako malenkost v trgovino. In ko smo v trgovini, resnično premislimo, kaj kupimo in zakaj.«

V kurilni sezoni naj bo varnost prva

Za varno uporabo kurilnih naprav je odgovoren uporabnik

Letos je bilo nekoliko manj primerov požarov ali ostalih nesreč, za katere naj bi bilo krivo napačno delovanje kurilnih naprav. K temu je verjetno veliko pripomogla ureditev ustreznih dimniških napeljav pri ogrevanju na peči. Ureditev so izvajali upravniki in etažni lastniki v zadnjih letih. A tudi večja previdnost in nadzor dimnikov pri ostalih vrstah ogrevanja. Kljub temu Sekcija dimnikarjev pri Obrtni zbornici Slovenije vse uporabnike kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav opozarja, da je treba ob prihajajočem hladnejšem valu jeseni in pred zimo zagotoviti varno uporabo kurilnih naprav.

SIMONA ŠOLINIČ

Treba je poskrbeti, da ne bo prišlo do zastrupitve z dimnimi plini, do dimniškega požara ali prevelikega onesnaževanja okolja z dimnimi plini. V tem času je običajno več dimniških požarov. Pravočasno odkriti in vidni dimniški požari ponavadi ne povzročijo ogromne škode, lahko jo, če dimniki niso ustrezno dimenzionirani ali če so nestrokovno zgrajeni.

»Če iz kurilne naprave v dimnik zaidejo (pre)visoke koncentracije dimnih plinov, se lahko katranske obloge v dimniku vnamejo. Večja ko-

ličina katranskih oblog lahko povzroči pregretje dimnika. Če dimniki niso odporni proti dimniškemu požaru, če niso zgrajeni požarno varno, če so poškodovani ali so gorljivi materiali preveč blizu dimnika, lahko pride do prenosa požara na stavbo. Tudi prej kot v 90 minutah, kar mora dimnik pri trdnemu gorivu zdržati,« opozarjajo v sekciji dimnikarjev.

Pravilno izberite dimnikarja

Ker v praksi uporabnik zelo težko sam razbere vzroke za dimniški požar, zastru-

Fotografija je simbolična.

pitve z dimnimi plini, preveliko onesnaževanje okolja in večjo porabo goriva, je pravilna izbira dimnikarske družbe zelo pomembna. Nestrokovne storitve lahko

vodijo v škodljive posledice. V osnovi je za varno uporabo kurilnih naprav odgovoren uporabnik. »Zato v sekciji dimnikarjev pozivamo uporabnike, naj izberejo ugle-

dno dimnikarsko podjetje, ki zna strokovno svetovati glede izbire, vgradnje in uporabe kurilnih naprav ter redno opravlja preglede naprav in čiščenje, če je treba, tudi

pogostejše, kot je predpisano. Svetujemo še, da za vgradnjo kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav uporabnik izbere ugledne izvajalce (pečarje in inštalaterje) z obrtnim dovoljenjem,« še dodajajo v sekciji.

Spomnimo tudi na nevarnosti zastrupitev z dimnimi plini, kadar kurilne naprave zrak zajemajo iz prostora ali so odvisne od prostora. »Če vgradimo nova okna in vrata ali obstoječa zatesnimo, če vgradimo ali zamenjamo kuhinjsko napo ali druge ventilatorje, dodatne kurilne naprave, če odstranimo zračnike ali prezračevalne odprtine, moramo s pregledom preveriti izpolnjevanje varnostnih pogojev. To je še posebej pomembno pri prenovah stavb, med katere sodijo tudi energetske prenove,« svetujejo v sekciji. Zato je pomembno, da dimnikarja s spremembami in posegi ljudje seznanijo ter mu zaradi varnosti omogočijo dostop do vseh delov kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav.

Foto: Splet

Kako preprečiti dimniški požar in požar stavbe

Začetek dimniškega požara prepoznamo po intenzivnem izhajanju temnega oziroma temno rumenega dima iz dimnika, intenzivni del gorenja oblog tudi po iskrah ali celo plamenu na ustju dimnika. Zato dimniški požar najprej opazimo zunaj stavbe, največkrat ga prvi opazijo sosede ali mimoidoči. Pri intenzivnem gorenju oblog se v dimniku lahko pojavi tudi rahlo bobnenje. Debelejše obloge gorijo dlje in bolj intenzivno. Če ima dimnik manjšo toplotno upornost, so površinske

temperature dimnika višje, zato lahko nastanejo razpoke in skoznje v prostore izhajajo dim.

Dimniški požar lahko preprečimo tako, da uporabljamo kurilne naprave z nizkimi vrednostmi saj z visokim izkoristkom ter s kurjenjem suhega lesa ustreznih dimenzij in količin, kot jih določi proizvajalec. Kurilne naprave morajo imeti ustrezno urejen stalen dovod zraka, ne smejo imeti prevelike ali premajhne moči, dimniki morajo biti pravilno dimenzionirani, pri kurilnih napravah na trdno gorivo tudi odporni proti požaru katranskih

oblog. Odmik gorljivih materialov od dimnika določi proizvajalec, sicer pa je 40 centimetrov razmika skladno s tehnično smernico.

Če se v dimniku nabirajo katranske obloge, jih z izbrano dimnikarsko družbo pravočasno odstranimo. Nujno je treba odstraniti tudi vzroke za nastajanje katranskih oblog. Če do dimniškega požara pride, je pred nadaljnjim obratovanjem kurilne naprave treba opraviti predpisan izredni pregled, saj ta lahko ugotovi vzroke in prepreči nadaljnje tveganje.

Poškodovanih kar deset kolesarjev

V zadnjem tednu se je na Celjskem v nesrečah poškodovalo kar deset kolesarjev. Glede na policijsko statistiko vseh nesreč v zadnjih letih, so kolesarji v več kot polovici vseh primerov povzročitelji nesreč. Najpogostejše jih povzročijo zaradi nepravilne strani ali smeri vožnje, vožnje pod vplivom alkohola, neupoštevanja pravil o prednosti in zaradi precenjevanja svojih sposobnosti.

V Velenju je tako v teh dneh padel 71-letni kolesar, ko naj bi se umikal mački, ki je skočila na stezo. V Nazarjah, Dovžah in Velenju ter Celju se je lažje poškodovalo šest kolesarjev. V Pernovem se je kolesar poškodoval, ko je prehiteval osebno vozilo, ki je zavijalo levo. Nesreča se je zgodila tudi na Mariborski cesti v Celju, kjer je kolesar padel, saj je izgubil ravnotežje, ko je zapeljal na robnik. Med vožnjo s Svetine je v začetku tedna zaradi neprilagojene hitrosti kolesar v ovinku izgubil nadzor nad kolesom in padel.

SŠol

Pijanih voznikov ni mogoče ustaviti?

Celjski policisti ponovno opozarjajo na nevarno vožnjo pijanih voznikov. Na našem območju so jih v zadnjih dneh ustavili več. Nekaterim so zasegli tudi avtomobile. V Žalcu so tako pridržali voznika, ki mu je alkotest pokazal 2,40 promila alkohola v krvi. Ker je vozil neregistrirano vozilo brez vozniškega dovoljenja, so mu vozilo zasegli.

V Lokah pri Mozirju je vozniku osebnega vozila alkotest malo pred polnočjo pokazal 1,64 promila alkohola. Ker je vozil brez veljavnega vozniškega dovoljenja, so mu zasegli vozilo, ker je kršil odlok o začasnem omejitvi gibanja, so o zaznani kršitvi podali tudi predlog drugemu prekrškovnemu organu. Obema so napisali 1.200 evrov kazni, dobila sta tudi 18 kazenskih točk. »Že pri koncentraciji 0,5 promila alkohola se verjetnost povzročitve prometne nesreče podvoji, pri 1,1 promila alkohola se v primerjavi s treznim voznikom poveča za osemkrat,« so ostri na celjski policiji.

Policisti so ta teden tudi v Radmirju ustavili voznika avtomobila, ki mu je alkotest pokazal, da je imel 0,64 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka. Vozniku so začasno odvzeli vozniško dovoljenje, kaznovali so ga tudi, ker ni upošteval odloka o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic covida-19. Sicer pa so policisti te dni kaznovali tudi poklicnega voznika tovornega vozila. Zaradi vožnje pod vplivom alkohola je dobil 1.200 evrov globe in 18 kazenskih točk. V Slovenskih Konjicah pa so prijeli voznika, ki na znake policije ni ustavil, povzročil nesrečo in pobegnil. Kasneje so ga sicer dobili in ugotovili, da je vozil tudi brez vozniškega dovoljenja.

»Policisti zato ponovno opozarjamo, da alkohol izjemno negativno vpliva na človekovo zaznavanje, zaradi česar obstaja veliko večja verjetnost, da bomo udeleženi v prometni nesreči, če smo predhodno uživali alkoholne pijače. Z višanjem stopnje alkohola v organizmu se verjetnost za povzročitev prometne nesreče močno poveča. Policisti se bomo tudi v prihodnje trudili ozaveštevati ljudi, da vožnja motornega vozila in alkohol ne gresta skupaj. Poleg tega je v naši družbi treba doseči mišljenje, da vožnja pod vplivom alkohola ni »gentelmski delikt«, temveč resno in nadvse odklonsko dejanje, zaradi katerega prepogosto umirajo nedolžni ljudje.«

SŠol

Kradli po trgovinah

Policisti so zaradi tatvin prijeli tri državljane Romunije. Izsledili so jih v Slovenskih Konjicah. V več tamkajšnjih trgovinah naj bi trojica pokradla več različnih stvari. Gre za moške, stare 30, 31 in 43 let. Vse tri bodo kazensko ovadili.

Najbolj nevarna visoko predelana živila

Sploh vemo, kaj je predelana hrana?

Na področju prehrane se pogosto srečujemo z izrazom predelana živila. Ta ima velikokrat negativen prizvok, predvsem v povezavi s porastom debelosti, visokega krvnega tlaka in sladkorne bolezni tipa 2. Toda ali je res, da so vsa predelana živila slaba? Jih poznamo in ali vemo, kaj so? Kako prepoznati tista, ki se jim moramo izogibati, in na drugi strani tista, ki lahko najdejo prostor v naši vsakodnevni prehrani?

SIMONA ŠOLINIČ

Predelana živila so lahko povsem običajna živila, na primer sir, kruh, testenine, sir, kisle kumarice, kava, pomarančni sok ... Med ta živila uvrščamo vsa živila, ki so predelana z različnimi postopki in spremenjena glede na izvorno obliko. Lahko so izdelana iz več sestavin, ki so potrebne za njihovo izdelavo ali jim dajejo posebne značilnosti. Prav zaradi tega predelana živila pogosto obravnavamo kot manj zdrava, vendar to ni popolnoma enoumno, pomembno vlogo pri tem imajo namreč stopnja in način predelave ter vrsta in količina dodanih sestavin.

Jejmo čim bolj zdravo

Na splošno v skladu s priporočili o mešani in raznoliki uravnoteženi prehrani velja, da je priporočljivo v dnevno prehrano vključevati čim več nepredelanih in kar najmanj predelanih živil. »Najbolj nevarna so visoko predelana živila, ki so narejena iz snovi, ki so ekstrahirane iz enostavnih živil, pri čemer vsebujejo

Prigrizki morda kdaj pridejo prav, da potesimo lakoto, a spadajo med visoko predelana živila. Torej med nezdravo hrano.

veliko maščob, soli, sladkorja, modificiranega škroba, hidrogeniranih maščob. Gre za snovi, ki so sintetizirane v laboratorijih,« pravi **Nina Zupanič**, mag. molekularne biologije, iz raziskovalne skupine Prehrana in javno zdravje pri Inštitutu za nutricionistiko. Visoko predelana živila povzročajo negativne posledice za zdravje, dodaja Zupaničeva.

Sistem Nova naj bo vodilo

Natančnih priporočil, koliko predelanih živil lahko uživamo, ni, zato sta pomembni lastna presoja in previdnost, dodaja Zupaničeva. Za razlikovanje med predelanimi živilami je bil razvit sistem kategorizacije,

imenovan Nova, ki se uporablja za razvrščanje predelanih živil glede na stopnjo in namen predelave. Sistem živila razvršča v štiri skupine.

V prvi skupini so minimalno predelana živila in hrana, ki je minimalno spremenjena. »Sem spadajo na primer živila, spremenjena s sušenjem, z zamrzovanjem ali hrana, ki je vakuumsko

pakirana. Ti postopki zelo malo spremenijo hrano,« pravi Zupaničeva. V drugi skupini so predelane kulinarične sestavine, ki so pridobljene neposredno iz živil iz prve skupine s postopki, kot so stiskanje, mletje, ekstrakcija in rafiniranje. Sem spadajo na primer olja, soljeno maslo ali zeliščna sol. V tretji skupini so industrijski izdelki, ki nastanejo s kombiniranjem živil iz prvih dveh skupin. To so na primer zelenjava, sadje ali stročnice, ki so vloženi v kisu ali slanici ali soljeni oziroma sladkani oreški in semena. V četrti skupini so najbolj nevarna visoko predelana živila. To so brezalkoholne pijače, sladki in slani predpakirani prigrizki, sladoled, čokolada, piškoti, slaščice, kruh in pekovski izdelki z aditivi, tudi hrenovke in drugi predelani mesni izdelki, juhe

i z

vrečke, margarine in namazi, žita za zajtrk ter gotove jedi, kot so zamrznjena pica, burgerji ali ribje palčke. Tabela je objavljena tudi na nacionalnem portalu prehrana.si.

Razlike v predelavi

Predelava lahko vključuje tudi dodajanje drugih sestavin ali aditivov. Živila v sodobnem času predelujejo v skladu s sodobnimi trendi in pričakovanji potrošnikov tudi z namenom, da so uporabnikom dostopnejša in praktična za uporabo. Z

Glavni namen predelave je, da živilom, ki se lahko hitro pokvari, zagotovimo neoporečnost, kakovost in daljši rok uporabe ter s tem večjo razpoložljivost, poleg tega gre za ustvarjanje novih gastronomsko zanimivih in potrošnikom zanimivih izdelkov.

od vze pomemben vpliv na zdravje ljudi. Učinek ni enak, če v vsakodnevno prehrano vključimo npr. paradižnikovo mezgo (pasiran paradižnik), testenine in oljčno olje ali sladke pijače in sladoled, čeprav gre v vseh primerih za predelana živila. Ključno za osveščanje je, da so najbolj nevarna visoka predelana živila, ki so na žalost dokaj pogosto na jedilnikih ljudi tudi zaradi hitrega življenjskega tempa.

Zmanjkalo cepiva?

V Zdravstvenem domu Celje se trenutno ni več možno naročiti na cepljenje proti sezonski gripi.

Kot pojasnjujejo v celjskem zdravstvenem domu, v Nacionalnem inštitutu za javno zdravje namreč še niso

potrdili naslednjega naročila cepiva. Takoj ko bodo v celjskem zdravstvenem domu prejeli nove količine

cepiv, se bo možno spet naročiti, pravijo. V Zdravstvenem domu Celje so proti sezonski gripi začeli cepiti minuli teden. V štirih dneh so cepili kar 1.300 oseb. V naslednjih dneh bodo cepili še 1.800 oseb, ki so na cepljenje že naročeni. Cepiva je zmanjkalo pretekli teden tudi v zdravstvenem domu Šentjur. Cepljenje proti gripi je priporočeno predvsem kroničnim bolnikom, čeprav je ministrstvo za zdravje letos velik poudarek dalo tudi cepljenju zdravstvenega in drugega osebja, zaposlenega v zdravstvenih ustanovah. Zaželeno je, da se proti gripi cepi večina zaposlenih. Cepljenje je priporočljivo tudi za vse oskrbovance socialno-varstvenih zavodov in vseh zaposlenih v teh ustanovah.

SŠol, BA

FOTO: Andraž Purg - GrupA

Število prehladov med mladimi enako kot lani

V prvih dveh mesecih novega šolskega leta so pediatri v vrtcih in šolah pri najmlajših tudi letos kljub okrepljenim zaščitnim ukrepom zaradi novega koronavirusa zaznavali skoraj enake razmere glede širjenja vsakoletnih prehladnih obolenj, pravi podpredsednik sekcije za primarno pediatrijo Denis Baš, ki izboljšanje pričakuje po trenutnem zaprtju.

»Takoj ko so se septembra odprli vrtci in šole, smo pediatri opazili podobno sliko kot lani v tem času, torej pogostejše okužbe zgornjih dihal, tako da ni bilo nič kaj dosti drugače kot v preteklih letih,« je pravi Baš.

Ob tem je spomnil, da so septembra z ministrstvom za zdravje dosegli dogovor, da v primeru znakov okužbe dihal na testiranje na okužbo s koronavirusom ni treba vrtčevskim otrokom ter šolarjem iz prve triade.

Na vprašanje, kaj je razlog, da se razmere niso bistveno pravile zaradi ukrepov, kot so maske in razkuževanje rok, Baš odgovarja, da otroci v vrtcih in nižjih razredih v skupinah ali razredih niso nosili zaščitnih mask. Staršem so sicer naročili, da naj v varstvo prihajajo le zdravi otroci, a se tovrstni virusi zelo hitro širijo, je dejal. Dodal je, da se je zlasti med šolsko populacijo že precej razširil tudi novi koronavirus.

Večji vpliv na zaježitev širjenja respiratornih okužb med najmlajšimi pa bodo po mnenju Baša imele jesenske počitnice in trenutno zaprtje vrtcev ter šol zaradi epidemije, saj se je to pokazalo že v prvem spomladanskem valu, ko se je dodobra prekinilo širjenje bolezni. »Zdaj bi to gotovo moralo imeti vpliv,« je dejal. A je dodal, da se bodo pozimi ter po vrnitvi v vrtce in šole težave zagotovo spet vrstile med najmlajšo populacijo. SŠol

Iščete dober nakup ali odlično storitev?

POZOR!

Preglejte aktualno ponudbo

Urejena spalnica je ključ do dobrega spanja

Spalnica je zatočišče po napornem dnevu. Prostor, kjer se spočijemo od vsakodnevnega vrveža in se ponovno povežemo s seboj. Popolna kombinacija udobja, funkcionalnosti in estetske dovršenosti zagotavlja vrhunsko udobje in kakovosten spanec.

Spalnica naj bo zračna, z dovolj veliko posteljo in s pohištvom, ki bo zadostilo vsem potrebam garderobe in omogočilo prijetno spalno ter bivalno okolje. Predvsem naj bo edinstvena, popolnoma takšna, kot si jo želite. Pri urejanju spalnice se osredotočite na izbiro pohištva, ki ga najbolj potrebujete. Z ustrezno izbiro postelje, vgradne omare ali garderobne sobe boste ustvarili funkcionalen prostor, ki bo zagotavljal udobno in sproščeno vzdušje.

Pri izbiri postelje bodite izbirčni

Postelja je osrednji kos pohištva v spalnici. V njej preživimo tretjino življenja, zato

je pametno izbrati posebno pozornost. V njej začnemo in končamo svoj dan. Poskrbite za primerno velikost, postavitev v prostoru, izbiro barv in materialov. Predvsem pa za kakovost, da vam bo služila na dolgi rok. Če je vaša spalnica v mansardi, je izbiri pohištva treba nameniti še več pozornosti.

Vgradne omare so najboljša izbira za popoln red

Spalnica je zatočišče, kjer spite, se sproščate in berete. Hkrati v njej tudi hranite oblačila in se

S pohištvom po meri enostavno do udobja v spalnici

oblačite. Če bodo oblačila skrbno zložena v preglednih vgradnih omarah, se boste izognili jutranjemu hite in stresu ter začeli dan polni sveže energije in veselja.

Z načrtovanimi in s kakovostno izdelanimi vgradnimi omarami z domiselnimi rešitvami lahko notranjost popolnoma prilagodite svojim potrebam. Police in obešalne palice ne smejo manjkati, medtem ko vam bodo dodatki, kot so predali, izvlečne police, hlačniki ali nosilci za kravate, pasove in rute, še dodatno olajšali shranjevanje.

Z vgradno omaro boste optimalno izkoristili prostor, saj boste

Pohištvo po meri

Mariborska 103a, Celje

031 720 657

celje@akron.si

www.akron.si

AKRON
MOJE POHIŠTVO

zapolnili sleherni kotiček. Z izbiro ustreznih materialov, barv in vzorcev bodo vgradne omare spalnice dodale tudi estetsko vrednost.

Akronovo pohištvo je krojeno za vas

V različnih prostorih so možne različne rešitve, pri čemer je pomembno upoštevati življenjske navade obeh partnerjev. Akronovi strokovnjaki za spalnice vam svetujejo pri najboljši izbiri. Pro-

stor izmerijo, upoštevajo vaše želje, vam predstavijo ideje in naredijo izris. Izdelano pohištvo vam dostavijo in zmontirajo ter vam nudijo garancijo. Zagotavljajo, da boste popolnoma zadovoljni, kot njihovi kupci do zdaj. V 31 letih se jih je nabralo že ogromno.

Po jutru se dan pozna. Zagotovite si sveža jutra z izbiro vrhunskega pohištva po meri, ki ustreza vašemu okusu in se stilsko prilagaja prostoru. www.akron.si

BIRObit®
DIGITALIZIRAJTE POSLOVANJE
www.birobit.si
Canon

rolca
kavarna pekarna slaščičarna
Gubčeva 1, Celje
f rolca
Po potico in sveže domače dobrote v Rolco
Naročila oz. prednaročila sprejemamo na telefonskih številkah:
041505075 in 070866700

GRADBENA TRGOVINA
GRADBENA TRGOVINA D.O.O.,
Spodnje stranice 16, 3206
tomaz@gradbena-trgovina.si
www.gradbena-trgovina.si T: 051 612 666, 070 96 99 55
**IZDELAVA FASAD
SALON KERAMIKE
GRADBENI MATERIAL**

ELEKTROINŽENIRING LILIJA d. o. o.
Elektro trgovina, montaža, servis in popravilo dvigal, elektroinstalacije, elektro meritve.
Ulica mesta Grevenbroich 4, 3000 Celje Tel: +386 (03) 491 09 50
E-mail: elektroinzeniring.lilija@siol.net Fax: +386 (03) 491 09 52

Svinjski ribsi
začinjeni ali nezačinjeni
www.fingust.si
03/492-71-30
Cesta na ostrožno 22, Celje
FINGUŠT
MESNINE ŠTAJERSKE
PRAGERSKO

Natakar (m/ž) (Velenje)

Delovne naloge bodo zajemale strežbo tradicionalne kitajske hrane, pijače in ostalih napitkov. Pričakujemo vsaj 1 leto delovnih izkušenj na področju strežbe hrane in pijače, urejenost, komunikativnost, ročne spretnosti, natančnost in delovno vztrajnost. Nudimo zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja in urejeno delovno okolje. XI-HU, d. o. o., Partizanska cesta 1, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 6. 11. 2020. Več informacij na www.trgotur.si.

Monter (m/ž) (Celje)

Opis delovnega mesta: postavljanje in podiranje šotorov, hal, odrov, natovarjanje, raztovarjanje, montiranje, demontiranje v skladu z delovno dokumentacijo in posavitvenimi listi. Kaj pričakujemo od kandidatov: sposobnost dela v timu, fizično moč, izobrazba ni pomembna, priporočljiv izpit B-kategorije, zaželeno delovno izkušnje. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim obdobjem 6 mesecev. Prijave zbiramo do 24. 11. 2020. Biro Ogis, d. o. o.,

Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

o. o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Tehnični nabavnik – koordinator (m/ž) (Celje)

K sodelovanju vabimo zanesljivega in motiviranega kandidata, od katerega pričakujemo izobrazbo vsaj V. stopnje ekonomske, tehnične ali logistične smeri, vsaj 2 leti delovnih izkušenj na področju nabave (ni pogoj), aktivno znanje angleškega jezika, poznavanje nabavnih postopkov, dobro poznavanje programov MS Office ter drugih orodij in informacijske tehnologije, interes za tehniko, strojništvo in proizvodni proces, sposobnost vodenja in koordiniranja manjših projektov. Prijave zbiramo do 24. 11. 2020. Biro Ogis, d.

Varilec (delavec v proizvodnji) (m/ž) (Celje)

Kaj pričakujemo od kandidatov: dober vid, ročne spretnosti, natančnost in delovno vztrajnost, izobrazba ni pomembna, dovolj so izkušnje, vsaj 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih. Kaj kandidatom nudimo: zaposlitev za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas in s poskusnim obdobjem 6 mesecev, motivacijsko delovno okolje z možnostjo napredovanja, redno in stimulatívno plačilo. Prijave zbiramo do 24. 11. 2020. Biro Ogis, d. o. o., Kosova ulica 5, 3000 Celje. Več informacij na www.trgotur.si.

Prodajalec – skladiščnik v PE Luče (m/ž)

Od vas pričakujemo vsaj IV. stopnjo strokovne izobrazbe, najmanj 1 leto delovnih izkušenj na istem ali podobnem delovnem mestu, veljaven izpit za upravljanje z viličarjem je zaželen, vozniški izpit B-kategorije, tehnično razgledanost, skrb za profesionalno in osebno rast ter stalno nadgradnjo znanja, profesionalno komunikacijo in osebno urejenost, zaželeno so delovne izkušnje z delom v kmetijski trgovini, železnini ..., oddaljenost od KT Luče do 10 km (v eno smer). Prijave zbiramo do 13. 11. 2020. KZ Šaleška dolina, z. o. o., Metleče 7, 3325 Šoštanj. Več informacij na www.trgotur.si.

Kontrolor na tehničnih pregledih (m/ž) (Velenje, Zalec)

Opis dela: izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil, podpisovanje in izpolnjevanje dokumentacije, urejanje in kontroliranje merilnih naprav ... Avto Velenje, d. o. o., Koroska cesta 64, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 25. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vzdrževalec na metalizaciji (m/ž) (Prebold)

Od vas pričakujemo strokovna in tehnična znanja: III. ali IV. stopnjo izobrazbe električar, obdelovalec kovin, zaželeno so delovne izkušnje na področjih izdelave, montaže oziroma popravil/vzdrževanju orodij ni pogoj, dobre ročne spretnosti in natančnost. Odelo Slovenija, d. o. o., Tovarniška cesta 12, 3312 Prebold. Prijave zbiramo do 10. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

zahtevne vgrajene sisteme, kodiranje algoritmov za krmiljenje motorjev in generatorjev ... GEM motors, d. o. o., Ljubljanska cesta 45, 1241 Kamnik. Prijave zbiramo do 21. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Natakar (m/ž) (smučišče Kope)

Podjetje Vabo vabi v svoj kolektiv novo sodelavko/sodelavca v strežbi. Vabo, d. o. o., Glavni trg 43, 2380 Slovenj Gradec. Prijave zbiramo do 21. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodja razvojnih projektov (m/ž) (Nazarje)

Pričakujemo VII. stopnjo izobrazbe tehnične ali alternativno organizacijske smeri, najmanj 5 let delovnih izkušenj na primerljivem

delovnem mestu, aktivno znanje angleškega jezika, zaželeno znanje nemškega jezika ... BSH Hišni aparati, d. o. o. Nazarje, Savinjska cesta 30, 3331 Nazarje. Prijave zbiramo do 21. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Orodjar za plastiko (m/ž) (Velenje)

Delo zajema sestavo orodij za preoblikovanje pločevine in brizganje plastike, razstavljanje in popravilo delov orodij ... Gorenje Orodjarna, d. o. o., Partizanska cesta 12, 3320 Velenje. Prijave zbiramo do 20. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Upravitelj CNC – laserski razrez/krivljenje (m/ž) (Sentjur)

Opis dela: delo v proizvodnji, vožnja viličarja, upravljanje in vodenje laserskega razreza in krivljenja. Tegometall, oprema trgovin, d. o. o., Cesta Kozjanskega odreda 29, 3230 Šentjur. Prijave zbiramo do 20. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Viličarist (m/ž) (Slovenske Konjice)

Želite postati eden od več kot 200 zaposlenih v podjetju, kjer so zaposleni naš najpomembnejši vir? Vas veseli delo v skladišču in delo z viličarjem? Se hitro prilagodite na novo delovno okolje? Ste natančni, zanesljivi in iznajdljivi? Če lahko na eno ali še bolje na vsa vprašanja odgovorite pritrdilno, vas vabimo, da se prijavite na razpisano prosto delovno mesto. Isokon, d. o. o., Slovenske Konjice, Industrijska cesta 16, 3210 Slovenske Konjice. Prijave zbiramo do 18. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Obratovodja – tehnolog strojništva (m/ž) (Vitanje 3205)

Kovačnica jeklenih in aluminijastih odkovkov, Kovinar, d. o. o., Vitanje, razpisuje 2 delovni mesti za izmenskega obratovodjo v kovačnici jekla in kovačnici aluminija. Ta prenaša tehnologijo v prakso, vodi procese proizvodnje ter upravlja s človeškimi viri. Dolgoročno, dobro, redno plačilo. Kovinar, d. o. o., Ko-

vaška cesta 12, 3205 Vitanje. Prijave zbiramo do 19. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Vodja inženiring projektov v industriji (m/ž) (Celje)

Zaposlimo izkušenega inženirja strojništva ali elektrotehnike z izkušnjami pri vodenju projektov skladno s smernicami Industrije 4.0. Ema, d. o. o., Teharje 7b, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 18. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Strokovni sodelavec v marketingu (m/ž) (Celje)

Iščemo sodelavca, ki bo na področju marketinga svojimi izkušnjami in kompetencami pomagal predvsem pri postavitvi in vodenju spletne trgovine, izvajanju analitike ter oglaševanju. Metro, trgovska družba, d. d., Lava 8, 3000 Celje. Prijave zbiramo do 15. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Prodajalec na oddelku delikatese (m/ž) (Šempeter Savinjska)

Pričakujemo IV. stopnjo izobrazbe trgovske, živilske ali druge ustrezne smeri, poznavanje dela v trgovini, 1 leto delovnih izkušenj v trgovini z živili ... Spar Slovenija, d. o. o., Kadrovska služba, Letališka cesta 26, 1000 Ljubljana. Prijave zbiramo do 8. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

Nadebudni digitalc (m/ž) (Rogaška Slatina)

Kaj delo obsega? Spremljanje aktualnih kozmetičnih trendov, potreb in nakupnih navad uporabnikov, sodelovanje pri snovanju novih izdelkov, snovanje konceptov in vsebinskih zasnov marketinških kampanj, priprava tržno-komunikacijskih sporočil za različne medije (oglasi, PR-članki, katalogi, promocijski letaki, korporativne publikacije ...). Kozmetika Afrodit, d. o. o., Kidričeva ulica 54, 3250 Rogaška Slatina. Prijave zbiramo do 16. 11. 2020. Podrobnosti na www.mojedelo.com.

SW-razvojni inženir (m/ž) (Kamnik ali Celje)

Vaša mislija: odgovornost za razvoj programske opreme za mikrop procesorje, razvoj arhitekture programske opreme za časovno

1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951
1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958
1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965
1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972
1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979
1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986
1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993
1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000
2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007
2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014
2015 2016 2017 2018 2019 2020 →

novi tednik

Prvi v regiji!

fb Novi tednik www.novitednik.si

Več kot 75 razlogov za odlično branje o dogajanju v Savinjski regiji

Sto let od začetka organiziranega igranja nogometa v Šoštanju

Začelo se je v Vošnjakovi usnjarni

Pred štiridesetimi leti je izšel album najbolj priljubljene glasbene skupine na jugoslovanskih tleh Doživjeti stotu z istoimensko naslovno skladbo. Prepevali so jo tudi številni nogometaši. Celjski so lani slavili stoto obletnico ustanovitve slovenskega nogometnega kluba v knežjem mestu, šoštanjski so letos z razstavo obeležili stoletnico ustanovitve nogometnega kluba.

DEAN ŠUSTER

Začetki organiziranega igranja v Šoštanju segajo to-rej v leto 1920, ko je bil na pobudo delavcev in vodstva takratne Vošnjakove usnjarne ustanovljen nogometni klub. Najprej je nogometno udejstvovanje pomenilo zlasti rekreacijo usnarjev po napornem delu v tovarni.

Mladinci zmagovalci republiškega pokala

Šoštanjski nogometni klub je eden najstarejših nogometnih klubov v Sloveniji, prebivalci Šoštanja so ponosni na to. Če so bili začetki igranja nogometa predvsem ljubiteljske narave, se je marsikaj spremenilo že v nekaj letih,

ko so se zadeve lotili bolj organizirano in z resnejšimi cilji. Organizacijo kluba so prevzeli takratni napredni študentje, med katerimi je bil tudi znamenit slovenski pesnik in udeleženec NOB Karel Destovnik – Kajuh. Deset let po 2. svetovni vojni so »usnarji« postali prvaki podzveze in se uvrstili v 2. slovensko ligo vzhod. V sezoni 1986/87 so se šoštanjski mladinci uvrstili med osem najboljših jugoslovanskih moštev v pokalnem tekmovanju. Leta 2003 se je klub preimenoval v NK Šoštanj in v sezoni 2003/04 doživel največji uspeh v zgodovini. Osvojil je prvo mesto v 3. ligi. V 2. slovenski nogometni ligi nato ni tekmoval zaradi finančnih težav.

Šoštanj je bil vedno športno mesto, kar potrjuje mnogo uspehov v različnih športnih panogah. Veliko športnikov, ki so začeli svojo športno pot v Šoštanju, je bilo zelo uspešnih v kasnejših obdobjih, ko so se udejstvovali drugje po Sloveniji in tudi v tujini. Tako je bilo tudi z nogometaši.

Mladinci Šoštanja, republiški zmagovalci tekmovanja za jugoslovanski pokal. Stojijo z leve: Andrej Kotnik, Robert Lah, Roman Kotnik, Kemal Hasanbegović, Andrej Goršek, Slavko Javornik, Miran Papež, Roman Kavšak, Jusuf Malahmetović in trener Drago Kostanjšek, čepijo Dejan Papež, Emil Ferder, Aleš Pirnat, Sabahudin Golač, Robert Pevnik, Tomaž Kostajnshek in Amir Selimović. Na fotografiji manjka Dejan Bauman.

Obletnica priložnost za vzpon

Andrej Goršek je najboljši strellec Nogometnega kluba Celje v 1. slovenski ligi. Kariero je končal v dresu Šoštanja, kjer je tudi opozoril nase. Uveljavil se je pri NK Rudar, večino devetdesetih let je preživel v celjskem dresu. Zdaj je predsednik in

trenerski članek moštva NK Šoštanj, ki je v zgornji polovici lige Medobčinske nogometne zveze Celje: »Morda je prav stota obletnica kluba priložnost, da voz, ki je nekaj časa vozil navzdol, obrnemo navzgor. Želimo izboljšati pogoje za delo. Začeli smo prenavljati infrastrukturo. Na pomožnem igrišču si za potrebe treningov želimo umetno razsvetljavo, kar ne bi smela biti težava, saj je v Šoštanju elektrika doma ...« Vodja mladinskega pogona je Marko Novak, trenutno v klubu trenira približno 75 otrok.

Goršek pol mlajši od kluba

Goršek pogreša pripadnost kraju in povezovanje športnih društev s športno zvezo. V sodelovanju lokalne skupnosti vidi tudi možnost športno-turističnega razvoja v obliki organizacije raznih turnirjev, kampov in podobno. Lani se je na pripravah pod vilo Široko mudila ženska nogometna reprezentanca. V osemdesetih letih prejšnjega stoletja sta se tukaj pripravljali jugoslovanska nogometna in košarkarska reprezentanca. »Žal letos tudi tako lep jubilej, kot je sto let nogometa v Šoštanju, zaznamuje koronavirus. Razstava, ki je bila postavljena v muzeju, je doživela okrnjeno odprtje. Zaradi situacije je predvidena slovesnost prestavljena na drugo leto. V okolju prenovljene infrastrukture bo tudi Srečanje generacij veliko bolj prijetno,« pravi Goršek, ki se je na višku igralske kariere uvrstil tudi v slovensko člansko reprezentanco, prejšnji teden pa je »sin šoštanjskega nogometa« iz Gaberka dopolnil 50 let.

Foto: arhiv NK ŠOŠTANJ

Dve vlogi, predsednika in trenerja opravlja Andrej Goršek pri NK Šoštanj.

Leta 2018 je Andrej Goršek prevzel člansko ekipo Šoštanja. Povabila sta ga član upravnega odbora Robi Lah in takratni predsednik Boštjan Dokl Menih. Položaj predsednika je prevzel po temeljitem premisleku: »Naš glavni cilj je nadaljnji kakovosten razvoj otroškega in mladinskega nogometa.«

Andrej Goršek je bil kapetan NK Celje tudi med gostovanjem v Braziliji leta 1997.

Šoštanjsko člansko moštvo leta 1951

Člani leta 1967. Z leve stojijo Pavšek, Koren, Bukovec, Ramšak, Vučina, Novak in Kričej, čepijo pa Ojstršek, Kac, Tajnik in Pirečnik.

Finančne težave so klub spremljale pravzaprav ves čas in mnogokrat preprečile, da bi klub zaigral v višjem rangu tekmovanja. Tudi takrat, ko so si nogometaši rezultat priborili na nogometnih zelenicah. To je mnogokrat povzročilo razna nesoglasja in seveda razočaranje.

Tina Trstenjak osvojila prvo mesto na tekmi svetovnega pokala v Budimpešti

Zmagala tudi, ko je bila vodena na daljavo

Olimpijska prvakinja Tina Trstenjak je zmagala na tekmi za grand slam v madžarski prestolnici. V finalu kategorije do 63 kilogramov je judoistka celjskega Z' dežele Sankakuja predčasno premagala srebrno z zadnjega vseameriškega prvenstva Anriquelis Barrios iz Venezuele. S tem si je zagotovila nastop na igrah v Tokiu, kjer bo branila naslov olimpijske zmagovalke iz Ria.

DEAN ŠUSTER

Morda je marsikoga presenetila začetna agresivnost Venezuelke. Po dobri minuti borbe jo je Tina ukrotila – uspel ji je končni prijem, v katerem je tekmičo zadržala zahtevanih dvajset sekund.

Znova neprepričljiva v uvodu

Tina Trstenjak je bila v polfinalu močnejša od Rusinje Davidove. Prej je prva nosilka ugnala še Poljakinjo Szynsanko in Madžarko Ozbas. Najdlje je trajal dvoboj z 21-letno Poljakinjo, odločen je bil šele v podaljšku. 30-letna Celjanka je bila zelo vesela: »Moram poudariti, da so manjkale nekatere najboljše tekmovalke v tej kategoriji, a na to nimam vpliva. Vseeno je to bil super trening, saj je bilo tukaj veliko mladih odličnih tekmovalk. Dan je bil drugačen od vseh ostalih zaradi vseh teh protikoronjskih omejitev, ob tem osem mesecev nismo nastopali in bilo je naporno.« Priznala je, da je znova potrebovala nekaj časa, da je ogrela »motorje«, kar se je videlo v

uvodni borbi. Skupaj z Lio Ludvik, ki je izpadla po prvem obračunu, sta v ponedeljek z Dunaja poleteli na priprave na Kosovo.

Sedemnajsto slavje

V Budimpešti ni bilo njene trenerja Marjana Fabjana, ki je boje spremljal doma in sproti dajal napotke Tini: »Držala se je navodil, verjel sem vanjo, toda videlo se je, da dolgo časa nismo imeli prave tekme. Dosežek in uvrstitev na olimpijske igre sta nas razveselila, saj gre za potrditev, da smo tudi v času karantene delali dobro.« Kateremu dvoboju sta namenila največ pozornosti? »Najprej naj povem, da sta se Tina in Lia na prizorišču odpravili sami z avtomobilom. Tam ni bilo Japonk. Tina je imela splošna navodila, nato je dobila še dodatna. Madžarka Ozbas je mladinska svetovna prvakinja, zelo je dobra. Je najboljša predstavnik nove generacije. Imel sem tremo. Tina ni smela napraviti nobene napake. Tekmica ni imela ničesar izgubiti in je šla na vse ali nič.« Tina

Olimpijska zmagovalka tokrat malo drugače.

je prikazala svojo moč in dosegla svojo sedemnajsto zmago na tekmah svetovnega pokala.

Sestri tarejo poškodbe

Končno je Fabjanu odleglo glede olimpijske vize: »V določenem obdobju je bilo napeto, Andreja Leški je bila Tini za petami. Toda slednja ni pustila in znova snuje pot do konca ...« Kaj se dogaja z olimpijkama, sestro Ano in Klaro? »Tareta ju poškodbe. Klara ni zacelila poškodbe rebra, ko se je pojavila še težava s kolonom in ni bilo jasno, ali mora

Marjan Fabjan: »Madžarka Ozbas je mladinska svetovna prvakinja, zelo je dobra. Je najboljša predstavnik nove generacije. Imel sem tremo. Tina ni smela napraviti nobene napake.«

na operacijo. Ob pomanjkanju treningov je možnost nove poškodbe večja, zato tvegane ne pride v poštev. Za Ano sem dolgo upal, da se bo lahko borila, a je izguba kilogramov botrovala odpovedi nastopa. Upam, da se bo lahko udeležila evropskega prvenstva. Ta teden sem namenil pripravi naše mlade ekipe na Debelem rtiču.

Gledamo že proti naslednjim sezonam vse do leta 2026.« Trstenjakova je v zadnjih dneh opravila šest testiranj. »Stroški se kar množijo. Prodal bom en kombi,« je zaključil eden izmed najboljših judoističnih trenerjev na svetu. Evropsko prvenstvo naj bi bilo med 19. in 21. novembrom v Pragi.

Foto: LJF

NA KRATKO

Kot nevihta skozi Zagreb

Zagreb: Obračun zagrebskih in celjskih rokometišev v ligi prvakov je bil napovedovan kot večni derbi. A kakšen derbi neki? Bila je učna ura celjskih rokometišev v hrvaški prestolnici! V petem krogu so zmagali s 30:22. V uvodu so zaostajali s 5:1, po minuti odmora na zahtevo trenerja Tomaža Ocvirka so zaigrali kot prerojeni. Z delnim izidom 10:2 so povedli z 11:7. Gostitelji so se jim pred odmorom uspeli približati na gol zaostanka, vse ostalo pa je bilo v znamenju igralcev v zelenih dresih. Izstopali so vratar Filip Ivić s 14 obrambami, krilna igralca Gal Marguč in Tilen Kodrin s po sedmimi goli ter organizator igre Patrik Leban, ki je dosegel šest zadetkov. Celjska ekipa je po svoji prvi zmagi sinoči gostila ukrajinski Motor.

Komaj do točke proti zadnji

Celje: V osmem krogu 1. slovenske nogometne lige so se kar štiri tekme končale z istim izidom, zmagal je le Tabor (proti Olimpiji z 2:1), ki je prevzel vodstvo na lestvici. Čeprav je šlo v Celju za obračun z dna lestvice, bi televizijska postaja in osrednja zveza lahko namenili malce spoštovanja državnim prvakom. Tekma je bila namreč v času slovitega španskega »el clasica«. Varovanci trenerja Dušana Kosića so se srečno izognili porazu v končnici obračuna, ko jim je bila dosojena enajstmetrovka (1:1).

TABOR	8	5	0	3	13:11	15
MURA	8	4	2	2	12:6	14
MARIBOR	8	3	4	1	17:9	13
OLIMPIJA	8	3	3	2	8:7	12
BRAVO	8	3	2	3	10:12	11
KOPER	8	2	4	2	10:9	10
DOMŽALE	8	2	3	3	11:12	9
CELJE	8	2	3	3	8:9	9
ALUMINIJ	8	2	3	3	6:11	9
GORICA	8	1	2	5	7:16	5

Že drugi poraz Cinkarne

Celje: Košarkarice Cinkarne so v sedmem nastopu v novi sezoni državnega prvenstva nepričakovano doživele še drugi poraz. V domači dvorani so morale priznati premoč kranjskemu Triglavu s 73:70. Po vodstvu s 70:66 varovanke trenerja Damirja Grgića niso več uspešno zaključile napada. Pri poraženkah je s 17 točkami izstopala Blaža Čeh. Prvi poraz so Celjanke doživele na gostovanju pri Ježici. Še vedno je žal zaradi poškodbe odsotna Snežana Bogičević.

Zaenkrat pet reprezentantk iz Celja

Celje: Odpadel je zbor ženske futsal reprezentance. Selektor Dejan Kramberger je iz ekipe Celja, ki vodi na lestvici, povabil pet igralk, Vanjo Tanšek, Ines Ermenc, Sergejo Kos, Anjo Ložar in Klementino Mavhar. Iz ekipe Slovenske gorice pa prihaja šest reprezentantk, prav toliko jih je bilo v zapisniku na derbiju v Celju in prav vse so v izbrani vrsti. Tolažba za Celje? Tri mlade igralke so na čakalni listi, Deja Adamič, Vanesa Kozina in Barbara Lah. (DŠ)

Najboljša sta Hana Podbregar in Nejc Zorec

Najboljša športnika Prebolda v leti 2019 sta Hana Podbregar in Nejc Zorec.

V začetku meseca so zaradi znanih razmer v Preboldu izpeljali nekoliko okrnjeno in v spomladanskem času odpovedano prireditev Najšportnik za leto 2019.

Športna zveza Prebold je za uspehe v minulem letu podelila 24 nagrad posameznikom in šest nagrad klubom oziroma ekipam. Kot je povedal predsednik zveze Bojan Jereb, so vsi pustili močno sled in spisali zgodbo, ki je ne bodo nikoli pozabili.

Za najšportnico je bila razglašena plavalka Hana Podbregar, ki je v kadetski kategoriji osvojila naslov državne prvakinja v več disciplinah in je uspešno zastopala slovenske barve na Olimpijskem festivalu evropske mladine. Najšportnik Občine Prebold za leto 2019 pa je postal Nejc Zorec, ki je dosegel vrhunske uspehe na evropskem in svetovnem tekmovanju v ju jitsu. Na prvem se je okitil s srebrom, na drugem pa z bronom. Prav tako pa je tudi državni prvak v kategoriji do 21 let.

Za najobetavnejšega mladega športnika je bil razglašen nogometaš Lovro Golič, ki je med drugim tudi član slovenske reprezentance U14. Najobetavnejši ekipi sta domači nogometni klub in košarkarski klub Prebold 2014. Veliko športnega zanosa in dobre rezultate so znova izkazali preboldski veterani, lokostrelec Zlatko Ulaga, kolesar Rafael Končina in atlet Adi Vidmajer.

LKK, foto: STV

novi tednik

Prvi v regiji!

Že v prodaji

NAJLEPŠE JE DOMA!

Odične ideje za vaš dom na 84 straneh!

v zimo z najbolj vročo BARVO hip

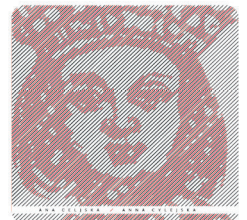
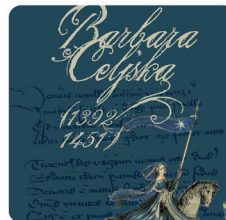
DODATKI, ki jih preprosto morate imeti

Pravljíčna zima v OTROŠKI sobici

Siva KOPALNICA: umirjena in zasanjana

Za dober SPANEC: o posteljah in ležiščih

www.revijadom2.si

m n z c
muzej novejšezgodovine | celje

FOTOGRAFIRANJE V FOTOATELJEJU IN GALERIJ PELIKAN

Podarite posebno doživetje v edinem steklenem fotograf-skem ateljeju pri nas.

Fotografije bomo s sodobnimi fotografskimi tehnikami oplemenitili s pridihom nostalgije.

Ker so fotografije lahko odlično darilo, smo pripravili tudi darilne bone!

Informacije: (0)3 428 64 28, www.muzej-nz-ce.si

STROJI

PRODAM

ČELNI nakladalec za traktor Universal, Što-re, čelno hidravliko za traktor Zetor in »mikser«
Inox za krmno hrano, prodam. Telefon 041 999-910. 1061

POSEST

PRODAM

VSELIJO, opremljeno stanovanjsko hišo z večjim vrtom in večjo vrtno hišico, v bližini je avtocesta Mb-Lj, zelo ugodno prodam. Telefon 070 661-336. 1061

STANOVANJE

KUPIM

STANOVANJE v Celju kupujem zase brez posrednikov. Plačilo takoj. Telefon 041 710-477. 998

ODDAM

V CELJU oddam dvosobno stanovanje; je v hiši s posebnim vvhodom, z zelenico in s parkirnim mestom, od centra mesta je oddaljeno pet minut. Telefon 041 473-283. 1061

sport@nt-rc.si

ŽIVALI

PRODAM

NESNICE, rjave, grahaste, črne, pred nesnostjo, prodamo. Brezplačna dostava na dom. Vzreja nesnic Tibaat, telefon (02) 582-1401. n

KOKOŠI nesnice jarkice, rjave, grahaste, črne in bele barve, pred nesnostjo, prodamo, pripeljemo na dom. Telefon 070 545-481. p

DVE kravi simentalke, ena ima telico, druga dva bikca dvojčka. prodam. Telefon 041 273-205 ali (03) 5738-181. 1043

TELICO simentalke, v 8. mesecu brejosti, prodam. Telefon 041 783-440. 1058

DVA bikca matabonec/simentalec, težka 250 kg, prodam. Telefon (03) 5739-408. 1097

DVE kravi s telčki simentalci in eno šarole, brejo 8 mesecev, prodam. Telefon 031 839-090. p

PRAŠICE, težke od 30 do 200 kg, prodam. Telefon 031 839-090. p

PRAŠICA, krmljenega z domačo kuhano hrano, težkega približno 140 kg, prodam. Telefon 031 546-708. 1065

ZAJCA samca nemškega orjaka, starega 11 mesecev, za razplod ali zakol, ugodno prodam. Telefon 031 880-878. 1074

BIKCA, starega 4 mesece, težkega 250 kg in telico, staro 10 mesecev, težko 350 kg, prodam. Telefon 041 818-894. 1070

BREJO kravo simentalke, drugega teleta, pašno, pregledano, prodam. Telefon 070 250-441. 1009

PRAŠICE, težke od 120 do 180 kg, možna dostava, prodam. Telefon 031 832-520. 1076

KUPIM

DEBELE, suhe krave in telice, plačilo takoj + DDV, kupim. Telefon 041 653-286. š

PITANE krave in telice za zakol, po širši Štajerski, kupim. Plačilo takoj + davek. Telefon 040 647-223. p

KMETIJSKI PRIDELKI

PRODAM

KAKOVOSTNO seno in otavo v okroglih balah, fi 150, prodam. Telefon 030 647-320. 1064

REPO za kisanje prodam. Telefon 031 798-375. 1072

DOMAČ jabolčni kis, star eno leto, prodam. Telefon 031 238-511. 1073

ALMA SOL d. o. o.,

je gradbeno podjetje z dolgoletno tradicijo, s pridobljenimi zahtevnimi referencami ter z izkušnjami predvsem na področju sanacij in rekonstrukcij objektov cestne infrastrukture.

V letu 2020 izvajamo nekaj večjih projektov, prav tako pa tudi že pridobivamo projekte v izvedbo za leto 2021, zato

VABIMO V SVOJ KOLEKTIV NOVE SODELAVCE

VODJA DEL NA GRADBIŠČU m/ž

Opis del:

VODENJE, ORGANIZACIJA IN NADZOR DELA GRADBENE OPERATIVE: • obdelava in proučevanje dokumentacije za objekt • organiziranje in vodenje procesov gradnje kot odgovorni vodja del s pooblastilom delodajalca v skladu s predpisi • razporejanje, organiziranje in nadzorovanje podrejenih delavcev in podizvajalcev na gradbišču

NADZOR NAD IZVAJANJEM IN IZVEDENIMI DELI, OBRAČUN DEL: • nadzor nad izvajanjem del na objektu • kontroliranje skladnosti gradnje s tehnično dokumentacijo, predpisi in pogodbo za objekt, pridobitev oziroma izvedba aktivnosti za izdelavo potrebne dokumentacije za tehnični pregled objekta in pridobitev uporabnega dovoljenja • vodenje gradbene knjige in dnevnika, obračunavanje del za objekte • pravočasna izdelava obračuna, situacij in računov za objekt • izdelava kalkulacij in pokalkulacij,

SODELOVANJE S PROJEKTANTI, INVESTITORJI IN NADZORNIMI ORGANI.

Kaj ponujamo: • zaposlitev za nedoločen čas s poskusnim delom 4 mesece • možnost napredovanja in dodatnega izobraževanja • delo v urejenem delovnem kolektivu • redno izplačilo plače in vseh drugih denarnih prejemkov.

Pričakujemo: • VI/1 ali VII/1 stopnjo strokovne izobrazbe gradbene smeri – inženir gradbeništva • diplomiran inženir gradbeništva, univerzitetni diplomiran inženir gradbeništva • najmanj 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih • odlično poznavanje MS office orodij ter uporaba AutoCada (branje) • opravljen strokovni izpit • vozniški izpit B-kategorije • samostojnost, komunikativnost, organizacijske sposobnosti.

Prijave z natančnim opisom dosedanjih izkušenj, zlasti na področju vodenja del na gradbišču, sprejemamo na naslov: **Alma sol, d. o. o., Špindlerjeva 2 c, 2310 Slov. Bistrica**, ali na elektronskem naslovu: **nastja.vivod@map-trade.si**, do zasedbe delovnega mesta.

televizija celje

KONTAKT: 03/42 88 266, marketing@tvcelje.si
www.tvcelje.si

DOGODKI DNEVA

od ponedeljka do petka ob 18.30 in 22.15

kanal 673

kanal 306

kanal 271

kanal 152

CINKARNA

www.cinkarna.si

ZAHVALA

V 63. letu se je mnogo
prezgodaj poslovil naš dragi

BOJAN ŠRIBAR

ljubeč partner, oče, dedek
in stric

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili del njegovega
življenja in ga spoštovali, se od njega poslovili z lepo
mislijo, kot tudi vsem ostalim za izrečene besede sožalja
in podpore v težkih trenutkih slovesa.

Žalujoci: vsi njegovi

n

*Ko odpoljubi Smrt nam vso boleost
in v srcu se ustavi čas,
se umaknemo v veliki Prostor,
Svetal postane naš obraz.
(Srečko Kosovel)*

ZAHVALA

Ob žalostnem slovesu naše zlate mame, babice in tete

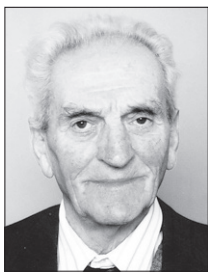
MARIJE JENKO (MIJE)

rojene Mravljak, iz Celja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste naši ljubljeni osebi
podarili lepe trenutke v življenju. Hvala vsem sorodnikom
in prijateljem, ki nam v tem žalujočem času stojite ob strani.
Hvaležni smo za izrečeno sožalje, spodbudne besede,
darovane sveče in cvetje. Zahvaljujemo se tudi Domu ob
Savinji za preteklo podporo in pomoč.

Vsi njeni, ki jo bomo imeli v najlepšem in ljubečem
spominu.

p

*Ko zaželimo tvoje si bližine,
gremo tja v mirni kraj tišine,
tam srce se tiho zjoče,
saj verjeti noče,
da te več med nami ni.*

V SPOMIN

3. novembra bo minilo osemnajst
let, kar nas je zapustil dragi mož
in oče

JANEZ JOHAN SALOBIR

iz Trobnega Dola
(11. 5. 1925 – 3. 11. 2002)

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki se ga spominjate, ob-
iskujete njegov grob in mu prižigate sveče.

Žena Marija, hčerka Marija z družino in sin Janko
z družino

L 96

novi tednik

radio celje

Cenjene stranke obveščamo, da

MALE OGLASE, ČESTITKE, OBVESTILA IN OSMRTNICE

za **Radio Celje** in **Novi tednik**

sprejemamo v času uradnih ur
(7.00–15.00)

na sedežu podjetja,
Prešernova ulica 19, Celje.

**POŠILJATE JIH LAHKO TUDI PO
ELEKTRONSKI POŠTI**

na naslov oglas@nt-rc.si

ali jih sporočate po

TELEFONU 03 4225 144.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novega tednika in Radia Celje

*Tiho tečejo solze in ostane bolečina,
ni več besed in stiska rok,
ostane lep spomin.*

*Ko nekoga za vedno izgubiš,
ko odnese s seboj del tebe,
še takrat se zaveš,
da ga imaš rad bolj kot sebe.*

ZAHVALA

Od nas se je poslovil naš dragi

IZTOK MRAVLJE

(10. 6. 1965 – 18. 10. 2020)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki ste se mu poklonili na njegovi zadnji poti,
darovali cvetje in sveče, sočustvovali z nami ter izrazili
ustna in pisna sožalja. Zahvaljujemo se podjetjema Mass,
d. o. o., Domžale in Hardstore, d. o. o., Celje za korektno
sodelovanje in prijateljski ter posloven odnos.
Hvala vsem, ki ste bili del njegovega življenja, ga spošto-
vali in imeli radi.

Vsi njegovi domači

p

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.*

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža,
očeta in dedija

ANTONA TOPOLETA

iz Laškega

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in
prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče.
Posebna zahvala bolnišnici Topolšica, bolnišnici Celje, Ko-
munali Laško, Zoranu Zorku in nadžupniku Roku.
Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga pospremili
na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Lizika, sin Boštjan z družino in hči
Mateja z družino

1078

sport@nt-rc.si

OSTALO

PRODAM

DRVA bukve, na paletah dolžine 25, 33 in 50
cm, prodam. Cena 130 EUR, po dogovoru
tudi dostava. Telefon 041 252-132. p

SUHA drva, možna dostava, Celje in okolica,
prodam. Telefon 041 442-999. 1039

SUHA drva (gaber, bukev, jesen) prodam v
okolici Laškega. Možna dostava. Telefon
031 527-635. 1059

BIO korenje in masivni borov jedilni kot, nov,
prodam. Telefon 031 270-088. 1069

»ARNICO« za »aranje« prašičev, težkih do
350 kg, novo, za 170 EUR in gumi voz,
15-colska kolesa, dobro ohranjen, pro-
dam. Telefon 031 866-924. 1057

170 m² strešne opeke Bramac, rabljene, v
zelo dobrem stanju, prodam. Telefon 041
551-334. 1071

SUHA hrastova in bukova drva prodam v
okolici Šentjurja. Informacije po telefonu
051 635-793. 1075

KUPIM

KOTEL za žganjekuho in jabolčnik od naj-
boljšega ponudnika kupim. Telefon 031
270-088. 1069

ODDAM

NA mestnem pokopališču v Celju oddam dru-
žinski grob. Telefon 041 786-418. 1060

novi tednik

Vedno z menoj!

radio celje

Vsak ponedeljek ob 11:20 na Radiu Celje

radio celje

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

www.reporter.si

MARKO POTRČ – Velika skrivnost državnega sovražnika št. 1: je glavni krivec za drugi val epidemije?
JANEZ JANŠA – Njegov tajni načrt podreditve vseh televizij: RTV SLO, POP TV in Planet TV
JANJA SLUGA – Vodja poslanske skupine SMC v intervjuju: Koalicija bo držala do konca
MARJAN PODOBNIK – Podcenjeval je kmete, Udba pa se mu je vrnila kot bumerang

Z ekološkimi svečami odgovorno do okolja

Bodimo pozorni pri izbiri sveč

Spoštovanje do pokojnih
na pokopališčih Slovenci izra-
žamo vse leto, a jesen je tisti
čas, ko ob dnevu spomina na
mrtve preminulim svojcem tra-
dicionalno prižgemo več sveč
kot običajno. Izbira nagrobnih
sveč je iz leta v leto pestrejša
in bolj raznolika. Žal smo kupci
premalo pozorni prav na eko-
loške kriterije, ki bi morali biti
pri nakupu sveč naše glavno
vodilo.

Čas je že, da se začnemo za-
vedati svoje odgovornosti do
varovanja okolja in razmišljati
o predelavi teh vrst odpadkov,
ki jih posredno soustvarjamo.
Da pa bi lahko brez slabe vesti
prižigali svečke na grobovih, bi
morali biti pozorni, kakšne vrste
sveč kupujemo, kje končajo ter
kako z njimi vplivamo na okolje.
Več bomo o tem vedeli, lažje se
bomo odločali. V korist okolja
in narave, ki jo moramo ohraniti
tudi za naslednje generacije.

Nekaterih sveč ni mogoče
reciklirati

Poleg klasičnih parafinskih
sveč so na prodajnih policah na
voljo še oljne, termo, keramične
in sveče s steklenimi ohišji, na-
menjenih enkratni ali večkratni
uporabi, pa tudi elektronske
(baterijske oz. solarne) nagrobne
sveče. Razlikujejo se po polnilih
in ohišjih iz različnih materialov,
pa tudi po načinu in času gore-

nja ter večji ali manjši odpornosti proti vremenskim vplivom. Tako je
parafinske sveče z lončki iz PVC-ja mogoče v celoti reciklirati, med-
tem ko to ne velja za sveče s steklenimi, papirnatimi in lesenimi ali
t.i. biorazgradljivimi ohišji, ter sveče, izdelane iz obarvanega stekla.
Elektronske sveče pa pravzaprav sploh niso sveče, gre za elektronske
naprave, sestavljene iz vrste materialov, ki jih skorajda ni mogoče
reciklirati in imajo kljub dolgi svetilnosti kot odpadke obremenjujoč
vpliv na okolje.

Slovenija je kot prva in doslej edina država vzpostavila sistem
recikliranja odpadnih nagrobnih sveč, vendar pa je z Uredbo o
ravnanju z odpadnimi nagrobnimi svečami doslej uspela rešiti le
problematiko ravnanja s klasičnimi parafinskimi svečami.

Izbira je torej vaša – preden se odločite za nakup, se lahko sami
prepričate, katere sveče so ekološko sprejemljivejše in jih je mogoče
reciklirati, da z njimi ne obremenjujemo okolja. Za več podrobnejših
informacij pogledajte na: www.ekosveca.si; www.ekoloskasveca.si

Promocijsko besedilo

novi tednik

radio celje

Z vladnimi ukrepi za preprečitev širjenja koronavirusa so nekatere ustanove in službe v državi prenehale delovati in poslovati. Objavljamo seznam dejavnosti in služb, ki ne obratujejo, in tistih, ki še naprej poslujejo ter njihove obratovalne čase.

USTANOVE, SLUŽBE IN STORITVE,
KI NE OBRATUJEJO OZIROMA SO ZAPRTE:

- vzgojno-izobraževalne ustanove

- vrtci (izjema so otroci staršev, ki opravljajo dela, pomembna za delovanje družbe in države oziroma starši, ki potrebujejo nujno varstvo)

- nastanitve (hoteli),

- gostinski lokali,

- zdravilišča in wellness centri (bazeni, savne, masaže ...),

- športno-rekreacijske dejavnosti, fitnes centri,

- kinematografi,

- kulturne ustanove (gledališča, muzeji, galerije),

- storitve iger na srečo,

- frizerske in kozmetične storitve,

- avtopralnice.

USTANOVE, SLUŽBE IN STORITVE,
KI DELUJEJO:

- lekarne,

- prodajalne z medicinskimi in ortopedskimi pripomočki,

- drogerije,

- tržnice,

- prodajalne s hrano za živali,

- program vrt in kmetijstvo v prodajalnah,

- kmetijske prodajalne,

- drevesnice in vrtnarije,

- cvetličarne,

- bencinski servisi,

- servisne delavnice, v katerih se opravljajo storitve popravil in vzdrževanja motornih vozil in koles (na primer vulkanizerske, avtoličarske, avtokleparske, delavnice za popravilo koles),

- prodajalne, ki v pretežni meri prodajajo gradbeno-inštalaterski material,

- banke,

- zavarovalniške storitve,

- pošte,

- dostavne službe,

- trafike in kioski za prodajo časopisov in revij,

- druge nujne storitve za zagotavljanje javne varnosti in zdravja.

PRODAJA BLAGA IN
STORITEV

Ne glede na dejavnost je med 6. in 21. uro dovoljen osebni prevzem blaga ali hrane na prevzemnih mestih, kjer je zagotovljen minimalni stik s potrošniki. Dovoljena je tudi prodaja na daljavo (npr. spletna prodaja, naročilo po telefonu), kot jo ureja zakon, ki ureja varstvo potrošnikov.

Dejavnost priprave jedi in pijač brez časovne omejitve je dovoljena izključno:

- v primeru dostave jedi in pijač,
- v organizacijah, ki izvajajo gostinsko dejavnost za svoje zaposlene oziroma varovanje.

Dovoljene so tudi vse oblike ponudbe in prodaje blaga in storitev, ki so kot izjema navedene v drugih vladnih odlokih.

Izvajanje vseh dejavnosti je možno le pod pogojem, da se zagotovi minimalni možni stik s potrošniki, v skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ). Prav tako je potrebno upoštevati vsa druga higienska priporočila ministrstva za zdravje in NIJZ.

V zaprtih javnih prostorih, v katerih se izvaja ponudba ter prodaja blaga in storitev, je ta omejena na posamezno stranko na 20 kvadratnih metrih ali na eno stranko, v kolikor je prostor manjši od 20 kvadratnih metrov.

Zdravstvene
ustanove

SPLOŠNA BOLNIŠNICA
CELJE

V Splošni bolnišnici Celje so ponovno vzpostavili posebno telefonsko številko, na kateri lahko poiščete želene informacije o novem koronavirusu in o obravnavi v primeru suma na okužbo. Telefonska številka je 03 423 30 79. Od ponedeljka do petka je dosegljiva od 8. do

18. ure, v soboto, nedeljo in praznike pa od 9. do 13. ure.

Omejen je program nenujnih zdravstvenih storitev. Obravnavo bodo lahko opravili le tisti pacienti, ki jih bodo na pregled, diagnostiko ali poseg ponovno osebno povabili.

V Splošni bolnišnici Celje so zaradi dodatnega poslabšanja epidemiološke situacije v regiji prepovedali obiske hospitaliziranih pacientov z izjemo:

- pacientov, ki so kritično bolni,
- otrok, ki jih lahko obišče le en starš ali skrbnik.

Obisk posameznega pacienta lahko traja največ 15 minut. Obiskovalci na obisk pridejo s svojo zaščitno masko, ki si jo namestijo pred vstopom in jo nato nosijo ves čas obiska. Brez zaščitne maske vstop v bolnišnico ni dovoljen.

Spremlstvo porodnice pri porodu je do nadaljnjega še dovoljeno. Več na www.sb-celje.si ali na Facebookovi strani bolnišnice.

ZDRAVSTVENI DOM
CELJE

Vstop v ZD Celje je do preklica mogoč le skozi vhod z zadnjega parkirišča (pri dvigalu). Za bolnike, ki bodo namenjeni k pulmologu, v šolski ali v otroški dispanzer, pa so še naprej odprti dosedanjí vhodi. Zdravstveni dom Celje: 6.30–20.00

Zobozdravstvo: 7.00–19.00
Laboratorij: 7.00–19.00
MDPŠ: 7.00–14.00

Kontakt

ZD za odrasle (pon-pet 7.00–20.00) 03 54 34 000 in 03 54 34 200, za šolske otroke (pon-pet 7.00–20.00) 03 54 34 285, za predšolske otroke (pon-pet 7.00–20.00) 03 54 34 270

ZP ŠTORE (v dopoldanskem času) 03 780 23 10

ZP VOJNIK (v dopoldanskem času) 03 780 05 00

OSREDNJA
Knjižnica Celje

Osrednja knjižnica Celje sporoča, da vas v času epidemije kljub zaprtju ne bo pustila brez dobrega branja. Kako priti do zelenega gradiva? Pokličite ali preverite na spletni strani svoje knjižnice.

Več na www.knjiznica-celje.si

ZP DOBRNA (v ordinacijskem času) 03 780 05 40

Vezani boste k zdravniku, ki vam bo podal ustrezna navodila za ukrepanje.

V primeru težkega dihanja ali drugega življenjsko ogrožujočega stanja pokličite 112.

Posamezni zdravstveni domovi imajo kontakte objavljene na svojih spletnih straneh.

Dežurna služba zobozdravstva ob sobotah, nedeljah in praznikih:

Telefon 03 5434 360

Sobota: 8.00–13.00

Nedelja: 8.00–13.00 (tudi med prazniki)

ZP Štore: 7.00–20.00, razen petek 7.00–15.00

ZP Vojnik in Dobrna: 7.00–20.00, razen petek 7.00–15.00

URGENTNI CENTER
CELJE

(pon–ned: 24 ur) na tel. št. 03 423 30 79

CELJSKE
LEKARNE

Delovni čas Celjskih lekarn ostaja nespremenjen.

Delovanje drugih
ustanov in služb

OBČINE

Občine za stranke ostajajo odprte. Pri komunikaciji s strokovnimi sodelavci naj

stranke uporabijo telefon, elektronsko pošto in navedeno pošto.

V kolikor je nujno, da se stranka oglasi v poslovnih prostorih (ko so uradne ure), je potrebna njena predhodna najava (dogovor) po telefonu oziroma e-pošti.

Upravne enote

Za obisk upravne enote zaradi urejanja upravnih zadev se mora stranka predhodno naročiti bodisi po telefonu ali elektronsko, s posredovanjem naročila na e-naslov upravne enote ali v obliki klasične pošte. Nenaročene stranke sprejemajo zgolj v primeru urejanja nujnih zadev, katerih ureditev ni možno odložiti na kasnejši čas. Plačilni promet (npr. plačilo upravne takse) se izvaja predvsem z uporabo plačilnih ali kreditnih kartic (brezgotovinsko).

Obvezno je nošenje zaščitnih mask, spoštovanje primerne varnostne razdalje (najmanj 1,5 m), razkuževanje rok. Zadrževanje in zbiranje večjega števila oseb pred poslovno zgradbo je prepovedano.

Knjižnice

Knjižnice do nadaljnjega niso odprte za obiskovalce. Prevzemanje vnaprej naročenega gradiva pred knjižnico ni več dovoljeno. Prav

radio celje

sport@nt-rc.si

novi tednik

TEDENSKI SPORED RADIA CELJE

90.6 | 95.1 | 95.9 | 100.3 MHz

Četrtek,
29. oktober

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Naši očaki**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Kalejdoskop**; 12:00 Globalne novice; **12:20 Atlas narave**; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Gospodarski utrip regije (ponovitev); 19:20 Kalejdoskop (ponovitev)

Petek,
30. oktober

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Milenium**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Za zdravje**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Za zdravje (ponovitev); 19:20 Hiša glasbe (ponovitev)

Sobota,
31. oktober

6:20 Milenium (ponovitev); 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 11:00 Globalne novice; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; 14:00 Globalne novice; **14:20 Vitamin C**; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; **20:00 Nora sobota**

Nedelja,
1. november

6:20 Naši očaki (ponovitev); **7:20 Luč sveti v temi**; 8:00 Začetek programa; 9:00 Globalne novice; 10:00 Globalne novice; **10:05**

Osmrtnice; 11:00 Globalne novice; 11:20 Floradio (ponovitev); 12:00 Globalne novice; 13:00 Globalne novice; **13:10 Čestitke in pozdravi**; 14:00 Globalne novice; 15:00 Globalne novice; 16:00 Globalne novice; **17:30 Osmrtnice**; **19:15 Sončni žarek (vsako drugo nedeljo v mesecu)**

Ponedeljek,
2. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:15 Športnih 30**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Floradio**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00

Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Športnih 30 (ponovitev); **19:00 Kartca**

Torek,
3. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Zverinice iz regije**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Po udarjeno**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **12:20 Hiša glasbe**; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**;

17:30 Osmrtnice; 18.20 Po udarjeno (ponovitev); 19:20 Vitamin C (ponovitev)

Sreda,
4. november

5:30 Začetek jutranjega programa; 6:00 Vremenska napoved; 6:30 Regija danes; 7:00 Globalne novice; 7:30 Regija danes; 8:00 Globalne novice; 8:30 Regija danes; 9:00 Globalne novice; **9:20 Vaš zakaj, naš zato**; 10:00 Globalne novice; **10:05 Osmrtnice**; 10:30 Regija danes; 11:00 Globalne novice; **11:20 Gospodarski utrip regije**; 11:40 Kulturni mozaik; 12:00 Globalne novice; **12:20 Mali O**; **13:00 Poročila**; 13:40 Šport danes; 14:00 Globalne novice; 14:30 Regija danes; 15:00 Globalne novice; 15:30 Regija danes; 16:00 Globalne novice; **17:00 Kronika**; **17:30 Osmrtnice**; 18.20 Vaš zakaj, naš zato (ponovitev); 19:20 Zverinice iz regije (ponovitev)

tako ni več mogoče naročiti gradiva preko aplikacije Moja knjižnica, elektronskega naslova ali telefona. Trenutno izposojenega gradiva ne sprejemajo nazaj, vrnilni ga boste, ko bodo knjižnice ponovno odprte po rednem urniku. Za izposojeno gradivo se v času zaprtosti knjižnic zamudnina ne obračunava. Vabijo vas, da uporabite možnosti dostopa do e-knjig Biblos in e-časopisov preko portala Pressreader ter od doma dostopate do različnih elektronskih virov, ki vam jih nudijo. Do njih lahko dostopate s člansko številko in geslom.

Delovni čas trgovin

CITYCENTER CELJE

V Citycentru Celje so v skladu z veljavnimi ukrepi vlade za zajezitev in obvladovanje epidemije covida-19 prilagodili poslovalne čase odprtih prodajaln. Prodajalne Megamarket Interspar, drogerija Müller in dm-drogerie markt so odprte od ponedeljka do sobote od 8.00 do 20.30, nedelja in prazniki zaprto. Od ponedeljka do petka od 9.00 do 20.00 ter v soboto od 8.00 do 20.00 poslujejo Celjske lekarne, Biotopic, Sensilab, Premium Pet Boutique, cvetličarna Gardenia, Gala Šik ter prodajalne, ki poslujejo po principu »za s seboj« (ang. »to go«) in »klikni & prevzemi« (ang. »click&collect«). Osební prevzem dnevno sveže ponudbe »to go«: Restavracija Interspar, Čokoladni atelje Dobnik, Gala IN, Teta Frida Pek Matjaž, Pizza Špica. Naročene izdelke lahko prevzamete (»click&collect«) v Hervisu, Baby Centru, Big Bangu, Sgermobilu, Orsayu, Massu, A1, Optiki Clarus in Telekomu. Abanka (blagovna znamka Nove KBM) je odprta od ponedeljka do petka od 8.00 do 14.00 ter v soboto od 8.30 do 12.00. Aktualne informacije glede poslovanja nakupovalnega središča in posameznih prodajaln so navedene na spletni strani <https://www.city-center.si/si/info> ter na Facebookovi strani Citycentra Celje.

PLANET TUŠ CELJE

Planet Tuš Celje je odprt z omejenim poslovanjem in prilagojenim delovnim časom med 8.00 in 20.00 od ponedeljka do sobote, nedelja in prazniki zaprto. V nakupovalnem centru še vedno nemoteno obratujejo: Tuš hipermarket, Tuš drogerija, Celjske lekarne, Optika Vallis, Cvetličarna IN, Fotka Celje, Nova KBM. Prevzemno točko imajo: A1 Slovenija, Telemach, Od A-Ž, tv video hi-fi center in Decat-

hlon Slovenija. Restavracija Tuš omogoča varen osebni prevzem hrane. Mogoče je nakup v okviru spletnega supermarketa Hitri Nakup. Informacije glede poslovanja nakupovalnega središča in posameznih prodajaln so navedene na spletni strani ter na Facebooku.

TRGOVINE JAGER

Odprta je od pon-pet od 7.00-20.00, sob 7.00-19.00, nedelja in prazniki zaprto, nekaj manjših poslovalnic ob sobotah 7.00-17.00, nedelja in prazniki zaprto.

MERCATOR

Hipermarket Celje obratuje od pon-sob od 8.00-20.45, nedelja in prazniki zaprto.

TRGOVINE LIDL

Trgovine Lidl obratujejo od pon-sob od 8.00-20.00, oziroma od od 8.00-20.30, odvisno od poslovalnice, nedelja in prazniki zaprto. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.lidl.si.

TRGOVINE HOFER

Trgovine Hofer obratujejo od pon-sob od 8.00-20.00 oziroma od 8.00-21.00, odvisno od poslovalnice, nedelja in prazniki zaprto. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.hofer.si.

Komunalne storitve

SIMBIO

Izvajanje storitev ravnanja z odpadki poteka nemoteno. Do nadaljnjega je zaprt vhod v upravno stavbo Simbia na Teharski cesti in v Bukovžlaku. Vloge strank sprejemajo na tel. št.: 03 425 64 00, z navadno pošto: Teharska cesta 49, 3000 Celje, e-pošta info@simbio.si ter v poštni nabiralnik pri vходу.

Mestna tržnica Celje

Mestna tržnica Celje obratuje kot običajno (zaprt je samo bar, ostala ponudnika hrane nudita hrano za s sabo, prodajajo tudi neživilske izdelke, WC je odprt ...)

Energetika Celje

Upravna stavba v Smrekarjevi ulici 1 v Celju je zaprta. V primeru okvar ali težav pri dobavi toplote ali zemeljskega plina pokličite na dežurne številke: Zemeljski plin 041 633 453 Daljinsko ogrevanje 051 230 771

Stranke prosijo, naj ostale zadeve urejajo po telefonu (centrala 03 425 33 00) ali po elektronski pošti info@energetika-ce.si.

Vodovod in kanalizacija

Do nadaljnjega sta za uporabnike zaprti upravna stavba JP Vodovod-kanalizacija Celje na Lavi 2a in Centralna čistilna naprava Celje v Tremeljah. Dosegljivi so po tel. 03 42 50 300 in po e-pošti: info@vo-ka-celje.si.

Banke

Banke še naprej poslujejo, v banki je lahko hkrati le toliko strank, kolikor je delujočih bančnih okenc. Vstop v poslovalnice je omejen na posamično vstopanje. Pozivajo, naj komitenti pridejo v poslovalnici le, če je to nujno, sicer naj uporabljajo elektronsko poslovanje in urejajo zadeve na daljavo. Podrobnejše informacije so na spletnih straneh bank.

Pošta Slovenije

Delovni časi pošt ostajajo nespremenjeni. Pošta Slovenije poziva vse prebivalce, stranke in poslovne partnerje, naj obiščejo pošto oz. se poslužujejo uporabe poštних storitev le, če je to nujno. Prav tako je omejeno število strank v prostoru glede na velikost prostora pošte. Še naprej vročajo pošiljke brez fizičnega stika, uporabljajo alternativne oblike za sprejem in izročanje pošiljk. Izplačila pokojnin prek pokojninskih nakaznic potekajo na način brez fizičnega stika, na primernem mestu na naslovu prejemnika, o čemer

ti prejmejo ustne napotke pismošose. Zaradi omejitve pri vstopu na pošto Pošta Slovenije stranke prosi, da se izogiba-jo obisku pošt tik pred zaprtjem. Podrobnejše informacije so objavljene na spletni strani Pošte Slovenije.

Razstave na prostem in kulturne ustanove

RAZSTAVE MUZEJA VELENJE

Podhod Pesje: Kopališča v Šaleški dolini Razstava predstavlja nek- daj in danes priljubljena kopališča Šaleške doline: od tistih prvih v Paki do Velenjske plaže. Trg svobode Šoštanj: 100 let Nogometnega kluba Šoštanj V letošnjem letu mineva 100 let, odkar je bil ustanovljen Nogometni klub Šoštanj. Ob obletnici je Muzej Velenje pripravil razstavo na Trgu svobode, kjer lahko spoznate zanimivo zgodbo o stoletni nogometni tradiciji v Šoštanju. F-bunker, podhod pri Vili Bianca: Multimedijski projekt MOV360 Multimedijski umetnik Stane Špegel in saksofonist Jure Pukl sta avtorja večpredstavnostnega projekta MOV360. Poleg glasbenega albuma »30 Vaccines« projekt spremljajo prostorske fotografije in videozgodbe z velenjskih ulic, posnete v času pandemije koronavirusa s posebno 360-stopinjsko kamero s kolesarske perspektive. Čeprav vrata galerija so trenutno zaprta, razstavljene fotografije si lahko ogledate od zunaj. Pešpot (stopnišče) na Velenjski grad: 750 let Velenjskega gradu

NAJ.VIŽA

narodnozabavna TV oddaja

VTV - Vaša televizija, Žarova c. 10, Velenje
t.: 03 898 60 00, vtv.studio@siol.net
www.vtvstudio.com, www.facebook.com/najviza

Ob 750. obletnici prve posredne omembe Velenjskega gradu so v Muzeju Velenje pripravili sprehod skozi zgodovino gradu v sliki in besedi. V preteklost gradu vas bodo popeljale stare razglednice, v sedanosti ga boste spoznali preko sodobnih fotografij. Mestni stadion: Razstava o Nogometnem klubu Rudar Velenje Ob 70. obletnici ustanovitve Nogometnega kluba Rudar Velenje so velenjski muzealci pripravili razstavo, ki je na ogled na Mestnem štadionu Velenje. Na muzejski spletni strani: <https://muzej-velenje.si/novice-muzeja-velenje/meeting-ornaments-textile-tradition-slovenia-lithuania/> je na ogled razstava z naslovom »Meeting Ornaments: Slovenian and Lithuanian Textile Tradition«. Razstava, ki pripoveduje zgodbo o sre-

čanju dveh kultur in skupni evropski dediščini, je rezultat Erasmus+ mobilnost obiska sodelavcev Muzeja Velenje v Znanstvenemu muzeju v Litvi.

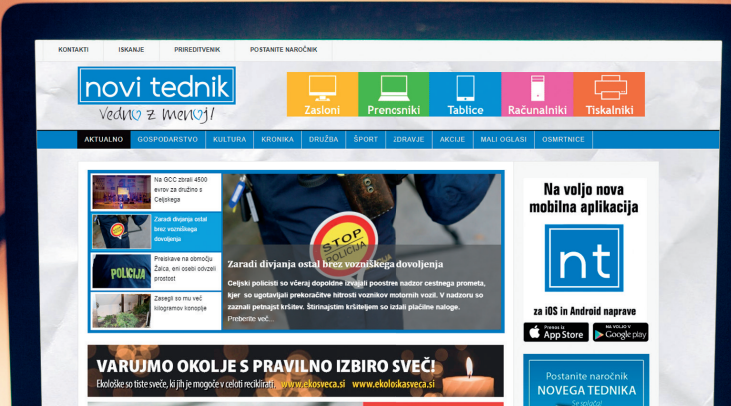
Gledališče Celje

Virtualni ogled predstave William Shakespeare: **Romeo in Julija**, tragedija Povezava za dostop do predstave: <https://bit.ly/35D8WmK> Predstavo si lahko ogledate kadarkoli in na vseh napravah, kjer imate naloženo aplikacijo Youtube.

Knjižnica Šmarje pri Jelšah

Na Youtube kanalu Knjižnice Šmarje pri Jelšah <https://bit.ly/KSPJ-youtube> si je možno ogledati naslednje premiere: **SREDA, 28. 10.** 9.00 Študijski krožki: Jasmina Levičar z Zvenecimi jelšami 18.00: Psihološki večeri: Gremo po notranje vire moči s psihologinjo Andrejo Križan Lipnik - čuječe zaznavanje sedanjega trenutka **ČETRTEK, 29. 10.** 9.00 Študijski krožki: Zeliščarski nasveti Špele Pogelšek, **PETEK, 30.10.** 9.00 UTŽO: Joga za hrbtenico s fizioterapevtko Vesno Tajnšek. 18.00: Pravljice za otroke: pripovedovala bo Natalija Čokl Šoštarič.

Vsebine po premieri ostanejo dostopne, tako da vas vabijo k ogledu tudi že objavljenih prispevkov. Veseli bodo vaših odmevov po elektronski pošti ali po telefonu ter predlogov glede vsebin in gostov, ki bi jih želeli slišati oz. videti.

Spremljajte nas na **www.novitednik.si**

Podjetje NT&RC, d.o.o.

opravlja časopisno-založniško, radijsko in agencijsko-tržno dejavnost Naslov: Prešernova 19, 3000 Celje, telefon (03) 42 25 100, fax: (03) 54 41 032. Direktor: Drago Slameršak Tisk: Salomon, d. o. o. Novi tednik sodi med proizvode, za katere se plačuje 5 % davek na dodano vrednost.

NOVI TEDNIK

Odgovorna urednica: mag. Marjetka Raušl Lesjak E-mail uredništva: tednik@nt-rc.si

RADIO CELJE

Odgovorna urednica: Tanja Seme E-mail: radio@nt-rc.si, v studiu: info@radiocelje.com

UREDNIŠTVO

Bojana Avguštinčič, Tatjana Cvirn, Robert Gorjanc, Janja Intihar, Brane Jeranko, Lea Komerički Kotnik, Špela Ožir, Tina Strmčnik, Simona Šolinič, Dean Šuster, Luka Žerjav

AGENCIJA

Opravlja trženje oglasnega prostora v Novem tedniku in Radiu Celje ter nudi ostale agencijske storitve. Telefon: (03) 42 25 100 Fax: (03)54 41 032, (03)54 43 511 Sprejem oglasov po elekt. pošti: agencija@nt-rc.si Vodja marketinga: Bojan Kunc

NAROČNINE

Telefon: (03) 4225 171 E-pošta: narocnine@nt-rc.si Mesečna naročnina je 11,37 EUR (4 izvodi) oz. 14,21 EUR (5 izvodov). Za tujino je letna naročnina 307,20 EUR. Številka transakcijskega računa pri Abanki d.d. Ljubljana: SI56 0510 0801 5262 360. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. MALI OGLASI, OSMRTNICE IN ZAHVALE Telefon: (03) 4225 144, e-pošta: oglasit@nt-rc.si

Nekaterim se hudo mudi

Foto: SHERPA

Nova dnevna soba

Foto: Andraž Purg - Grupa

Največ glasov za PGD Škofja vas str. 32

Popotniška družina
odkrivala Oman str. 28-29

Uroš Kolar,
vinogradnik str. 30-31

Izobražujejo organiste
in zborovodje str. 33

Marko Pavčnik (1980)

je eden najbolj prepoznavnih slovenskih chefov, ki postavlja nove kulinarične vrednote in standarde ter širi gastronomsko obzorja. Z restavracijo Pavus na gradu Tabor v Laškem, ki jo vodi že desetletje in kjer je kot kuhar začel svojo poklicno pot, je hitro pritegnil pozornost vodilnih tujih ocenjevalcev, kot so Gault Millau, Falstaff ... Po pričakovanju je bil deležen tudi Michelinovega priznanja in uvrstitve v najuglednejši gastronomski vodnik na svetu. Kljub izjemnemu znanju na področju gastronomije se ne zateka k ekskluzivizmu, rad sodeluje v družbeno odgovornih projektih. Pravi, da je kulinarični divjak z dušo.

»Jasno, zdravje ljudi in varnost sta na prvem mestu. Ampak gostinci, sploh v restavracijah takšnega tipa, kot je naša, smo vendarle začudeni, da smo spet deležni zaprtja, in se s tem ne strinjamo. Seveda, zabave in poroke v takšnem času niso mogoče, temu ne nasprotujemo. Ampak zakaj ljudje ne bi smeli hoditi v restavracije?«

Marko Pavčnik, lastnik in chef restavracije Pavus v Laškem

»Restavracije niso bolj nevarne kot javni prevoz«

Gostinci v dobi covida spadajo v poslovno skupino, ki je pred največjimi izzivi, kako prebroditi te viharne čase, kako preživeti in dočakati čase, ko bo nočna mora v obliki trdoživnega virusa izginila ali vsaj postala obvladljiva. Gostincem je država z drugo razglasitvijo epidemije že drugič zaprla vrata.

ROBERT GORJANC

Marko Pavčnik, vrhunski chef in lastnik restavracije Pavus, član prestižnega združenja mladih gostincev JRE, pravi, da Pavusu v desetih letih delovanja na gradu Tabor nikoli ni bilo prav lahko. Vedno so se morali boriti za goste, saj njihova restavracija ne stoji ob prometni cesti ali na obljudenem kraju, in da se nekdo povzpne na grad, mora imeti dobre razloge. »Vselej je izziv zadostiti pričakovanjem vsakega gosta, ga obdržati, navezati, kar je naše vodilo v Pavusu,« je povedal Marko Pavčnik. Izzivov je torej varen, a takšnega še ni bilo.

Kako ste sprejeli nove ukrepe vlade ob razglasitvi druge epidemije, v okviru katerih so restavracije spet morale zapreti svoja vrata?

Gre za stvar, na katero ne moreš vplivati in jo sprejmeš takšno, kot je. Lahko poskusiš vplivati, da se to ne bo zgodilo, ampak ko se zgodi, se pač moraš sprijazniti s tem. Kot pravijo v vladi, sta varnost in zdravje na prvem mestu. Na srečo je na voljo neka pomoč, ampak vse to je premalo v primerjavi s sredstvi, ki jih potrebujemo za obratovanje. Tudi v času, ko je naš Pavus zaprt, imamo precej stroškov.

Se vam zdijo ti ukrepi, kar zadeva gostinsko panogo, sorazmerni, čeprav ste se tudi morali prilagoditi novemu načinu delovanja – lahko sprejmete manj gostov, večja mora biti razdalja med mizami ...? Ali je etično razpravljati o tem, ko je toliko ljudi okuženih in se jih veliko zdravi v bolnišnicah?

Etika pri tem nima veliko za opraviti. Gre za gospodarsko dejavnost in številke. Gostinstvo

je zagotovo ena od panog, ki je najbolj prikrajšana. Ne smemo delati in kot nadomestilo od države dobivamo bistveno premalo sredstev. Obratovalni stroški so precej visoki, ne glede na to, ali je restavracija odprta ali ne. Zdaj nam res ni treba plačati dobaviteljem za surovine, a ostanejo stroški elektrike, vode ..., torej fiksni stroški. Še vedno moramo tudi nekaj prispevati za plače, smo se pa uspeli dogovoriti z občino glede najemnine.

V Pavusu smo ves čas poslovno zdravo rasli, izboljševali poslovanje, na podlagi tega smo za leto načrtovali stroške, nove zaposlitve, investicije, potem se je naenkrat vse pretrgalo. Sreča je, da smo prej tako dobro delali, da imamo nekaj zaloge, da nismo zadolženi. Zato nismo pod takšnim stresom. Nekaj časa bomo pač morali preživeti.

Kaj ste storili z zaposlenimi? Koliko vas je v Pavusu?

Poslužili smo se ukrepa čakanja na delo, ki ga je omogočila vlada, odpuščali nismo v prvem valu in tudi v drugem ne bomo. V Pavusu imamo odlično ekipo, ki dela skupaj že nekaj let je ne želimo izgubiti. In tudi stati ji moramo ob strani in tako bo, dokler bomo zmogli. Pomembna je solidarnost, da zaposleni čutijo neko varnost in da četudi nimajo dela, dobivajo plačo in lahko normalno živijo. Kot delodajalcu mi je pomembno, da se zaposleni v naši restavraciji počutijo dobro in varno. V Pavusu nas je sicer sedem zaposlenih.

Ob prvem valu se niste odločili za ponudbo dostave hrane na dom, ste se morda zdaj?

Da, tokrat smo se odločili za to storitev. Ob prvem valu sem sicer razmišljal o tem, a se potem nisem odločil. Potem smo se v restavraciji na to možnost pripravljali, saj smo slutili, da bo do drugega vala prej ali slej prišlo. Malo nas je sicer presenetila hitrost ukrepov in da je drugi val že zdaj. Naša ponudba dostave je enakovredna temu, kar strežemo v restavraciji. Ne gre za dnevne obroke, da bi kuhali malice, pri tem nismo konkurenčni. A smo pripravili premijski produkt – paket hladnih jedi za dve do šest oseb – v katerem so štiri jedi in dve sladici, domač kruh z drožmi, vse pripravljeno pri nas. Da se

»Skrbimo za medosebno razdaljo, ljudje sedejo za razkužene mize, delamo z maskami, tudi v kuhinji ... Varnost, ki jo lahko zagotovimo v restavracijah, je večja, kot jo morda ima kdo doma. Ljudje se bodo pač srečevali, obiskovali drug drugega, na precej manjšem prostoru jih bo mnogo več.«

lahko ljudje malo »nagradijo« in uživajo kljub aktualnim razmeram, da jim vsaj to ostane. Pri tem smo računali predvsem na naše kupce, ki vedo, da kar dobijo pri nas v restavraciji, bodo dobili tudi domov.

Na katerem območju dostavljate in kakšen je odziv?

Ko smo razposlali elektronsko pošto, da uvajamo to ponudbo, smo, zanimivo, dobili povpraševanje iz Ljubljane in Maribora, pri čemer dostava tja ni bila v naših prvotnih načrtih. Ampak smo se odločili, da bomo vozili tudi v naši največji mesti, če bo dovolj naročil, sicer pa v glavnem dostavljamo na našem območju.

Kljub vsemu ste uspeli izpeljati jesenski Teden restavracij, ki je, zanimivo, bil tokrat predhodnica drugi razglasitvi epidemije, medtem ko je spomladanski Teden restavracij sledil koncu prvega vala. Kako je pri vas minil

jesenski Teden restavracij, čeprav je bil zaradi ukrepov nekoliko okrnjen?

Zanimanje je bilo največje do zdaj, ampak vseh gostov, ki so želeli priti k nam, nismo mogli sprejeti zaradi prostorske stiske, upoštevanja razdalje med mizami ... Po prvem valu smo se gostinci najbolj bali, kako se bodo odzvali ljudje, ali bodo še želeli v restavracije, ko bodo spet odprte. To je bila največja uganka. Ampak ko smo spet lahko odprli Pavus, je bil odziv izjemen, tudi v času spomladanskega Tedna restavracij, ki je bil z marca prestavljen na junij. Upamo, da se bo zgodba ponovila tudi po drugem valu in da bomo

dokaj normalno obratovali. Projekt Teden restavracij prav blagodejno vpliva na naše poslovanje.

Kako se vam pozna dosežek, da ste se ob prvem ocenjevanju v Sloveniji uspeli uvrstiti v Michelinov vodnik?

Michelinovo priznanje smo v Pavusu pričakovali, če ga ga ne bi dobili, bi bili razočarani in presenečeni. Tega, da bi zaradi tega imeli več gostov, ne znam oceniti, sploh v letošnji sezoni ne, ker ni primerljiva z ničemer. Letos tujcev ni bilo, precej več, kot je običajno, je bilo domačih gostov. Če ne upoštevam tega, da sta nam spomladi zmanjkala dva meseca in da za naprej ne vemo, koliko nam jih še bo, smo s sezono sicer zadovoljni, kar dobro nam je šlo.

Iz vašega odgovora bi lahko sklepali, da je Michelin, ki naj bi bil nek mejnik v kulinaričnem razvoju Slovenije, k nam prišel v nepravem, neposrečenem času ...

... a po drugi strani morda v zelo posrečenem času. Michelin je prinesel nek veter v jadra za našo panogo in spodbudil ljudi, da gredo v restavracije, nas gostince pa, da se še bolj potrudimo, da delamo še bolj kakovostno. Mislim, da je Michelin prišel k nam v najbolj pravem času, naši gostje bodo na boljšem. Vsaka takšna kriza prinese tudi veliko dobrega, kot je tudi prejšnja leta 2008. Ne gredo stvari samo navzgor, kdaj morajo tudi navzdol.

Večina najprestižnejših nagrad, Michelinove zvezdice, je šlo v zahodni del Slovenije, v vzhodnem delu jih je bilo manj. Ali bi lahko

»V letu, ko je turistični obisk iz tujine skoraj ničen, je za nas v Pavusu sreča, da smo že nekaj časa osredotočeni predvsem na domače goste. Natančnih statistik ne vodim, ampak mislim, da imamo približno 80 odstotkov domačih gostov.«

iz tega sklepali o kulinarični razvitosti regij, ki je v soglasju s splošno razvitostjo, torej (kulinarično) razvit zahod in nerazvit vzhod?

V tem delu Slovenije se kot regija počutimo nekoliko zapostavljeni, tudi kar zadeva promocijo Slovenije, v tujini nismo skoraj nikjer omenjeni. A smo tudi sami odgovorni za takšno stanje, to je tudi treba priznati. Glede porazdelitve Michelinovih zvezdic in priznanj ... Te stvari zelo nerad komentiram. Ampak načeloma je bilo ocenjevanje verodostojno, težko bi rekel, da je bilo nepošteno. V celjski okolici imamo tako in tako velike težave, kar zadeva razvitost gostinstva, ta je na zelo nizki ravni.

Zakaj tako mislite?

Imam svojo razlago, ki je zdaj ne bi razgrinjal, ker bi se lahko na koga neposredno nanašalo. Bom raje ostal v pozitivnem duhu. Na našem območju je preveč gostiln, ki se zadovoljijo s pripravo malic, čeprav seveda tudi takšne potrebujemo. Ampak premalo je restavracij, kot je na primer naša ali Galerija okusov, zaradi katerih bi se nekdo na naše območje pripeljal iz Ljubljane ali Maribora ali kateregakoli drugega konca Slovenije. Kulinarika je namreč danes tudi močan razlog za pot, za turistični obisk. A takšnih obiskov je premalo. Želimo si več konkurence, jo čakamo in podpiramo. Ker več konkurence pripelje tudi več gostov in potem tudi več na podlagi Michelinovih ocen promocije Slovenske turistične organizacije (STO) v tujini. S tega vidika smo premalo zanimivi.

Kako v luči časa koronavirusa gledate na ambiciozno zastavljen projekt Slovenija – evropska gastronomska regija 2021? Glede na razmere bo najbrž treba pričakovanja nekoliko prilagoditi, znižati, programa in ciljev ne

bo mogoče v celoti uresničiti, saj virus očitno še nekaj časa ne bo obvladan?

Nihče ne ve, kaj bo prihodnje leto. Gre za projekt, ki je namenjen predvsem turistom, koliko jih bo prišlo k nam v prihodnjem letu. Projekt je zelo ambiciozen in ga gostinci zelo podpiramo. No, glede tega je seveda koronavirus prišel v nepravem času, ker zaradi razmer možnosti, ki jih ponuja projekt, ne bo mogoče izkoristiti. Tisti, ki so si veliko obetali od tega projekta, so najbrž že znižali pričakovanja. Za Pavus ni posebnih razlogov, da bi se morali v letu 2021 osredotočiti na ta projekt. Sicer vse projekte, po-

vezane s kulinariko, če so pravilno zastavljeni in se razvijajo v pravi smeri, podpiramo in pri njih sodelujemo. Vsako promocijsko dogajanje na gastronomskem področju je zelo dobrodošlo.

Ob svetovnem dnevu hrane smo vas zasledili v kampanji Hrana ne sodi v smeti, v kateri ste s projektom 68 kg, toliko hrane namreč v povprečju zavržemo na leto v Sloveniji, nazorno pokazali, kako veliko okusnih obrokov je mogoče praviati iz sestavin, ki bi se znašle v smeteh. Zakaj se vam zdi ta kampanja pomembna in kako spremeniti miselnost?

Gre za proces, ki bo trajal in verjetno nikoli ne bo imel konca. Bili so časi, ko ni bilo dovolj hrane, a zdaj živimo v izobilju vsega in vsaj večini gre dobro. Ampak morali bomo več pozornosti nameniti odnosu do hrane, odgovornosti do živil, nasploh družbeni odgovornosti do stvari, soljudi, to nas nič ne stane. Samo malo časa na dan si je treba vzeti in lahko naredimo veliko dobrega. Že res, da imajo eni radi velike obroke, ampak bodimo realistični, naročimo si toliko, kolikor lahko pojemo, gostinci naj dajo na mizo toliko, kolikor ljudje lahko pojejo. Ne toliko, da potem še gost nese domov in tam meče stran. To je narobe, tako ne sme biti. Človek naj tudi v trgovini kupi, kar potrebuje, in porabi iz hladilnika, kar ima v njem. Kruh, če je trd, ga dajmo v opekač, ni ga treba vreči strani ali iti po novega v trgovino. Nespoštljiv odnos do hrane me res zelo moti in če lahko kaj spremenim in pripomorem glede izboljšanja odnosa, v takšnih projektih družbene odgovornosti z veseljem sodelujem.

Kakšna naj bo hrana v »lockdownu«, v tem težkem vihnem času, tudi hrana za dušo, da prežene tesnobo, skrbi ...? Kaj vam najbolj prija, ko niste prav dobre volje, ko ste utrujeni?

Pavus sameva, v restavraciji so se ob drugem valu odločili za ponudbo dostave jedi na dom.

Vseeno je, ali gre za vrhunsko hrano ali »fast food« ob cesti. Če nas hrana spravi v dobro voljo, je dobra, če ne ali če nas spravi v slabo voljo, je slaba. Takšne hrane doma ne kuhati. Včasih vsi pojemo hrano, ki nas ne razveseli, ker jo pač moramo jesti, da nismo lačni. Ampak v osnovi dojemam tako, da nas hrana vedno mora spraviti v boljše razpoloženje. Vedno mora biti nek užitek, karkoli je že. Tudi če si zjutraj namažemo marmelado na kruh, naj bo kruh v redu in naj bo marmelada v redu. Ne govorim o tem, da bi jedli kaviar in tartufe. Obrokov se je treba veseliti in tega se držimo tudi v naši družini. Tudi če pojemo solato, naj bo dobra, malo bolj se potrudimo, tudi če imamo samo konzervo, dajmo si hrano na krožnik, ne jejmo iz nje. V tem obdobju se odločim za pripravo jedi, ki vzamejo več časa. Pred kratkim sem na primer pripravil suši, ki ga imamo v naši družini radi. Na ta način, če si vzamemo čas za nekaj, kar nam je všeč, in razveselimo tudi druge, je res mogoče lepše preživeti te zapletene čase.

Boste v času, ko bo Pavus zaprt, spet pripravili kakšno akcijo podpore za zdravstvene delavce kot v prvem valu? Se gostinci že kaj dogovarjate med sabo?

Zaenkrat nimamo ničesar v načrtu, še nismo razmišljali o tem. Mogoče smo zdaj mi tisti, ki rabimo kakšno pomoč in podporo (smeh). V prvem valu se nam je gostincem to zdelo krasna stvar in smo z veseljem vsi sodelovali pri tem. Verjamem, da smo naredili nekaj dobrega.

»Pojej toliko, kolikor lahko poješ. Ko pa gledam tiste kupe mesa, mi je kar slabo ... Ne maram gostiln, ki pripravljajo tako velike količine hrane.«

»Ni nobene raziskave, nobene statistike, koliko ljudi naj bi se okužilo v restavracijah.«

Odziv javnosti je bil zelo pozitiven.

Drži. Vsak je odstopil svoje sestavine, dal na voljo svoj čas, opravil prostovoljno delo. Pomembno je, da smo prispevali nekaj k solidarnosti, da smo krepili ekipnega duha. Nekaterim smo polepšali dan. Tudi gostinci, ki se skoraj ne vidimo zaradi napetih urnikov, smo se tako malo zblížali, kar je super.

Ali kot vrhunski chef morda pripravljate tudi novo knjigo in boste tudi tako izkoristili čas »lockdowna«?

Ne, ne bom. Ideja za to sicer že nekaj časa tli. Knjiga enkrat zagotovo bo, a kdaj, še ne vem. Napisati in izdati kuharsko knjigo ni dobičkonosna stvar, to zahteva ogromno časa in energije. Trenutno imam druge projekte, s katerimi se ukvarjam, ki so bolj ključni in ki bodo trajali nekaj let.

Nam lahko zaupate katerega?

Trenutno se v Pavusu na primer ukvarjamo z zelo obsežno energetske obnovo gradu, za katero smo kot najemniki zadolženi. Pripravljam se tudi na projekt, ki mi bo vzel približno dve leti, ampak o tem podrobneje še ne bi rad govoril.

Če se vrneva k aktualnim razmeram. Prej ko ste malo za šalo, malo zares govorili o tem, da bi morda zdaj gostinci lahko bili deležni kakšne družbeno odgovorne akcije ... Kaj pričakujete od države, glede na to, da ste na začetku pogovora omenili, da je trenutna njena pomoč nezadostna.

Ocenjujemo, da bo kriza trajala še vse do aprila, maja prihodnje leto, zato predvsem pričakujemo pomoč pri delnem kritju fiksnih stroškov za delovanje restavracij. Na primer za elektriko plačujemo 1.500 evrov na mesec, treba je plačati vodo in druge stroške. Pričakujemo tudi davčne olajšave, na primer nižji DDV. Država ima kar nekaj možnosti za pomoč, a če jih bo izkoristila, je druga stvar. Mi bi radi delali, a ne smemo.

»Slovenija je gastronomsko zaživela v nekaj zadnjih letih, predvsem zaradi boljše promocije kulinarike. Saj na tem področju v preteklosti nismo bili tako slabi, ampak ključna je promocija, predvsem Slovenske turistične organizacije, ki je prispevala k temu, da je tudi področje turizma zdaj bolj v ospredju.«

Torej nas pustite delati ali nam pomagajte. Ne morem svojih ljudi kar vreči na borzo, saj so tudi oni ljudje.

Ali ste gostinci poskušali poiskati načine, da bi vam država prisluhnila?

Poskušamo delovati v okviru našega združenja JRE. Predsednik Gašper Puhan, lastnik restavracije Galerija okusov, je zelo dejaven na tem področju, poskuša vplivati na ministrstva, da bi bolj razumela našo dejavnost in sprejemala bolj logične, bolj življenjske ukrepe. Ne moremo se sprijazniti s tem, da je restavracija bolj nevarna kot javni prevoz. Če se lahko ljudje srečujejo v vlaku, sedijo in stojijo skupaj, zakaj ne moremo delati gostinci, ki po priporočilih zagotavljamo varnostno razdaljo in uresničujemo druge ukrepe?

Foto: SHERPA

Tam, kjer se pri gostinskem poslu najbolje počuti: v kuhinji restavracije Pavus.

Marko Pavčnik pravi, da v desetletju delovanja restavracije nikoli ni bilo lahko, zato so navajeni izzivov. Ta koronaizziv je res nekaj nepričakovanega, a verjame, da se bodo tudi z njim uspešno spoprijeli.

Grad Tabor je imenitna stavba za restavracije, kot je Pavus. A zahteva tudi vlaganja in eden večjih projektov Marka Pavčnika v naslednjem obdobju bo energetska obnova stavbe.

Urška Sotler, popotnica, ustvarjalka in ljubiteljica knjig

Vzorno urejeni popotni albumi

Sipine puščave Wahiba se lahko dvigujejo tudi 200 m visoko.

Popotniška družina odkrivala Oman

Z otrokom na drug konec sveta? Brez težav!

»Urška. Ustvarjalka, ki želi preizkusiti vse. Včasih se hitro naveliča, a nekatere ljubezni ostanejo za vedno. Resna. Včasih (menda) grdo gleda. A prijazna in pripravljena pomagati. Dobra prijateljica in ljubiteljica drobnih presenečenj. Ljubiteljica dobrih knjig, potovanj, ustvarjanja. Kofetarca.«

TATJANA CVIRN

Tako se na svojem blogu z imenom Urškin raj predstavlja Celjanka **Urška Sotler**. Brskanje, kaj vse skriva njen raj, odkrije marsikaj, od zanimivih potopisov s popotovanj po svetu do različnih okrasnih, darilnih in prazničnih izdelkov, ki so nastali pod njenimi spretnimi prsti. Ti izdelki so zadnje čase povezani predvsem s knjigoljubci, saj šiva zanimive ovitke za knjige. Na blogu najdete še namige za kakovostno branje, kar obvlada tudi glede na svojo poklicno pot, saj je knjižničarka v III. OŠ Celje. Pravi, da je različne talente podedovala po očetu slikarju, mami slavistki in babici šivilji. Verjetno je tudi popotniška žilica dobila polet že v mladosti, ko je družina ob nedeljah raziskovala Slovenijo. Le da je nato sama še precej bolj razširila krila.

Kje ob vsem tem najde še čas za opravila, ki so ji tudi pri srcu (peka peciva, kuhanje marmelad ...), pove ta odgovor: »Televizije sploh ne gledam, saj je večkrat dan prekratek za vse, kar rada počnem.« Zadnja leta s partnerjem in triletnim sinčkom živi v Šoštanju. Ko sem zasledila, da je v tamkajšnji knjižnici predavala o tem,

kako so vsi trije potovali po Omanu, sva pogovor usmerili predvsem v ta doživetja in njeno potovalno strast.

Sama, nato v paru, zdaj trije

Kot absolventka je bila nekaj časa varuška v Angliji in ko se je to delo izteklo, se je odločila, da bo še malo raziskovala. Sama se je odpravila na Škotsko. »To je bila prva takšna izkušnja, ki se mi je zdela zanimiva. Ko sem spoznala partnerja, sva potovala skupaj. Tudi on se je navdušil, čeprav prej ni bil popotnik. Najprej sva šla v Turčijo, nato sva prepotovala celo Azijo od Indije, Šrilanke, Irana, Nepala, Kitajske, do Indonezije Malezije, Vietnama ... Šla sva tudi na drug konec sveta in obiskala Kubo, Peru, Čile in Bolivijo.« Ob tem seveda niso manjkala krajša potovanja po Evropi.

Potovala sta vedno v lastni režiji, kupila sta samo letalski karti in nato z nahrbtnikom na ramah sproti iskala prenočišča, prevoze, hrano ... Ker je Urška po izobrazbi tudi geografinja, je vedno zadolžena za pripravo poti, zato že doma skrbno preuči različne zapise popotnikov in vodnike po posameznih deželah ter naredi načrt. Na potovanjih si

Družina je divje kampirala, saj je to dovoljeno povsod v Omanu.

zapisuje dnevne vtise, da jih lahko potem zapiše v blogu in da lahko pripravi albume fotografij. Pri tem se drži »stare šole« izdelave klasičnega fotografskega albuma, ki se ne izgubi v množici podatkov na računalniku.

»Potovanja, kjer sva vsak dan iskala, kje bova spala in kako bova potovala naprej, se drenjala na železniških in avtobusnih postajah, so bila utrudljiva. Po mesecu takšne poti sem skoraj potrebovala še ene počitnice,« pravi Urška, ki so ji tudi zato všeč potovanja z otrokom, saj je treba bolj skrbno načrtovati pot in vožnjo ter urediti tudi rezervacije za spanje.

Prvič so se z malim Jakobom na dolgo pot podali, ko še ni bil star leto dni in je tako svojo prvo svečko upihnil na Mauriciusu. Vožnja z letalom je bila res dolga kar enajst ur, a je bilo nato bivanje na pravičnem otoku nepozabno. Zdaj ima fantič za seboj že toliko kilometrov, kot jih mnogi ne naberejo v celem življenju. S starši je namreč že obiskal Rodos, Egipt, Jordanijo, Sicilijo in nazadnje še Oman. »Po odločitvi za Mauricius sem

še začela razmišljati, kaj vse lahko gre narobe ... Sama z otrokom ne bi šla na takšno pot, za dva je lažje,« meni sogovornica, ki doslej nima slabih izkušenj s potovanj. Le v Egiptu sta imela moška člana družine težave s prebavo in sta morala obiskati bolnišnico, hujšega na srečo ni bilo.

Polno Slovencev

Oman, po katerem so lani jeseni potovali trinajst dni, je bil res nekaj posebnega. Raznolika pokrajina, ki jemlje dih, in nasmejani domačini jim bodo ostali v lepem spominu. Tudi vreme je v jesenskem času prijetno in ne več tako vroče. Ogleдали so si predvsem severni del dežele, ki je po besedah Urške zelo varna. »Na sorazmerno majhnem območju najdeš zelo pestro pokrajino, od klasične do bele puščave, suhe rečne doline s kotanjami z vodo, krasne plaže, spektakularne gorske ceste s krasnimi razgledi, kanjone in slikovite vasi.«

Da so deželo, ki je na srečo še ni preplaval svetovni turizem, odkrili tudi številni drugi Slovenci, je Urška spoznala že

ob vkrcanju na letalo in nato ob nenehnih srečevanjih pri odkrivanju lepote dežele. Glede na veliko prtljage je bil najboljši način potovanja s terenskim vozilom. S seboj so imeli vse, od šotora in spalnih vreč do kopalnik in volnenih kap. Te so bile dobrodošle zlasti na najvišjem vrhu Omata Jebel Shamsu, gori sonca, kjer ni bilo sonca, ampak je tako pihalo, da jih je skoraj odneslo. Večinoma je družina divje kampirala. »Nekaj hotelov sicer je, a so precej dragi. Na takšnih poteh ne smeš biti občutljiv. Stranišče je za grmom, tuša ni, je le polivanje z vodo iz vedra.«

»Že prej sva kdaj skoraj zamudila letalo, a tokrat je šlo za las. Na poti v Oman je bilo v Istanbulu šest ur časa do naslednjega leta in odločili smo se, da gremo z lokalnim avtobusom v mesto na čaj. Ob vračanju smo obstali v prometni gneči. Ob pol šestih smo bili še kar v avtobusu, letalo naj bi odpeljalo ob šestih. Partner je že začel preverjati, kdaj je naslednji let in koliko nas bo to stalo. A nekako smo prišli na letališče in nato je bilo treba še skozi vse postopke. Rekla sem mu, da grem naprej, a očitno tega ni prav slišal in smo se izgubili. Sama sem se z otrokom v naročju razjokala in eden od varnostnikov mi je pomagal, da smo se našli in tekli proti vhodu na letalo. Z eno roko je partner držal sina, ki mu je sedel na vratu, z drugo hlače, saj ni imel časa, da bi si spet namestil pas. Otrok je tulil, jaz sem tekla za njima in zagotovo so mislili, da gre za ugrabitev ... A smo uspeli ujeti letalo!«

»V Vietnamu sva spoznala tri Slovenke, s katerimi sva se nato naslednje leto po neverjetnem naključju spet srečala v Indiji.«

Rezervoarji za vodo so bili povsod in so jo lahko natočili. Tudi kuhali so sami na majhnem plinskem gorilniku, ki so ga kupili v mestu Nizwa, vmes so kdaj jedli tudi v preprostih obcestnih restavracijah.

Doživetja kot popotnica za življenje

Triletnik si sicer še ne more zapomniti krajev, po katerih je potoval. Doma se je ob ogledu fotografij spomnil sipin in spuščanja po njih, kopanja na čudovitih plažah ... A bolj kot to so pomembna doživetja, ki so zagotovo dragocena popotnica za življenje in njegov razvoj. »Sin je bil navdušen zlasti nad puščavo, plažami, živalmi, mogočnimi utrdami ... A ni mu bilo všeč, če smo se predolgo vozili. Ugotovila sva, da je z njim na poti še manj težav kot doma. S seboj je imel vrečko avtov, ki jih je zakopaval v pesek, se igral na velikih kolesih terenskega vozila ...« se spominja

»Potovanje z otrokom je drugačno, tudi on ve, da je treba malo potrpeti in da ne more biti ves čas prvi.«

Oman je raj za otroke.

Vrtača Bimmah Sinkhole je magnet za domače in tuje obiskovalce.

Vožnja po cesti Wadi Bani Awf je polna adrenalina.

sogovornica, ki je ugotovila, da tudi domačini drugače gledajo na popotnike, če je zraven otrok. »Hitro je dobil kakšen priboljšek, pijačo ..., zelo prijazni so bili. Če so se mi zdeli najbolj prijazni ljudje v Iranu, v Omanu niso veliko zaostajali. Resda se veliko ne moreš družiti, če si na poti z avtom, tudi angleško ne znajo veliko. Niso vsiljivi in le občasno sva imela občutek, da bi želeli zaslužiti na najin račun, na primer na gorski cesti, kjer smo imeli le še bolj malo bencina in smo v edini vasi Bilad Sayt, ki naj bi bila najlepša v Omanu, plačali malo

več, da smo ga dobili. Bencin je pri njih sicer smešno poceni.«

Sicer se Urška drži pravila, da se z domačini ne spušča v razprave o politiki. Po številnih prepotovanih deželah tudi dobro ve, kaj lahko in česa ne, in teh pravil se drži, zato doslej ni imela težav. »Vsaka pot ti nekaj da, dobiš širino v pogledih na svet in ljudi, drugače gledaš na vse skupaj kot večina drugih. Potovanja so dragocena tudi zato, ker smo vsi trije od jutra do večera skupaj,« povzema sogovornica dobre plati takšnega načina življenja in ga priporoča tudi drugim družinam.

Kotičkov, kamor bi še radi šli, je še veliko. Če bodo le razmere dopuščale, bi si radi ogledali Islandijo in Novo Zelandijo. Radi potujejo tudi po Evropi, medtem ko je družina letos odkrivala Slovenijo, kar je bilo prav tako zanimivo.

Urška pripravi kdaj kakšno predavanje tudi otrokom v šoli in z zanimanjem poslušajo prigode »iz prve roke«. Morda jih bo zamikalo, da bodo tudi oni nekoč oprtali nahrbtnik in odkrivali tuja čudesa ter skušali razumeti vso raznolikost, ki jo ponuja ta svet.

Foto: osebni arhiv

Stari Muškāt, glavno mesto Omana

Edinstvena kozja tržnica v Nizwi, kjer je treba biti že ob sedmih zjutraj, da doživiš njen utrip.

Najlepša omanska vas Bilad Sayt

Uroš Kolar, vinogradnik, ki ceni tradicijo, a se ne boji novosti

»Trta ima rada sonce, a ne more brez vinogradnikove sence«

Ljudje so se nekdaj držali reka, da je treba vinograd urediti na zemljišču, ki ga sonce še posebej rado obišče in kjer sneg najhitreje skopni. Takšni pogoji so tudi v Ponkvi, na meji med občinama Šmarje pri Jelšah in Šentjur, kjer družina Kolar na približno 400 metrih nadmorske višine obdeluje več kot 12 tisoč trt. Vinogradništvo ima tam že več kot 400-letno tradicijo, a svež veter v jadra mu daje prav mladi rod. 29-letni Uroš Kolar ceni modrost prednikov, a se ne boji biti drzen in poskusiti nekaj novega. »Korona« je sicer občutno oklestila prodajo vin, a ob preudarnem gospodarjenju verjame, da bo ponovno prišel čas za še večji razvoj vinogradov in kleti.

TINA STRMČNIK

Uroš Kolar, ki je po izobrazbi magister biologije in ekologije z nara-
varstvom, se je po študiju odločil
o nadaljevanju svoje poti. Spoznal
je, da mu več kot denar pomenita
ljubezen do zemlje in nadaljevanje
družinske tradicije. Vinogradniško
kmetijo je prevzel pred petimi leti.
»Škoda se mi je zdelo, da bi svoje
prednike pustil na cedilu. Oče me je
podprl, spoznal je, da je bolje, da se
kmeto-

vanja loti sveža moč. Morda se glede
vseh mojih idej z mano ni strinjal
povsem, saj so se mu zdele precej
drugačne od tistega, česar je bil va-
jen. A vendarle se je za številne moje
zamisli izkazalo, da so dobre, da se
dobro trži, in tako je raslo tudi oče-
tovo zaupanje,« razmišlja.

Opravil je poklicno kvalifikacijo
za vinogradnika in kletarja, najpo-
membnejše pa se mu zdijo izku-

šnje. Teh mu kljub mladosti ne
manjka, saj je od malih nog spre-
mljal vsa opravila v vinogradu in
kleti. A kot poudarja, je v tem po-
slu odločilno, da ima vinar dober
okus. »Če daš enako moko desetim
različnim gospodinjam, boš dobil
deset različnih vrst kruha. Tako je
tudi z vinom. Če daš enako grozdje
desetim vinarjem, boš dobil deset
različnih vin. Prepričan moraš biti
v svoj okus in svoj vonj. Gre za dar,
ki ga nima vsak. Tega se enostavno
ne da naučiti.«

V kapljici se »okusijo« kraški pojavi

Predniki Vinogradništva Kolar
so prvo vinsko klet postavili leta
1602. Naslednje generacije so nato
leta 1862 drugo klet postavile bliž-
je domačiji Kolarjevih. Vinogradi se

razprostirajo na območju osamele-
ga krasa, kjer se sredi celinskega
podnebja pojavljajo povsem kraški
pojavi. Ime kraja Ponkvice sporoča,
da je območje bogato s ponikalnico,
tam so še uvale in vrtače. Uroš Kolar
meni, da trte niso žejne, zahvaljujoč
visoki ravni podtalnice, in da tudi
sestava tal s kraškim apnencem in z
laporjem vpliva na kakovost žlahtne
kapljice.

Pri Kolarjevih pridelujejo svežo
linijo vin, ki jih z drugimi štajer-
skimi vinarji predstavljajo pod ime-
nom Pubec. Prodajajo tudi odprta
in butelčna vina. Najboljše letnike
zorijo in jih ustekleničijo po dveh
letih. Čez približno mesec bo na
vrsto za stekleničenje prišel la-
ški rizling letnik 2017, ki so
ga dolgo časa pustili na fi-
nih drožeh. Laški rizling je

paradni konj vinogradništva med
suhimi vini, med polsladkimi sor-
tami je veliko priznanj doslej po-
žel rumeni muškati. Slednji je prvo
mesto v tej kategoriji osvojil tudi
na čezmejnem ocenjevanju vin v
sklopu mednarodnega projekta In
cultura veritas.

Ceni tradicijo, a ne spi na lovorikah

Skrbeti za vinograd, kjer je trenu-
tno približno 12 tisoč trt, seveda ni
mačji kašelj. »Že stari rek pravi, da
je trta rastlina, ki ima rada sonce,
a ne more živeti brez vinogradni-
kove sence,« pojasni sogovornik, ki
nasad trt, velik približno
tri hektarje, obnavlja
iz leto v leto. Pri-
lagaja ga tako,
da vrste med tr-
tami niso ožje od
dveh metrov. To
mu omogo-
ča me-
han-
sko ob-

»Poznati moraš svojo trto in pogoje, ki ti jih
daje klet.«

V
Vino-
gradništvu
Kolar so končali
trgatev letnika 2020.
Letos je bilo grozdje nad-
povprečno zdravo, skoraj
brez gnilobe in z visokim
deležem sladkorja. Del vino-
grada še čaka na pomladitev,
je povedal Uroš Kolar.

Klet ima večje zmogljivosti, kot je letni izkupiček mošta. To Kolarjevim omogoča zorenje vin. Hkrati se jim ni treba bati, da tudi ob kriznih časih, ko je prodaja vina slabša, ne bi imeli dovolj prostora za nov letnik.

Uroš Kolar ima ogromno znanja o sodobni pridelavi vin, a tudi vse stare modrosti se mu ne zdijo preživete. V kleti vino na primer pretoči ob polni luni. »Gre za stvari, ki jih je težko dokazati. A stari oče je rekel, da luna še morje dvigne in tudi mesečnike zbudi iz spanca, zato najbrž vpliva tudi na vino. Držim se še tega, da ob največjih praznikih nisem v kleti, da vse naredim dan prej.« (Foto: osebni arhiv)

delavo z malo večjimi stroji, posledično za pridelavo vin uporablja manj pesticidov.

Roke so še vedno nepogrešljive pri večini zelenih opravil. Večino strokovnega dela pri rezitvi opravi sam, pri spravljajanju odvečnega lesa iz vinograda mu pomagajo člani družine. Prikrajševanje mladik ali vršičkanje opravlja strojno. Pojasnil je, da je tako enostavneje, saj lahko stroj sproti razkužuje in z njim lepše opravi delo. S posebnim strojem mulči med trtami, kar pripomore k temu, da dobijo korenine dovolj zraka. S še eno posebno napravo odstranjuje listje okoli grozdja. Zaradi tega sonce lažje obsije grozde, jagode imajo manj kisline in pridobijo več sladkorja. Grozdje je tudi manj vlažno in manj gnije. »Vinogradniki v Italiji in Franciji vinograde na takšen način obdelujejo že dolgo. Takšno obdelavo si lahko privoščijo, ker imajo trte v ravnini. V Sloveniji se s takšnim načinom dela srečujemo od leta 2010, če le imamo primerno zasnovan nasad. Tisti, ki se poklicno ukvarjamo z vinogradništvom, vedno več denarja vlagamo v naprave za obdelavo tal in vinogradov.« Ko se bliža čas trgatve, spet ne gre brez številnih ljudi, ki zavijajo rokave in oberejo sočne plodove.

»Dobro vino prej pohvali turist iz Avstrije, ki je pri nas na počitnicah v termah, kot domačin.«

Bliskovit razvoj vinogradništva

Kot pravi, se je v načinu pridelave vin skozi čas ogromno spremenilo. Že njegov ded se je profesionalno ukvarjal z vinogradništvom. To mu je omogočalo, da je lahko šel v vinograd točno takrat, ko je bilo treba, kar je vplivalo na kakovost pridelka. Urošev oče Ivan je bil eden prvih vinarjev in enologov na Štajerskem, ki se je za svojo dejavnost ustrezno izobrazil. Pri nas je prvi začel uvajati novosti, ki so bile v Franciji in Italiji takrat že stalnica. »Okoli 90. leta je začel v Slovenijo uvažati te-

koče žveplo in naravno sredstvo za čiščenje, znano pod imenom bentonit, naravno želatino in naravno kremenčevo čistilo. Brez vsega tega si danes ne moremo predstavljati pridelave vina. A moj oče je bil pri uvajanju novosti pravzaprav prehitel. Mnogi so ga slabšalno označili, da je kemik, le desetletje kasneje so se omenjeni pripravki povsem uveljavili pri nas, podprla jih je tudi slovenska vinogradniška stroka.«

Kakšen napredek je pri Kolarjevih opazen zadnja leta? Uroš je povedal, da lahko, zahvaljujoč mehanizaciji, v klet pripelje veliko boljše grozdje, kot je to uspevalo njegovima prednikom. Delež kislin je nižji, stopnja sladkorja je višja, grozdje je tehnološko veliko bolj zdravo in je bolje pripravljeno na staranje pod soncem.

Kakovost najbolj cenijo tujci

Vinogradništvo še zdaleč ni dejavnost, kjer bi delavnik trajal osem ur. So dnevi, ko ni treba postoriti ničesar, a so tudi vrhunci, kot na primer rezitev, pletev in trgatve, ko je treba biti v vinogradu ali kleti prisoten od jutra do večera. »Če se ljubiteljsko ukvarjaš s pridelavo vina, je trgatve lahko praznik. A če se z vinarstvom profesionalno ukvarjaš, dela po trganju nikakor

»Prihodnje leto bom star 30 let, a imam skoraj 20 let izkušenj v vinogradništvu in kletarstvu. Najprej sem pomagal pri zelenih delih, nato sem jih prevzel. Učil sem se tudi ob delu v kleti. Najpomembneje se mi zdi, da imam za vino očitno pravi okus.« (Foto: osebni arhiv)

da ima skoraj vsak štirideseti prebivalec Slovenije svoj vinograd. Kdor vinograda nima, zagotovo pozna koga, ki se ukvarja z vinogradni-

Razmišlja izven okvirjev

Ne išče le poti do večje kakovosti, rad se igra tudi z imeni vin. Med obiskovanjem sejmov v Italiji, Nemčiji in Avstriji je namreč videl, da več zanimanja pritegne tisto, kar je drugačno. Enako se mu je potrdilo na sejmišnih prestolnicah, kjer se zbere svet v malem. Marsikdo ga je za rokav pocukal, ko je na nalepki prebral ime Navi. »Vsakemu rad povem, da nadaljujem tradicijo mojega očeta, ki mu je ime Ivan. Ker sam marsikaj delam drugače, kot je počel on, sem tudi na nalepko njegovo ime napisal od zadaj naprej. To si ljudje zapomnijo. Ko je moja stojnica po letu spet obiskal turist iz tujine, si me je zapomnil prav po tem.« Navdih za imena prinaša življenje. Ko je leta 2016 obrodil nov vinograd, se je Urošu rodil sin Karlo. Prvo mlado vino, ki je prišlo iz preše, je dobilo ime po prvorojencu.

Prava uspešnica je tudi vino s priokusom čilija, ki ga Kolar ustvarja z

»Lepo bi bilo, če bi ob osebnih praznikih in posebnih priložnostih za darilo pri lokalnem kmetu kupili domačo salamo, kruh, testenine, sir ali vino. To bi morali razumeti kot dobro delo, s katerim pomagamo kmetu, ohranjamo delovna mesta na podeželju in obdelano krajino.«

večjim pridelovalcem te pekoče začimbe Maticem Vizjakom. Je odgovor na to, da ljudje želijo poskusiti nekaj, česar še nikoli niso. Veliko jih želi to izkušnjo nato omogočiti svojim bližnjim ali prijateljem. »Zaradi tega se nam je prodaja na sejmišnih občutno povečala, dosegli smo ogromno dodano vrednost. Vsak tretji ali četrti obiskovalec naše stojnice je takšno vino kupil, medtem ko za vina, ki jih ima tudi v svoji domovini, morda ne bi bil pripravljen odšteti denarja.« Da s svojo ponudbo najde pot do kupcev, se udeležuje tudi kulinarčnih festivalov na prostem, letos je vzpostavil tudi spletno trgovino. Veliko truda posveča trženju.

»Korona« zadala močan udarec

Mlad prevzemnik je ob svoji kleti že naredil izkop, saj je načrtoval njeno širitev in ureditev večje degustacijske terase. Vino bi rad večjemu številu turistov namreč približal na domačem pragu. Ko je bila pri nas prvič razglašena epidemija, je načrte postavil ob stran. Z njimi bo najbrž počakal leto ali dve, saj so zaradi koronavirusa razmere zelo zapletene. Medtem ko je vina iz Ponkvice minula leta uspešno prodajal v Ljubljano, velik delež kupcev so predstavljali turisti, je letos vse drugače. Še en pomemben odjemalec vin so bili gostinci in hotelirji, ki po krajšem okrevanju spet zapirajo vrata. Prodaja je tako močno upadla. Uroš ne skriva, da se loteva najrazličnejših poti, da bi vino ponudil kupcem, a se doslej še nobena strategija ni izkazala kot prava. »Smo obupani, a nekako se bomo že znašli,« pravi. V negotovih časih mu pomaga kmečka modrost, ki jo je upošteval že njegov oče, da mora imeti vinogradnik en pridelek v kleti, drugega v vinogradu in tretjega na bančnem računu.

Foto: arhiv NT (Andraž Purg – Grupa, SHERPA)

Uroš Kolar in njegova partnerka Laura Čater pred leti na festivalu Vino in čokolada. Slednji je letos odpadel enako kot marsikatera priložnost za prodajo žlahtne kapljice. A po vsakem dežju posije sonce ...

S podelitve nagrade najvišje uvrščenemu Prostovoljnemu gasilskemu društvu Škofja vas. Prevzel jo je predsednik društva Tomaž Kmecl. Na desni strani je direktor Novatela Jernej Kenda, na levi strani je Anica Šrot Aužner, prokuristka NT&RC.

Na prvem mestu je Škofja vas, na drugem Trnovlje, na tretjem so Gaberke

Iskali smo naj prostovoljno gasilsko društvo

Akcija Iščemo naj prostovoljno gasilsko društvo je med poslušalci Radia Celje ter bralci Novega tednika zelo odmevala. Odločili so najprej predlogi, ki so jih glasovalci sporočali s pomočjo spletnega obrazca med 10. in 15. oktobrom, 16. oktobra smo izbrali tri največkrat predlagana društva, potem so glasovalci izbirali med temi tremi društvami od 17. do 22. oktobra. V ponedeljek sta bili najvišje uvrščena društva podeljeni nagradi podjetja Novotel in NT&RC. Podelila sta ju direktor podjetja Novatel Jernej Kenda ter Anica Šrot Aužner, prokuristka NT&RC.

BRANE JERANKO

Po odločitvi glasovalcev se je na prvo mesto uvrstilo Prostovoljno gasilsko društvo Škofja vas. To je prejelo 79 tisoč glasov. »Priznanje pomeni za nas veliko čast in obenem obvezo,« poudarja **Tomaž Kmecl**, predsednik gasilcev iz Škofje vasi. To, da so občani njihovo delo prepoznali in jih predlagali, je vsekakor veliko priznanje. »Delujemo za svoj kraj. Največ nam seveda pomeni, da opravljamo svoje delo kakovostno in prepoznavno. Še več nam pomeni, da so naši uporabniki – občanke in občani ter krajanke in krajanji – z našim delom zadovoljni,« je dodal predsednik Kmecl.

Prostovoljno gasilsko društvo Škofja vas skrbi za varnost svojega prebivalstva že od davnega leta 1905, torej več kot stoletje. »Letos bi torej lahko praznovali 115-letnico. V garaži je parkirano novo vozilo, ki bi ga letos

prevzeli, vendar nas je pojav koronavirusa za različne dogodke prikrajšal,« je potarnal Kmecl. Gasilci Škofje vasi, ki so v enoti tretje kategorije, skrbijo za požarno varnost škofjevaške krajevnosti in celjske Mestne četrti Hudinja. Med približno sto petdesetimi člani društva je petintrideset operativcev. Odzivajo se na klice na pomoč, skrbijo za preventivo, za pomlad, dogajanje v kraju ... Še več, gasilsko tekmovalstvo v Škofji vasi, Memorial Toneta Sentočnika, se lahko ponaša z več kot štiridesetletno tradicijo. V kraju so posebej ponosni na izjemen uspeh gasilk (članic B) iz leta 2001. Na gasilski olimpijadi v Kuopiu na Finskem jim je uspelo osvojiti zlato medaljo. Po osmih letih so svoj uspeh na olimpijadi v Ostravi na Češkem skoraj ponovile. Zaradi neprimernege vremena in težkih razmer so se uvrstile na tretje mesto.

Drugo nagrado, namenjeno Prostovoljnemu gasilskemu društvu Trnovlje, je prevzel gasilec Luka Končan.

Robustna telefona

V akciji Iščemo naj prostovoljno gasilsko društvo se je na drugo mesto uvrstilo Prostovoljno gasilsko društvo Trnovlje. Glasovalci so mu namenili 63 tisoč glasov. **Luka Končan**, ki je prevzel nagrado, je povedal, da gre za društvo prve kategorije, ki je manjše od sosednjega v Škofji vasi. Trnoveljski gasilci skrbijo za požarno varnost svoje istoimenske krajevnosti in tudi onkraj njenih meja. Mejijo na Škofjo vas, Ljubečno ter Gaberke. Društvo ima več

kot trideset operativcev in tri vozila. »Naši člani so zelo prizadevni,« jih je pohvalil Končan. Udeležujejo se tudi tekmovanj. Tomaž Kmecl je med pogovorom poudaril, da gasilci iz Škofje vasi in Trnovelj radi sodelujejo. Potarnal je še, da so letos med drugim ostali brez državnega gasilskega tekmovanja, ki bi moralo biti v Celju, olimpijada, ki bi morala slediti prihodnje leto, je za leto prestavljena ... Na tretje mesto so glasovalci uvrstili Prostovoljno gasilsko društvo Gaberke iz okolice Šoštanja, ki je tudi nagrajeno. To se podelitve žal ni moglo

udeležiti. Podelitev je bila v skladu z navodili Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Nagrajena so bila vsa tri najvišje uvrščena društva. Prvi dve sta prejeli robustni telefon Gigaset GX 290, ki koristi gasilcem tudi v najzahtevnějšíh pogojih. Med drugim je vodoodporen, odporen proti udarcem in umazaniji, prenaša večje temperaturne razlike ... »V oktobru, ki je mesec požarne varnosti, želimo javnost opozoriti na to, kako pomembno je gasilsko delo,« je povedal **Jernej Kenda**, direktor podjetja Novatel, ki je robustna telefona podarilo.

To celjsko podjetje je pred leti med drugim razvilo aplikacijo ASK-obveščanje (Alarm, Sms, Konferenca). Do aplikacije je prišlo pred desetletjem, ko so gasilci opozorili na svoje težave pri zbiranju. Danes jo uporabljajo številna gasilska društva. »Pripravljamo novo aplikacijo, ki bo vsebovala veliko drugih podatkov. Na voljo bo novembra,« je povedal direktor Kenda. Novatel se med drugim posveča poslovni IP-telefoniji, satelitskemu internetu na odročnih mestih, videokonferencam, pametnim tablam za predavanja na daljavo ...

Foto: GrupA

Orglarska šola na Jožefovem hribu

Tam, kjer izobražujejo organiste in zborovodje

Ta mesec je začela novo šolsko leto tudi orglarska šola, ki deluje v okviru Doma sv. Jožefa. »Kot druge glasbene šole se trudimo z vsem – sicer brezosebnim multimedijskim orodjem – skrbeti za kakovostno glasbeno izobrazbo ter krepitev kulturnega duha,« je povedal o orglarski šoli v času pandemije ravnatelj Miha Lokovšek.

BRANE JERANKO

»Šolanje izvajamo v sodelovanju z okoliškimi glasbenimi šolami. Če so pogoji, se udeležuje učenec pouka orgel v izbrani glasbeni šoli, vsa potrebna znanja za cerkvenega organista in zborovodjo pa pridobi v naši šoli,« je obrazložil ravnatelj. Pravi, da je zanimanja kandidatov za šolanje kar nekaj. »Želimo še kakšnega kandidata več in to zaradi bogate vsebine teoretičnih predmetov ter strokovne prepoznavnosti profesorjev, s katerimi sodelujemo,« je dodal.

Orglarska šola sv. Jožefa je bila ustanovljena zaradi glasbeno liturgičnega izpopolnjevanja na območju celjske škofije. Šola deluje od leta 2003. Deset let pred tem je bila začeta prenova Misijonske hiše Celje, ki je bila pod vodstvom lazarista Jožeta Planinška. Leta 1997 je začel

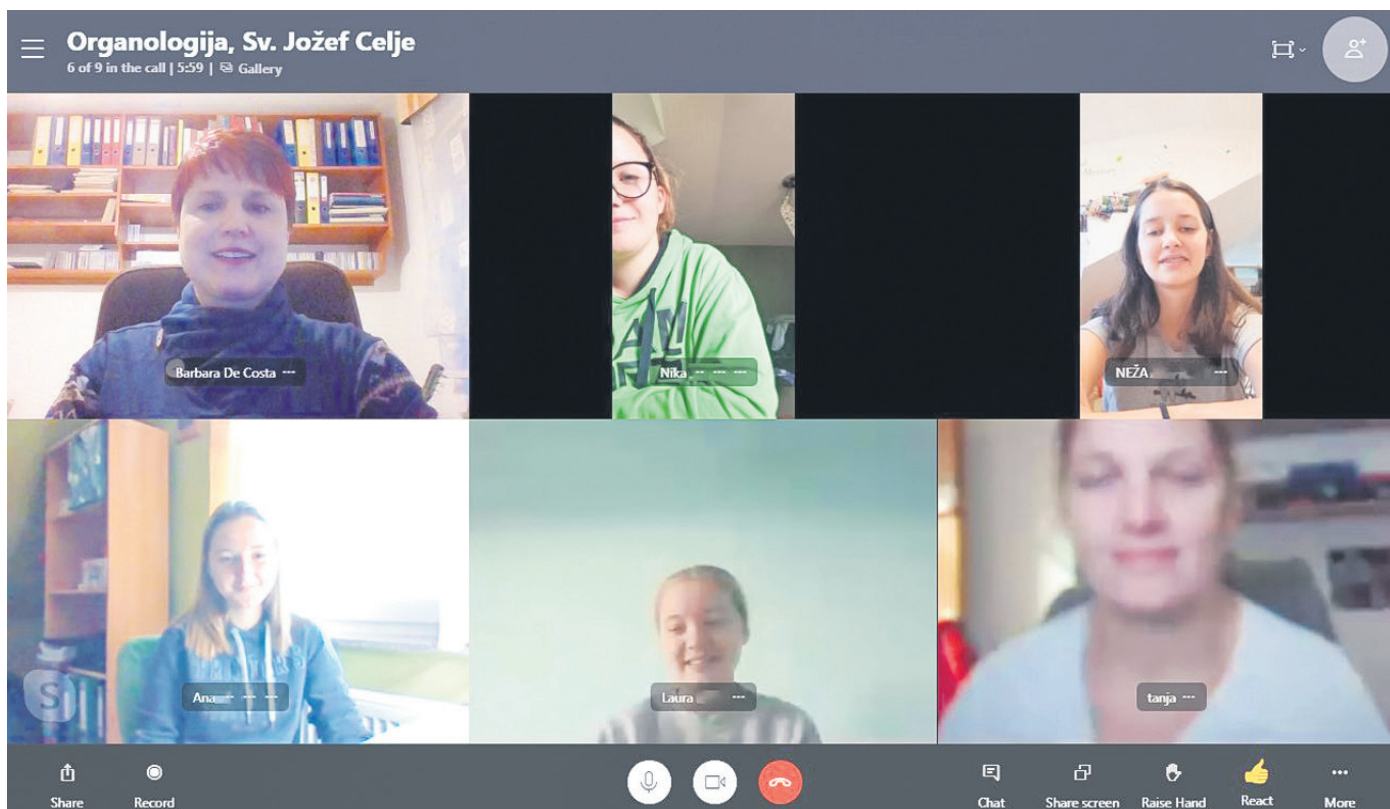
delovati v prenovljeni hiši zavod Dom sv. Jožefa, ki je bil namenjen trem dejavnostim. To so duhovno-prosvetna, orglarska šola in varstvo starejših občanov. »Vse tri dejavnosti se prepletajo ter imajo jasen namen: skrb za kulturno, duhovno in liturgično življenje ožje in širše okolice ter – v skladu s karizmo lazaristov – za čim bogatejše življenje starejših sredi vsega tega,« poudarja ravnatelj orglarske šole.

V orglarsko šolo

Pogoj za vpis v orglarsko šolo so dokončana štiri leta pouka klavirja ter končan nauk o glasbi – teorija glasbe. Za tiste, ki teh pogojev nimajo, izvaja celjska orglarska šola pouk pripravnice. »Medtem ko marsikje predstavljajo zamisli medgeneracijskega sodelovanja in sobivanja, to v orglarski

Med opravljanjem izpita iz dirigiranja in zborovodstva (fotografija je nastala v času pred pandemijo).

Bilo je zadnjo soboto, med epidemijo ... Predavanje organologije je bilo preko spleta.

V okviru specialnih seminarjev izvedejo na Jožefovem hribu vsako leto orgelski seminar z enim od priznanih glasbenikov. Na fotografiji iz predkronskega časa je predavatelj Dalibor Miklavčič.

Ravnatelj orglarske šole na Jožefovem hribu je Miha Lokovšek.

šoli dejansko uresničujemo iz ene šolske ure v drugo. To uresničujemo z osebnim poukom glasbila kot tudi s teoretičnimi predavanji ob sobotah. Srečujejo se mladi nadebudni glasbeniki, vedoželjni srednješolci, študentje in drugi slušatelji, ki se zavzemajo za kulturo svoje župnije in kraja,« pravi Lokovšek. Učenci orglarske šole se izobražujejo ob svojih službenih obveznostih. Vsako šolsko leto je vključenih povprečno osem do dvanajst učencev, med katerimi so tudi takšni, ki se pridružijo teoretičnim predavanjem zaradi poglobitve in dopolnitve predavanj na akademiji za glasbo ali srednješolskih programov glasbenih šol. Podoben program kot celjska izvaja le še ljubljanska orglarska šola. V celjski šoli so učenci iz različnih krajev Slovenije. Najbolj oddaljena učenka, ki izobraževanje trenutno že dokončuje, je iz Strunjana.

Prihodnje organiste in zborovodje izobražuje šola z glasbeno liturgičnimi šolskimi predmeti. Del predmetnika predstavljajo harmonija, improvizacija, vokalna tehnika, dirigiranje, zborovodstvo, gregorijanski koral, liturgika z

duhovnostjo, zgodovina glasbe, organologija ter nekateri posebni glasbeni tečaji in seminarji. »Tako dopolnjujemo redni pouk šole in želimo ponudbi izobraževanja orgel v javnih šolah dodati še vse tisto, kar mora poznati dober cerkveni organist,« pojasnjuje Lokovšek. Predavatelji imajo univerzitetno ali celo podi-

plomsko izobrazbo in kot pravi ravnatelj, še posebej visoke pedagoške reference ter mednarodna priznanja. Med šolskim letom sodeluje celjska orglarska šola s povprečno šestimi predavatelji ter še z drugimi posamezniki.

Izobraževanje traja štiri leta. »Učenca skušamo vzgojiti do te mere, da bo sposoben sa-

mostojnega bogatenja liturgije v svoji župniji ter vsebinskega oblikovanja kulturnega življenja v svojem kraju,« poudarja ravnatelj. To temelji predvsem na prostovoljni ravni, vendar ravnatelj verjame, da je za tako dejavnega in izobraženega glasbenika odprta marsikatera priložnost.

Foto: arhiv orglarske šole

V dveh glasbenih ciklih se vrstijo tudi koncerti vrhunskih glasbenikov. Kot orglavci nastopijo tudi učitelji (na fotografiji je Andreja Golež Gruden).

Penino ščiti steklenica iz črnega stekla. Zaradi dodatne zaščite pred svetlobo in UV-žarki je shranjena v vakuumirani vrečki.

Vse se dogaja v temi ...

Prva takšna penina na svetu

Vino, ki je proizvedeno, prodajano in okušano v temi

Vest o prvem penečem vinu na svetu, ki je proizvedeno, prodajano in okušano v temi, odmeva. Gre za vino iz Slovenije, ki ga proizvaja družba Radgonske gorice. O njem se je na primer zelo pohvalno izrazila pokuševalka Sylvia Vu, ki ga je ocenjevala za revijo Decanter iz Londona, za britansko strokovno revijo na temo vin.

BRANE JERANKO

V Gornji Radgoni so svojo penino poimenovali Untouched by Light, kar pomeni, da se je svetloba ni »dotaknila«. V Radgonskih gorica pravi, da je vodilo njihove nove penine to, da se vse najboljše dogaja v temi. »Po mnenju profesorice emeritus Ann C. Noble izpostavljenost vina dnevnemu svetlobi ali umetni osvetlitvi privede do tega, kar bi lahko označili kot zaradi svetlobe spremenjeno aromo (goût de lumière),« omenja družba iz Gornje Radgone.

Penina Untouched by Light je proizvedena iz najboljšega grozdja sorte chardonnay in to po klasični metodi s fermentacijo v steklenici. Penina je svojevrstna prav zaradi postopka proizvodnje. »Med nočno trgatvijo, rotiranjem

steklenic in pakiranjem so uporabljena očala za gledanje v temi. Vino zori dve do tri leta v popolni temi v kletih v Gornji Radgoni. Delavci Radgonskih gorice to v žargonu imenujejo temačna metoda,« opisujejo v tej družbi. Penino zaščitijo tako, da jo nalijejo v steklenice iz črnega stekla. Zaradi dodatne zaščite pred svetlobo in ultravijoličnimi žarki je shranjena v vakuumiranih vrečkah.

»Priporočamo, da penino degustirate v temi, z nekom, ki vam je blizu. Najboljše se dogaja v temi,« omenja **Borut Cvetkovič** iz Radgonskih gorice.

Z navdihom

»Za penino Untouched by Light bi rekla, da gre za

S sonca v temo ... Iz vinogradov pri Gornji Radgoni.

Trgatev za penino Untouched by Light je ponoči. Obiralec grozdja nosi očala za gledanje v temi.

penino navdih. Posebnost obiranja v temi, in sicer v majhne zabojce, ko je hladno; posebnost predelave grozdja in predvsem poznejšega zorenja v popolni temi se odraža v karakterju penine,« pravi o prvi takšni penini enologinja Radgonskih gorice **Klavdija Topolovec Špur**. »Tako lahko pokušamo penino, kjer je terroir res prišel do izraza. Zadnji kamenček v mozaiku predstavlja tradicija pridelave penine v kleti Radgonske gorice, podkrepljena z znanjem in s sodobno tehnologijo pridelave,« dodaja Topolovec Špurova. Naj spomnim, da se ponajajo Radgonske gorice s svojo 168-letno tradicijo proizvodnje penečih vin, vse od

časov habsburškega nadvojvode Janeza do obdobja švicarsko-francoske družine Bouvier.

In kakšno je prvo peneče vino na svetu, ki je proizvedeno, prodajano in okušano v temi? »Na nosu vsebuje bogato svežino citrusov, hrušk in izrazito nianso čebelnega voska ter cvetov dišečega oljkovca z dodatno kompleksnostjo slanosti piškotov in svežih zelišč. Kremasti mehurčki, ki polnijo usta, se mešajo s svežo grenivko in z olupki rumenih jabolč, s pridihom mete za osvežitev, čemur sledi slankast, dolg kvasni zaključek,« je zapisala v Decanterju Sylvia Vu. S pohvalo tudi ne varčuje **Pierre Yves Bournierias**, sommelier z inštituta Oe-

nologique de Champagne: »Prvi letnik penine Untouched by Light je izjemno svež, saden in citrusen s pookusom zelenega čaja in mete. Kar najdemo na nosu, se nadaljuje v okusu. Zelo delikatni mehurčki mu dajejo kremnost. Je kot odmev, ki balansira med nežnostjo in krepkostjo, ki si ponavadi nasprotujeta – a tukaj sta v skladu.«

Zaradi vsega tega prva penina iz teme odmeva. O njej so pisali tudi na Poljskem, Portugalskem in Hrvaškem, v Italiji, Veliki Britaniji, Nemčiji ... Družba Radgonske gorice načrtuje, da bo uveljavila penino Untouched by Light tudi na svetovnem tržišču.

Foto: Radgonske gorice

Udarna osmerica Celjskega šahovskega kluba sredi osemdesetih let. Z leve stojijo Mladen Jazbec, Franc Pešec, Zvone Draksler in Jano Bervar, sedijo Zvone Streicher, Stane Petrinač, Vili Janežič in Milan Ojstrež.

Svoje znanje na mlade prenašajo (z leve) Matjaž Mikac, Ksenija Novak in Jože Zorko.

Častivredno tradicijo žlahtijo mladi šahisti z odmevnimi dosežki

Celjski šahovski klub je star sto let

Pred sto leti, 20. avgusta 1920, je dr. Anton Schwab ustanovil šahovski klub v Celju. Ta je drugi najstarejši slovenski klub za Ljubljanskim šahovskim klubom, ki je ugasnil že pred leti. Celjski zobozdravnik in tvorec številnih šahovskih problemov Schwab je živel med letoma 1870 in 1938.

DEAN ŠUSTER

Leta 1900 je v celjski Narodni dom prinesel šahovske figure. Kot zaveden Slovenec si je s tem nakopal dodatne težave s strani nemškutarjev. Zato ni bilo mogoče pričakovati, da bi v Celju osnovali slovensko šahovsko društvo pred 1. svetovno vojno.

Aljehinova simultanka v knežjem mestu

Konec vojne je prinesel spremembe in leta 1920 je zaživel Celjski šahovski klub. Naslednje leto, 14. avgusta 1921, so v Celju nekateri jugoslovanski klubi organizirali 1. šahovski kongres in ustanovili Jugoslovansko šahovsko zvezo, ki jo je v vlogi predsednika vodil sloviti slovenski šahist dr. Milan Vidmar. V Celju in celjski regiji se je kasneje zvrstilo kar nekaj odmevnih tekmovanj in dogodkov. Leta 1921 je bilo državno amatersko prvenstvo. Nekdanji svetovni prvak Emanuel Lasker se je leta 1934 v Laškem sestal s Schwabom in šahovski problemi slednjega so prodrli v svet. Dve leti kasneje je v Celju simultanko na 36 deskah odigral eden najboljših šahistov vseh časov Aleksander Aljehin, svetovni prvak med letoma 1927 in 1935 ter med letoma 1937 in 1946. Tik pred začetkom 2. svetovne vojne na jugoslovanskih tleh je bilo v Celju državno amatersko prvenstvo.

Nov vzpon z Zorkovo

Leta 1948 je bilo v Celju republiško prvenstvo, leta 1957 je sledil odmeven mednarodni turnir. Šest let prej je republiška prvakinja postala Alojzija Pongrac, leta 1960 je bil med

mladinci v Sloveniji najboljši Franc Pešec. Celjani so bili večkrat prvaki 1. slovenske lige. Razcvet je klub doživel v sedemdesetih in osemdesetih letih, ko je bil skrbnik šahovskih prostorov, v katerih klub domuje od leta 1947, Stane Petrinač. Razvil se je rod mladih šahistov, izstopali so Matjaž Mikac, Božo Štuc in Tine Prisljan, ki so bili s 1. gimnazijo v Celju dvakrat srednješolski republiški prvaki. Sledila so tudi krizna obdobja. Po enem od njih je župan Bojan Šrot klubu omogočil brezplačno delovanje v sedanjih prostorih in sledil je nov vzpon. Zoja Zorko je med letoma 2007 in 2011 osvojila šest naslovov državne prvakinja v standardnem in pospešenem šahu med deklicami od 10, 12 in 14 let. Na prvenstvu Evropske unije do 12 let je osvojila srebrno medaljo. Z Uršo Červan

Predsednik kluba Brane Tajnšek: »Pohvalil bi našo trenersko ekipo, v kateri so Matjaž Mikac, Ksenija Novak in Jože Zorko, za uspehe v preteklih letih in za doseženi prvi mesti v točkovanju klubov za leto 2019 v absolutni in mladinski konkurenci. Obeh naslovov v istem letu ni uspelo osvojiti še nobenemu klubu.«

sta bili drugi na ekipnem kadetskem državnem prvenstvu, med mladinkami sta bili tretji. Nato sta mednarodne uspehe začela nizati Nuša Hercog in Jaka Brilej; njuni dosežki so prikazani v posebni tabeli.

Ogromno odličij

Celjski šahovski klub je lani osvojil prvo mesto v skupnem seštevku državnih tekmovanj, najboljši je bil tudi v točkovanju mladih šahistov. Letos je klub okrnjenemu številu

prvenstev nadaljeval odlično bero osvajanja medalj na domačih in mednarodnih tekmovanjih – 17 odličijem iz leta 2018 in 21 lanskim je dodal enajst novih. Izstopala sta sedemnajstletna Nuša Hercog (tretja med članicami v državi in najboljša do 18 let) in Jaka Brilej (slovenski prvak do 18 let in članski prvak v hitropoteznem spletnem šahu). Odličja so osvojili še Nika Kralj, Matic Nareks in Pia Rožmanec.

Foto: arhiv CŠK

Zoja Zorko

2010: 2. na kadetskem prvenstvu Evropske unije (EU)

Jaka Brilej

2012: 3. na evropskem prvenstvu (EP) v pospešenem šahu do 10 let

2015: 3. na kadetskem prvenstvu EU

2016: 2. na kadetskem prvenstvu EU

2017: 1. na kadetskem prvenstvu EU

2017: 5. na EP v pospešenem šahu do 14 let

2019: 8. na svetovnem prvenstvu (SP) v hitropoteznem šahu do 16 let in 7. v pospešenem šahu

Nuša Hercog

2014: 1. na kadetskem prvenstvu EU absolutno

2017: 4. na EP v pospešenem šahu do 14 let

2018: 3. na EP v pospešenem šahu do 16 let, 3. na EP v hitropoteznem šahu do 18 let, 1. na ekipnem EP v pospešenem šahu do 16 let

2019: 5. na SP v hitropoteznem šahu do 16 let in 9. na SP v pospešenem šahu do 16 let

Nuša Hercog je bila najuspešnejša udeleženka EP v hitropoteznem in pospešenem šahu v romunski Oradei. Osvojila je zlato in dve bronasti medalji.

Jaka Brilej uspehe v mednarodni konkurenci niza od leta 2012.

Franc Pešec

Zoja Zorko

Iz Goriških brd. Vinogradi, vinogradi in še enkrat vinogradi ...

Po briških poteh velikega slovenskega pesnika

Vino, češnje in umetnost

Tisti, ki jih poznajo, se bodo strinjali, da so Goriška brda ena najlepših slovenskih pokrajin. »Na holmu, v vinograde razsejana,/pred tabo v soncu morje, sivi Kras,/ravan furlanska, Soče zlati pas/in daleč za teboj dva velikana,/Triglav in Krn, še dalje Dolomiti: tako te vidim in krog tebe Brda/in iščem zate sladkih besedi.« Tako je rodna Goriška brda ubesedil njihov največji poet Alojz Gradnik.

BRANE JERANKO

Spomin na velikega pesnika, prevajalca in sodnika (1882–1967) ohranja njegova spominska hiša v Medani. To je rojstna hiša kar dveh velikih Slovencev, saj se je v isti hiši rodil tudi pesnik Ludvik Zorzut (1892–1977). Verz velikega Gradnika je celo del grba Občine Brda: »O zemlja sladka:/kamen, zrno, sok/o zemlja sveta, ki si me rodila.« Sredi grba sta narisana grozd in značilen briški cerkveni stolp, oba obkrožata češnjeva ter oljna vejica. Še več, na eni strani bogatega grba je upodobljena Brika v tamkajšnji noši in s košaro sadja na glavi, na drugi strani je Bric z brento na ramenu. Naj spomnim, da so Goriška brda rodila še kar nekaj pomembnih slovenskih mož, med njimi

sta na primer skladatelj Rado Simoniti ter pesnik in tigrovec Karel Širok.

Gradnikova Brda

Širok je bil rojen v Šmartnem v Brdih, kjer je imel po očetu korenine slikar evropskega slovesa Zoran Mušič. Šmartno, ki je od srednjega veka utrjeno z obzidjem, je med najlepšimi briškimi vasi. »Že stara s slavo venčana trdnjava/stoji kot orlov gnezdo v srcu Brd./vmes smokev, breskev, oljk in črnih trt ...« je opisal Šmartno pesnik Gradnik. Vas na razglednem griču seveda diha po sredozemsko, saj je komaj dvajset kilometrov od Jadranskega morja. Arhitekturni biser sestavljajo tri ozke ulice, ki se vijajo pri cerkvi, ter

pet stolpov. Naj spomnim, da je nastal cerkveni zvonik kar v enem od nekdanjih stolpov. Po rušilnem potresu leta 1976 je prišlo do prenove vasi, ki je razglašena za kulturni spomenik. Turisti imajo Šmartno in Brda nasploh zelo radi. V Šmartnem obiščejo na primer zanimivo Briško hišo, v kateri je med drugim predstavljena bivalna kultura Bricev. Vas je poimenovana po sv. Martinu, ki mu je posvečena cerkev. V njej so freske, ki so delo slikarja Toneta Kralja.

V Goriških brdih navdušujejo jeseni vinogradi in spomladi češnje. Spomladi se vsa Slovenija veseli briških češenj, ki so nekoč slovele vse do cesarskega Dunaja. Jeseni se veselijo briški vinogradniki, ki slovijo daleč onkraj naših meja. Ob briških priimkih Kristančič, Simčič, Ščurek in še nekaterih seveda najprej pomislimo na vino in to na zelo kakovostno. »O blagi vonj napolnjenih kleti,/ko po trgatvi vre pri sodu sod/in v med se izpreminja grenki pot/viharne vesne in poletnih dni,« je pesnil o briških vinskih kletih pesnik. Gradnik, seveda. Njegov kip v naravni

velikosti je postavljen v vasi Dobrovo, kjer je sedež Občine Brda. Dobrovo slovi med drugim po vinski Kleti Brda, največji slovenski pridelovalki in izvoznici vina. Tej vasi daje močan pečat prenovljena graščina Dobrovo, ki je renesančni kulturni spomenik. V stavbi s štirimi stolpi je med drugim postavljena zbirka grafičnih del Zorana Mušiča.

V Goriških brdih je zanimivih vasi v izobilju. V Kojsem sta ohranjena cerkev z nevsakdanjim zvonikom – s cinami na vrhu – ter baročni dvorec. Najimenitnejši gost kojščanskega dvorca je bil papež Pij VI. Tisti, ki so željni najlepših razgledov ter hoje po stopnicah, se v Gornjačah vzpenjo na 23 metrov visok razgledni stolp. Lepo je tudi v vasi Biljana, v Vipolžah, kjer je Gradnik pesniško ovekovečil grad, v Kozani, ki je ponosna na cerkveni zvonik, zgrajen po načrtu arhitekta Jožeta Plečnika ...

Onkraj v Števerjanu

Da bi občudovali Goriška brda po najbolj dostopni poti, se moramo peljati čez ozemlje Italije. Briška cesta, ki je sad Osimskih sporazumov

z Italijo iz leta 1975, je Brda močno približala Novi Gorici ter ostali Sloveniji.

Razmejitve so skoraj vedno krute ... Goriška brda je po drugi svetovni vojni razmejitev med Italijo in Jugoslavijo razdelila. Njihov južni in najbolj

zahodni del sta ostala v Italiji s številnimi zamejskimi Slovenci. V italijanščini se pokrajina imenuje Collio ter prav tako slovi po dobrih vinih. Onkraj državne meje je najbolj znan kraj Števerjan / San Floriano del Collio, kjer je vsakoletni

Stolp v utrjenem Šmartnem

Renesančna graščina Dobrovo. Vas Dobrovo je upravno središče Goriških brd.

Vasi Goriških brd so med najlepšimi v Sloveniji

Iz slikovitega Šmartnega v Brdih

festival slovenske narodnozabavne glasbe. V Števerjanu, ki je le kakšen kilometer čez mejo, pripravlja slovensko kulturno društvo festival že od daljnega leta 1971. Med zmagovalci tridnevne prireditve so bile že skupine z našega območja. Letošnji jubilejni, že 50. festival je zaradi nevarnosti širjenja koronavirusa odpadel.

V Števerjanu je nasploh bogato slovensko kulturno življenje. Za festival je zadolženo

Slovensko kulturno prosvetno društvo Francišek Borgija Sedej, ki bo praznovalo čez dve leti 100-letnico ustanovitve. Sedej je bil izjemen goriški nadškof, ki je bil med fašističnim divjanjem na Primorskem, Slovencem močna opora. Ko so fašisti slovenščino iz šol izrinili, so otroke poučevali materinščino Sedejevi slovenski duhovniki. V Števerjanu je postavljen njegov kip. V vasi je tudi velika spominska plo-

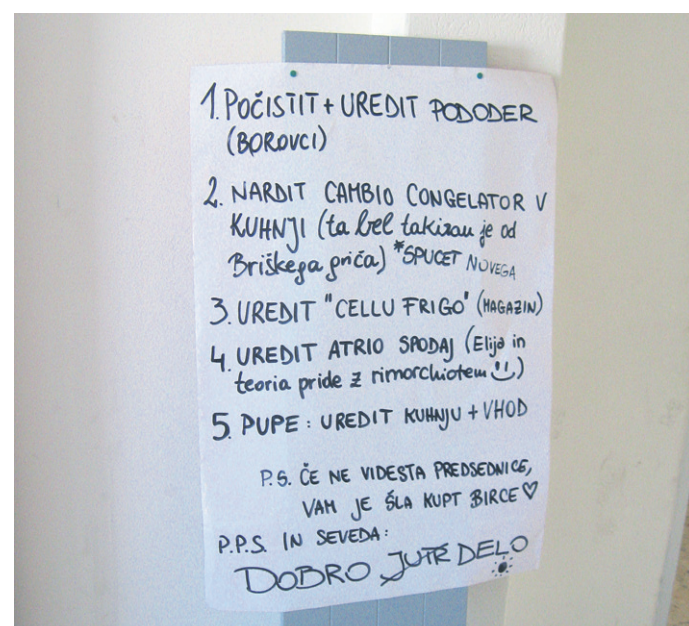
šča, ki je posvečena še enemu Sedeju. Tudi dolgoletni števerjanski župnik Ciril Sedej, je stal krajanom trdno ob strani v času fašizma ter med drugo svetovno vojno. Torej sami »Martini Čedermaci« ...

V števerjanskem kulturnem domu, ki so ga med mojim obiskom vasi ravno čistili, mi je vzbudil pozornost plakat, na katerem so bile zapisane zadolžitve sodelavcev doma. »Narditi cambio congelator v

V toplejšem delu leta obiskovalcev na uličicah Šmartnega v Brdih nikoli ne zmanjka.

kuhni», »Uredit cellu frigo«, »Če ne videsta predsednice, vam je šla kupit birce«. Ste, dragi Štajerci, razumeli, kakšne zadolžitve naj bi imeli sodelujoči zamejci? Če sem prav razumel, je bilo treba zamenjati zamrzovalnik, urediti ves hladilnik ... In naj za konec poudarim, da je tudi Števerjan zelo lepa in zelo zanimiva vas. Njegovi glavni znamenitosti sta mogočna cerkev in graščina.

Plakat iz obmejnega Števerjana, kjer so zapisane dnevne zadolžitve sodelavcev kulturnega doma. S slovenskimi knjižnimi, primorskimi narečnimi ter z italijanskimi besedami.

V vasi Dobrovo. Spomenik pesniku Goriških brd Alojzu Gradniku.

Spomenik padlim v središču Števerjana

Spominska plošča števerjanskemu župniku Cirilu Sedeju, enemu od »Martinov Čedermacev« v času divjanja italijanskega fašizma.

Lepota Goriških brd ...

Onkraj državne meje v dvojezičnem Števerjanu. Kraj je najbolj znan po vsakoletnem festivalu narodnozabavne glasbe.

Večina ljudi upošteva nasvete. Na pokopališčih se to že pozna.

Mestno pokopališče Celje že vrsto let velja za eno lepše urejenih.

Epidemija vpliva tudi na pokopališko dejavnost

Tudi spomin na mrtve letos drugačen

Da je epidemija okrnila ne le številne druge dejavnosti, ampak tudi dejavnosti ljudi, je zdaj že znano. Niti 1. november, ki je tik pred vrati, ne bo enak, kot je bil še lani. Spomin na mrtve bo letos drugačen. Mnogi so grobove že uredili, se poklonili spominu na svoje že v minulih dneh. Vladni odlok o omejitvi prehajanja med občinami, ki velja od torka, sicer med izjemami omenja obisk grobov, a je za to potrebno posebno dokazilo, da je oseba lastnik ali najemnik groba.

SIMONA ŠOLINIČ

Kot je določeno v odloku, uveljavljanje izjem velja tudi za ožje družinske člane in člane skupnega gospodinjstva, kadar iz svoje občine v drugo potujejo skupaj. Poleg ustreznih dokazil o upravičenosti za uveljavljanje izjeme, je odslej zahtevana tudi lastnoročno podpisana čitljiva izjava, ki mora vsebovati ime in priimek, naslov bivališča, naslov oziroma kraj potovanja ter navedbo razloga, ki upravičuje prehajanje med občinami. Izjava o prehajanju občinskih meja je na spletni strani ministrstva za notranje zadeve. »Obiskovalcem pokopališča svetujemo, naj se na

grobni prostor in na območju pokopališča ne zadržujejo dlje, kot je treba,« pravi **Angela Kelhar**, direktorica Vekinga, ki skrbi za Mestno pokopališče Celje. Verjame, da bodo ljudje to upoštevali, saj vidi, da so številni grobovi letos že nekoliko prej urejeni.

Pogrebne slovesnosti v luči epidemije

Letošnje razmere, ki jih je zakuhal novi koronavirus, vplivajo tudi na pokopališko dejavnost na splošno. Pri Vekingu so večino preventivnih ukrepov za zaščito svojcev umrlih in svojih zaposlenih

sprejeli že zgodaj spomladi. Dogovori za ureditev pogrebov zdaj niso več takšni kot lani – zaradi varnosti. »V trenutnih razmerah se z naročnikom pogreba pogovarjamo po elektronski pošti, če je to mogoče, ali v upravi podjetja, kjer sprejemamo samo stranke za prijavo pogreba (dve zdravi osebi), za vse ostale zadeve smo ves čas

dosegljivi na elektronskem naslovu ali po telefonu,« dodaja Kelharjeva. V upravo ali mrliške vežice je mogoč vstop le posamično ob obveznem razkuževanju, ohranjanju varnostne razdalje in ob uporabi zaščitnih mask. Uporaba zaščitnih mask je obvezna tudi pri gibanju in zadrževanju na pokopališču.

Tudi pogrebne slovesnosti so zdaj drugačne. »Potekajo v najozjemem družinskem krogu, do največ šest ljudi, kot to dovoljuje vladna omejitev glede zbiranja ljudi na javnih površinah. Do preklica pogrebi niso javni. Na naši spletni strani sta objavljena ime in priimek pokojnega, a brez dneva in ure pogrebne slovesnosti. Naročnik pogreba je tisti, ki obvesti ljudi, oziroma je sklicatelj in organizira zbiranje ljudi. Pri tem mora upoštevati, da je zbiranje ljudi dovoljeno, samo če je mogoče zagotoviti minimalno varnostno razdaljo v skladu s sprejetimi navodili oziroma priporočili NIJZ,« dodaja sogovornica. Ljudje morajo upoštevati tudi priporočilo, da sožalje ob pogrebu izrazi brez stiska rok in objema. »Kljub izgubi svojcev in žalovanju, ko ljudje ostajajo sami

s svojo grenkobo in žalostjo, sprejemajo ukrepe v večini primerov z razumevanjem in visoko stopnjo odgovornosti, čeprav se tako kot povsod najdejo tudi izjeme,« dodaja Kelharjeva.

Spoštovanje do umrlega

V teh razmerah poslovilne dvorane ne uporabljajo, pogrebne slovesnosti na željo stranke izvajajo iz mrliške vežice. »Ali pa nas svojci počakajo pri grobnem prostoru, da prinesemo žaro ali pripeljemo krsto ter ju položimo v grobni prostor. Ohranjamo spoštovanje do pokojnika in svojcev s celo-

tnim pogrebnim moštvo,« pojasnjuje direktorica Vekinga. »Vozniki, delavci na pokopališču in tudi zaposleni v upravi so vsakodnevno izpostavljeni možnosti okužbe, zato veljajo za njih stroga pravila obnašanja in uporaba predpisane zaščitne opreme. Zaposleni so v trenutnih razmerah zelo obremenjeni zaradi izvajanja pogrebnih svečanosti in tudi zaradi vzdrževanja pokopališča. Moram poudariti, da smo jim za dosledno izvajanje in upoštevanje ukrepov iskreno hvaležni,« dodaja sogovornica.

Pogrebi so tudi intimna slovesnost, kjer gre za izraz spoštovanja do pokojnika, in marsikdo pogrša pogrebni spreved, ob katerem se je od umrlega lahko poslovilo več ljudi. Spomladi je bil na primer pogreb prenašan v živo po socialnem omrežju, saj svojci iz drugih držav nanj niso mogli priti zaradi omejitve. »Prenos pogrebnih slovesnosti po socialnih omrežjih ni v praksi na pokopališčih v Celju in na Teharjah. Prenos, ki je potekal po socialnem omrežju, je bil brez naše vednosti in soglasja,« dodaja Kelharjeva. »Čas bo pokazal, v katero smer bo šel razvoj pokopališke dejavnosti,« odgovarja Kelharjeva na vprašanje, ali vse to vpliva tudi na dožemanje ljudi o pogrebnih slovesnostih glede na razmere v državi, ko se vsi soočamo z določenimi omejitvami.

Foto: SHERPA

**OBČUTITE NARAVO
PRI VAS DOMA**

VALNER
VRTNARSTVO

**Obiščite nas
Pon - Sob:
8.00 - 18.00**

Tudi 31. 10. 2020

**Na pokopališču in
v centru Šentjura
29. - 31. 10.**

**Na tržnici
Celje
26. - 31. 10.**

ZGODBE IZ
DOMOZNANSKE KAMRE

www.kamra.si

Rubriko pripravlja
Osrednja knjižnica Celje.

Dr. Avguštin Stegenšek (1875–1920), začetnik slovenske umetnostne zgodovine (2)

Mož molitve in srečen duhovnik

Prelat Franc Kovačič je o dr. Avguštinu Stegenšku zapisal: » ... izreden talent, finega umetniškega okusa, železne dejavnosti, visokih koncepcij, velikopoteznih načrtov, plovite domišljije, obsežne učenosti ter preprostega in pobožnega srca ...«

Ker si je Stegenšek vedno želel postati katoliški učenjak, da bo branil pravovernost katoliškega nauka, si je leta 1912 v knjižico z naslovom Asketika napisal besede sv. Bernardina, ki govorijo, kaj je prava znanost. Da ne bi zapadel v nepravilni odnos do znanosti, si je zapisal misli, ki jih je vsak prvi dan v mesecu ponovno prebral. Med drugim je zabeležil, da želi biti zgled duhovnikom in se privaditi določenega reda, » ... drugače bom v neredu opešal in padel. Ob

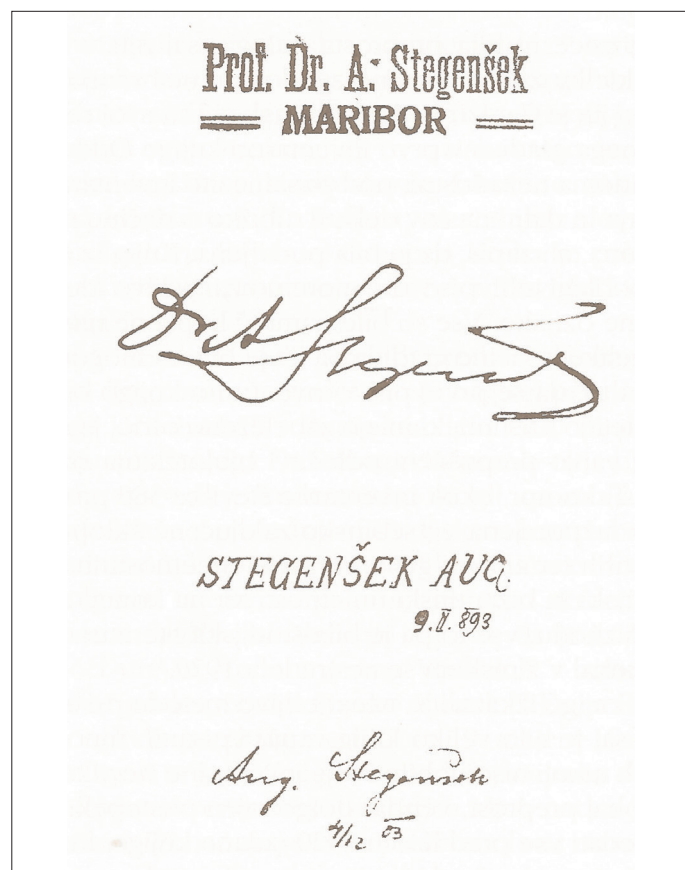

Člani duhovniškega kolegija leta 1902. Dr. Avguštin Stegenšek sedi drugi z desne.

tem želim biti stanoviten v vsakodnevnem premišljevanju,

nju, v Božji hvali in pričujočnosti ...«

Stegenšek je bil v prvi vrsti duhovnik, ki je ob različnih

Stegenškovi zapisi dobrih misli. Z rednim mesečnim branjem se je opominal, kakšen duhovnik in človek želi postati in katera pot ga bo pripeljala do želenih ciljev.

zaupanih mu življenjskih nalogah rad pomagal duhovnikom pri njihovem pastoralnem delu. Bil je velik ljubitelj bogoslužja. Ko je govoril o liturgičnih prostorih, je imel vedno pred očmi njihov namen, to je vzvišenost bogoslužja. Zase je rad dejal, da je srečen duhovnik.

Njegov temperament je zanimivo opisan v seznamu novomašnikov, kjer je pred-

stavljen kot miren, tih, zelo talentiran, redoljuben, s pohvalnim priporočilom, ume-tniško nadarjen, marljiv in vztrajen ter tudi šaljiv.

Njegovo osebnost in značaj razodeva tudi nagrobni napis, ki pravi: »V čednosti je živel, v spominu živi, v slavi bo živel na veke.«

Se nadaljuje.

Tomaž Majcen,
Muzej Laško

ALBUM S CELJSKEGA - OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE / VSEH SVETIH

Jože Arzenšek, umrl star 65 let, je z družino živel v vasi Bodrež v Šentvidu pri Grobelnem. Ob njem od leve njegove žalujoče hčere Dora, Lizika, Karlina in Julčka, spredaj vnuki Jožek, Marjan in najmlajši Slavko (naročju očeta Alojza) in vnukinje Ivanka, Lizika, Milena, Cvetka in Dorica. V ozadju ostalo sorodstvo in sosodje iz vasi Bodrež.

Zadnje slovo mojega »star`ga ata« Jožeta od doma, ob božiču 1962

Nekoč, redkokje še danes, je pokojni ležal v domači hiši na »parah«. Do pogreba, ki je bil običajno tretji dan po smrti, so svojci in sosodje ob njem »bedeli«, tudi ponoči, in zanj molili. Zadnje slovo od pokojnega je bilo pri odprti krsti pred domačo hišo. Sledil je sprevod do domače cerkve oziroma njej bližnjega znamenja (križa ali kapele), kamor je nasproti prišel duhovnik z

ministrantom. Po uvodnem obredu je sledil sprevod v cerkev, kjer je bila pogrebna maša, in nato na pokopališče, kjer so krsto s pokojnikom položili v grob. Marsikje so krsto s pokojnim nosili pogrebci. Če je bila domačija zelo oddaljena, so krsto običajno prepeljali s konjsko vprego.

Jože si je družino ustvaril z ženo Dorotejo. Imela sta štiri hčere, na katere sta bila zelo ponosna. »Grunt«, posestvo, je dedoval po starših, za ka-

tere je prej tudi skrbel. Bil je zelo delaven in ustvarjalen, kot zelo dober in skrben gospodar je vsa leta dokupoval zemljo. Daleč naokoli je bil znan po dobrem vinu, saj je imel velik vinograd z vinsko kletjo - »gorco«.

Do vnukov in vnukinj je bil zelo ljubeč, nepozabni, prijetni so spomini nanj, še posebej na čas počitnic, žetve, trgatve, kolin, praznikov ...

Prispevala: Cvetka Škoflek

Rubriko pripravlja: Domoznanski oddenek Osrednje knjižnice Celje, info: srecko.macek@knjiznica-celje.si; medijski pokrovitelj: Novi tednik; vir: www.kamra.si, Album Slovenije - osebni spomini 20. st.

Tino Mamić: Priimki – njihov izvor in pomen

Od kod smo, od kod izviramo

Ljudje se vedno bolj zanimamo za svoje korenine, za svoj izvor. Med brskanjem po knjižnih policah je vzbudila mojo pozornost nova knjiga o priimkih, njihovem izvoru in pomenu. Njen avtor vse to raziskuje in se tem temam nasploh veliko posveča. Knjigo je izdala slovenska založba na italijanski strani meje v Gorici., zato opisuje avtor zlasti primorske priimke.

Ste vedeli, da imamo Slovenci priimke, ki so med najstarejšimi na svetu? Prvi so nastali med vladavino Beneške republike, takoj zatem ponekod na Tržaškem in v Istri. Slovenski priimki so celo starejši od nemških ali francoskih. Med najstarejšimi priimki, ki izvirajo iz neke dejavnosti ali poklica, je Bajc (tudi kot Bajec ali Čare). Po vsem svetu živi približno tri tisoč Bajcev, od tega v Sloveniji tretjina. Bajčev priimek je nastal v starih časih po človeku, ki je »bajal«, čaral. Mamić razlaga, da opravljajo »bajčevo« vlogo dandanašnji zdravniki, lekarnarji ali duhovniki. Zanimivi so tudi drugi priimki, recimo Babič. Ta je nastal po novorojenčku, ki mu je med porodom mati umrla in je nato odraščal pri babici. Po svetu je danes 52 tisoč Babičev in 47 tisoč Babichev. Priimek uporabljajo tudi Hrvati in Srbi, vendar je neki Babič v Trstu omenjen že daljnega leta 1308, ko Srbi priimkov še niso imeli - razlaga Mamić.

Nekateri priimki imajo korenine pri imenovanju po živalih. Po Sloveniji je danes približno tisoč Volkov, 1.200 Vovkov, imamo tudi Vovkove, Volčeve, Volčjeve ... Mamić pojasnjuje, da je lahko takšen priimek dobil nekdo, ki je bil napadalen ali posebej prestrašen oziroma vedno lačen. Po volku imajo ljudje tudi osebna imena, kot so Vuk, Wolfgang ... Živalskega izvora sta tudi zelo redka priimka Šarec (ki ga je

mogoče najti tako v Sloveniji kot Hrvaški) ali Šarac. Slednji ni slovenskega porekla, slovenski Šarec - zapisan tudi v obliki Šarc - pa je v povezavi s konji.

V Sloveniji je zelo pogost tudi priimek Bizjak (tudi kot Bezjak, Vizjak, Vezjak ...). Po pisanju jezikoslovca Maksa Pleteršnika so Bežjaki hrvaški kajkavci med Dravo in Savo, poznejši jezikoslovci razlagajo, da gre za begunce z Balkana, ki so bežali pred Turki. Zelo različne razlage so glede izvora še enega pogostega priimka, to je Bele. Nekateri menijo, da so tako poimenovali kakšnega zelo svetlolasega ali sivega človeka, drugi, da izhaja priimek iz svetniškega imena ... V Podravju bi lahko nastal priimek Bele po moškem imenu Bela ... Posebnost je prav tako priimek Ogrizek, za katerega pravi Mamić, da njegovega nastanka ne moremo razložiti z veliko gotovostjo. Na Slovenskem je prva znana omemba iz 15. stoletja iz Kočevja v obliki Ogrisack. Priimek Ogrzyek obstaja tudi na Poljskem, v Ukrajini je kot Ogrizok ali Ogrzko, v Belorusiji kot Ogrizko ...

Najpogostejši slovenski priimek je Novak, saj je v Sloveniji 11 tisoč Novakov ter na Hrvaškem prav toliko. Novak je bil tisti, ki se je nekam priselil, torej novinec. Recimo, da si je v gozdu izkrčil »novino« za novo kmetijo, razlaga Mamić. Novinec je to storil recimo s požigom neke gozdne površine. Iz tega dejanja izhaja tudi priimek Požar.

BJ

Avtor knjige Tino Mamić deluje kot sodni izvedenec za rodoslovje, saj je treba zaradi dednih postopkov raziskati sorodstvene povezave. Poleg tega je ustanovil prvo rodoslovno agencijo v naši državi. S soprogo je ustvaril več kot petdeset rodovnikov. Po izobrazbi je profesor zgodovine in diplomirani novinar. Živi na Primorskem.

VTISI S POTOVANJA (14)

PIŠE: FRANC KNAFELC

NEW YORK

V pravilnost slovenskega pregovora, da je svet majhen, sem se lahko prepričal tudi v velškanskem, babilonskem New Yorku. Pa o tem kasneje!

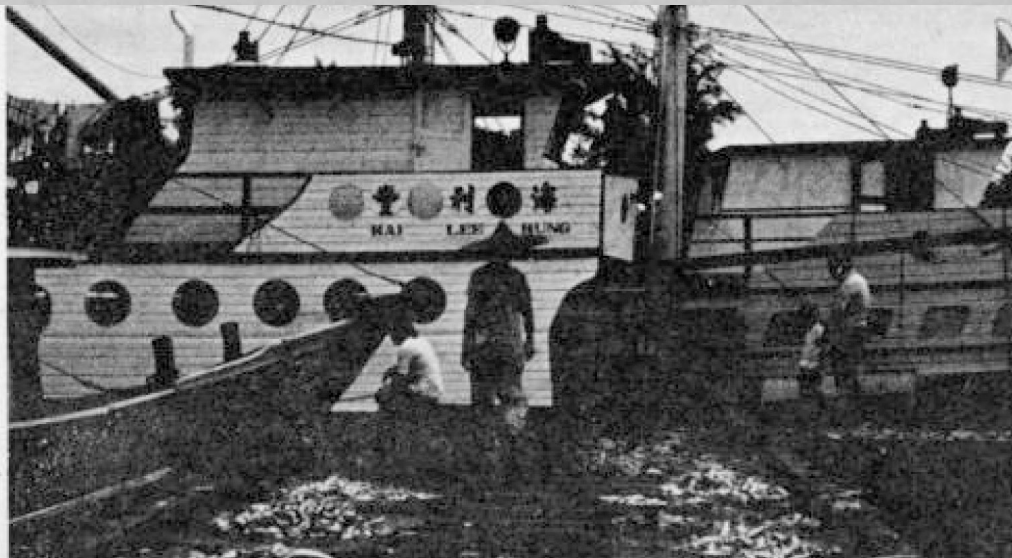
Ko smo po treh tednih potovanja po ZDA, potem ko smo bili v 10 zveznih državah, zagledali ponovno New York, se nam je zdelo, kot da smo prišli na obisk k staremu znancu. Večerni New York, veličasten v neštetih lučeh in ogromen v svojih razsežnostih, se nam je zdel po Detroitu pravi lepoteč. Po vsej verjetnosti je k temu vtisu

dolarja pomotil pod nos ter gasno protestiral, dokler mu nisem dal še enega dolarja. Stvar se je ponovila pri prenosu kovčka od recepcije do sobe. Tako me je prenos kovčka od hotelskega vhoda do moje sobe stal 5000 starih dinarjev. Zato sem sklenil, če bo le mogoče, da bom v bodoče kovčke nosil sam. Če pa to ni bilo mogoče, sem za vsak slučaj imel v žepu vedno pripravljen 1 dolar.

Napitnine moraš dati predvsem natakarjem, soferjem, postreščkom, liftbojem, frizerjem in podobno. Napisano

opaziš, da Amerika ni dežela eleganc. Praktičnost Američanov je prisotna tudi pri njihovem oblačenju. Le težko vidiš mladega človeka v oprijetih hlačah in sploh v oblačilih, ki ovirajo telo pri vsa. kodnevnih opravilih. Mnogo bolj ljubijo ohlapna oblačila. Ljubijo pa tudi zelo živahne barve, ki so ponavadi zelo čudnih kombinacij. Nič nenavadnega ni, če vidiš Američanca v rdečorumenih hlačah v kombinaciji s karirastim suknjičem v povsem drugih barvah. Ponavadi je tudi sraka vsa pisana, da o kravati sploh ne govorim. Nehote sem

PO JUGOVZHODNI AZIJI

Kitajska ribiška barka; od dobrega ulova ostane še kaj za posušiti

Za drugo fahljanje živcev mi je poskrbela uslužbenka malezijske ambasade v Singapuru. S pogledom na rdeč »passeport«, umazane hlače in preznojen obraz, prevzvišeno pove, da vize za Vzhodno Malezijo (Sarawak, Sabah) ne morem dobiti. Med polurnim prerekanjem z ambasadorjem sem še zvedel, da veljam v njihovih očeh kot »ruski hipi«. Končno se

obrtjo...

In še kasneje so se od potnikov širile razne bolj ali manj začinjene zgodbe o nenavadnostih, ki naj bi se tam dogajale.

Lanskega poletja (1981) sem se med eno in pol mesečnim potepanjem po Borneu prepričal ravno nasprotno.

Otok Borneo, tretji največji otok na svetu, se imenuje tudi otok divjih orhidej in orangutanov. Do nedavnega je še 80% njegove površine pokrivala gosta džungla, džungla z ogromnimi drevesnimi velikani, bogato favno in floro. Pred nekaj leti so začela z goloseki velike gozdarske kampanje, večidel izhajajoč iz Amerike in Japonske. Izsekovanja opravljajo skupno z domačimi malezijskimi in indonezijskimi družbami in tudi skupno s podkupljenimi ministri. Poseke bi morali za sabo pogoz-

Nekatere so se sposobne prilagoditi na višje ležeče lege, druge pa so obsojene na bližajoči se konec.

Ena izmed teh živalskih vrst je tudi opica orangutan, kar pomeni v jeziku Dayakov gozdni človek. Ta opičja vrsta je bila najdena edino še na sosednjem indonezijskem otoku Sumatri.

Orhideje so znane na zahodu kot zelo drago eksotično cvetje. Sopki orhidej prihajajo na tržišča z ogromnih nasadov po Jugovzhodni Aziji, kjer je za njih najidealnejša klima. Malokomu pa je znano, da rasejo orhideje iz dreves in ne iz zemlje.

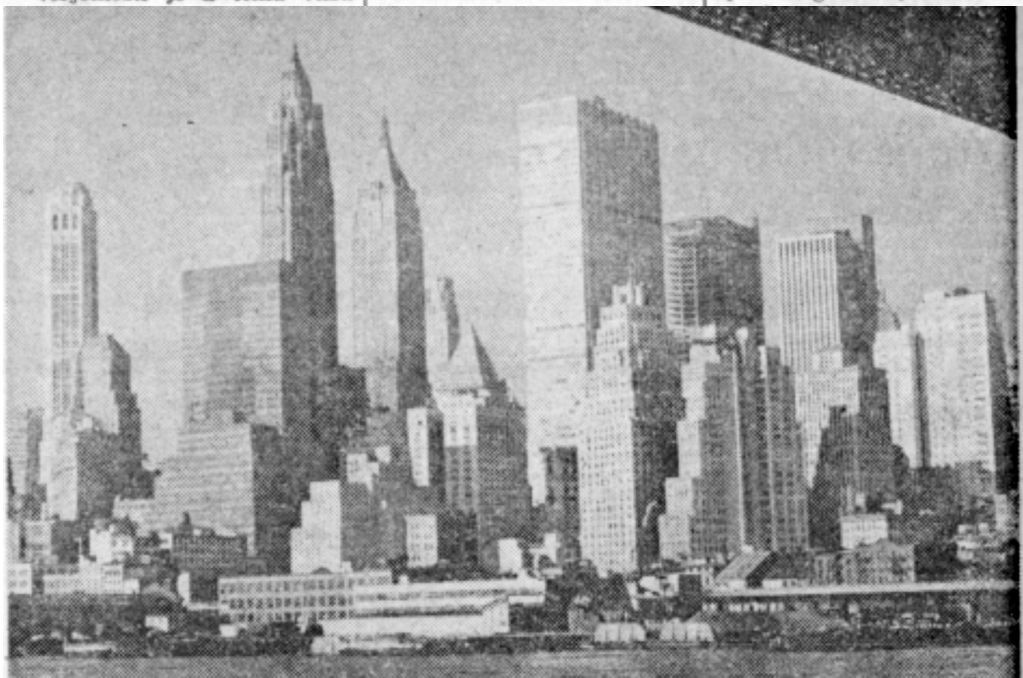
V notranjosti otoka so celi pragozdovi divjih orhidej. Tam, kjer požene iz debela veja in kjer se nabere dovolj prsti in mahu, poženejo dvajset do trideset centimetrov dolge vejice, okrašene z belimi in rdečimi cvetovi orhidej. Ponekod lahko naletiš

PIŠE:

STANE ŽILNIK

je malo omehčal in mi pritisnil v potni list vizo za dva tedna. To je bil poseben tip vize, ki je ni bilo možno podaljševati. Zaradi nje sem imel kasneje še več težav.

BORNEO – OTOK DIVJIH ORHIDEJ IN ORANGUTANOV

Potopisi stalnica našega časopisa

Pričevanja iz širnega sveta

Poslanstvo Novega tednika je, da pri vsebinah namenja poudarek regionalnim in lokalnim temam. Kljub tej ključni usmeritvi je bil časopis večji del svojega izhajanja odprt tudi za teme in prispevke, ki so presegali ne le regionalne, marveč tudi državne meje. Tako so tudi potopisi stalnica in temu novinarskemu žanru je ob našem jubileju namenjen zgodovinski pregled pisanja Novega tednika. V prispevku objavljamo dele potopisov iz 70. in 80. let prejšnjega stoletja.

ROBERT GORJANC

AFRIKA, AFRIKA

VSAK PETNAJSTI DOJENČEK NE PREŽIVI

Morda je prav Slonokoščena obala vzorec, kako se s kmetijstvom ubraniti lakoti. Lačna so mlada usta Afričanov. Zahodnoafriške dežele, brez izjeme, v osrčje gospodarskega razvoja postavljajo kmetijstvo. Tiste kulture, ki so izvozno zanimive in ki vsaj malo ublažijo nesorazmerja v plačilni bilanci. To so kava, kakav, palmino olje, arašidi, banane, bombaž in druge. Slonokoščena obala se lahko pohvali, da je največji svetovni izvoznik kakava. V sezoni 1978/79 jim je zraslo kar 300.000 ton kakava. Za Brazilijo in Kolumbijo je Slonokoščena obala tudi eden največjih izvoznikov kave. Sedaj, ko trgovci spet čakajo na milost zvezne administracije glede poviša-

ne skopari. Mladi fantje in dekleta so v marcu, ko je dozorel mango, z dolgi mi preklami klatili sadeže s košatih in visokih mangovcev skoraj na vsakem koraku. Nato so jih lepo sortirali in jih, tiste, lepo rumenkastordeče, ponujali za kar zasoljeno ceno. Take scene mladostne iz-

PIŠE:

JOŽE VOLFAND

najdljivosti sem videl v Gani, v Centralnoafriški republiki, v Nigeriji – vseh povsod.

In mango je cenjen sadež. Pravijo, da telesu koristi. Dobro mero železa

tažo hladilnikov) peljala v trgovski, branjevski, kramarski del tega vele mesta. Fantastično, zares. Dobiš vse – od copat in oblek, do slonovine in zlatnine. Market na ulici. Izbira za knjigo rekordov. Merkur, starorimski bog trgovcev, bi si obliznil vse prste na roki in nogi ob spretnostih, ki jih razkri vajo afriški prodajalci na marketih, v lesenih barakah – stojnicah z zelenjavo ali kar na cesti. Pri slehernem prodajalcu se začenja podobna zgodba – najprej njegova visoka cena, nato kupčeva enkrat nižja, nato pa dogovorjanje, ki me je narahlo spomnilo na nekatere naše navade v sporazumevanju...

Na teh branjarjih prodajajo tudi vodo in slad-

trsa me ni niti odžejalo in mi ni prijalo. Presladko. Vendar drži. Sladkor ni na seznamu proizvodov, ki jih daje afriško kmetijstvo. Nekaj drugega so zelene banane-plantains, yam, manioka, taro, fonio in druge. To proizvajajo.

Vendar hrane manjka. Manj kot polovica prebivalcev zahodnoafriških dežel šteje petnajst let. Povprečno doživijo samo štirideseto leto. Stari Afričani so redki. Vsak petnajsti dojenček, med stotimi rojenimi, ne preživi prvega leta. A kar trideset jih za vselej zatise oči pred petim rojstnim dnevom. Vzroki? Različni. Insekticidne bolezni, pa umazana voda. Preventivna Afrika skoraj še ne pozna. Higienске razmere so za evropske poj-

S pirogami smo se pripeljali v vasico Tiegha (Slonokoščena obala)

predstaviti svoja doživetja. Pri tem je bil dobrodošel tudi kakšen honorar, ki je morda tudi nekaj malega prispeval k povrnitvi stroškov potovanja.

Želja po potovanjih je bila v tistih časih zelo velika, čeprav turizem kot množična industrija potovanj še ni bil tako razvit, kot je danes. No, saj do pred časom je cvetela, dokler je ni čez noč na kolena spravila nevidna pošast z imenom koronavirus.

Kot lahko beremo v našem digitalnem arhivu, so bili bili takratni potopisi avtorjev v našem časopisu zelo ambiciozni, saj so izhajali v več nadaljevanjih, kot

MEHIŠKI ZAPISI (10)

PRIJAZNOST JE NAPRODAJ

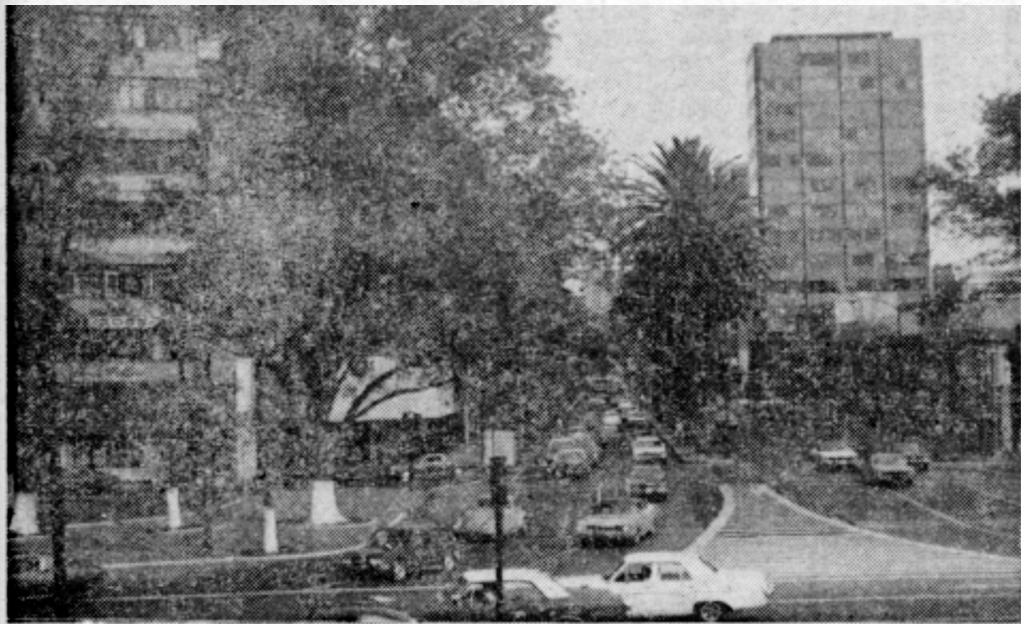
PIŠE: JOZE VOLFAND

Stanovali smo v hotelu Florencia. Sobe so prekašale marsikateri hotel, v katerih sem doslej prespal na vseh koncih sveta. Cene so usklajene s komfortom. Toda temu se nisimo čudili. Mehika se ponaša z bogato turistično tradicijo. Ze ko sem pred osmimi leti poletje preživel v Little Rocku v Združenih državah Amerike, so mi gostitelji navdušeno pripovedovali o mehiškem lovu. Mehika je danes turistični raj za ameriške petičneže. Mnogi glavni filmski igralci oskr-

bijo rezidence v najmenitnejših mehiških krajih. V Cuernavaci, znanem turističnem kraju nedaleč od Ciudad Mexica, v hotelu-restavraciji LAS MANANITAS smo morali čakati na kosilo več kot dve uri. Na čudovitih vrtovih hotela ob rahli, živi mehiški glasbi mariačev, lahko dobi turist prostor le, če zelo zgodaj rezervira mizo, sedež, sobe. Imeli smo srečo. Neki beograjski igralec, sedaj zdomec, je kot naš prijatelj-vodilč dobro poznal lastnika hotela. Zato smo

brez rezervacije uživali v popoldanskem hladu. Okrog nas so se na zelenih tratah in ob fontanah sprehajale meni povsem neznane ptice. Spoznal sem edinole baha-vega pava, ki se ni prav nič menil za goste. Poslušali smo nenavadne zgodbe o igralcih, igralkah in poslovnatih, ki v hotelu LAS MANANITAS preživijo po cele mesece ali pa si sobe odkupijo celo za nekaj let vnaprej.

Mehiški turizem živi od ameriškega dolarja. Ko je Fidel Castro izpeljal revolucijo,

Pred hotelom Florencia

podlistki, in so poleg vtisov s potovanj nemalokrat prinašali tudi širši vpogled v družbene razmere, kulturne in druge posebnosti držav, ki so jih pisci obiskali. V kateri od števil je Novi tednik bralce razveselil celo z dvema potopisoma, kot na primer iz Mehike in New Yorka ali iz Afrike in Grčije. Vse te smo uvrstili v tokratni zgodovinski pregled. Novi tednik je objavljaval potopise skoraj z vseh delov sveta.

Dolgo tradicijo pisanja in ob- javljanja potopisov v Novem tedniku nadaljujemo tudi danes, le da na nekoliko drugačen način. Tudi nova generacija novinarjev in urednikov rada potuje ter prinaša zanimive zgodbe z različnih koncev sveta. Gleda na sedanjí format in uredniško politiko Novega tednika potopise praviloma objavljamo na dveh straneh v drugem, bolj magazinskem svežnju časopisa.

Nekaj zadnjih let smo med poletnimi počitnicami v Novem tedniku pripravljali tudi natečaj za najboljši poletni potopis. Morda ga bomo kdaj tudi ponovili, pri čemer si predvsem želimo, da bi bil koronavirus čim prej ukročen, da bomo spet lahko bolj sproščeno potovali in z različnih koncev sveta v naš časopis še naprej prinašali zanimive zgodbe in doživetja.

POTEPANJE PO ORIENTU (5)

PODOBE IZ TISOČ IN ENE NOČI

ZDENKA STOPAR

Harem. Le redkokatera beseda tako vzburi našo domišljijo in ji da tak polet. Harem, v katerem so bile zbrane lepote z vseh koncev sveta iz Anatolije in Balkana, Perzije in Egipta, kjer so se spletale spletke ter kovali upori, mesto razvrata in sladostrastja. Harem — beseda, ki zaobsega dosti več kot tistih nekaj prostorov, v katerih so bivale sultanove žene in priležnice in kjer se je odvijal pretežni del sultanovega zasebnega življenja. Tu so bili tudi prostori za evnuhe, sultanove in prestolonaslednikove sobe, kopalnice in plavalni bazeni, sprehajalne ploščadi, molilnice in paviljoni. Harem je mesto v mestu in ker sem ga v svoji radovednosti iskala sem ga v Topkapiju tudi našla. A zaprtega, ker še vedno ni na voljo, da bi si ga lahko ogledali vsi neverniki. Imela sem srečo, da sem se priključila skupini, kateri so dovolili vstop, zato sem ena redkih Slovenk, ki si je harem ogledala od blizu.

Namesto slik iz harema — vrvež na bazaru v Istanbulu

IZ GRŠKE POPOTNE MALHE

PRISRČNOST JE BREZ MEJ

Sprehod med ostanki antične Olimpije je bil poln nekakšne spoštljive tiho- ti. Vti- si so se močno zarežali v spomin. Smešno, a obšel nas je pravi ponos, ko smo skozi ohranjeno Kripto prišli na olimpijski stadion in skušnjava, da bi stekli po njem, premagali nepozabnih 192 metrov in 25 centimetrov stadiona, je bila močnejša od sramu pred množico turistov. Olimpijska tekmovanja si je na pobočjih olimpijske doline, v kateri je stadion, vsakič ogledalo okoli 40.000 Grkov, ki so imeli privilegije, da so lahko prišli v to sveto mesto na to sveto prireditel- tev.

Ogledali smo si tudi oba muzeja v Olimpiji. Bolj kot muzejski eksponati, ki so si- cer presenetljivo preprosti in lepi, se mi je vtisnilo v spomin prvo pravo srečanje z Grki. Kot vsak spodoben turist sem namreč tudi v muzeju nameril fotoaparar na prelep kip Hermesa z otrokom. A že je bil pri meni čuvaj muzeja in tni razburjeno hi-

tel dopovedovati, da slikanje ni dovoljeno. Brž se je razvil pomenek. In ko smo povedali, da smo Jugoslovani, se je strog obraz čuvaja omehal v nepopisno prijazen dobrodošlici. Siroko je raztegnil roke in dejal: »Potem pa le brž slikajte. S tistegale kota tam je pogled najlepši. S ka-

PIŠE:
BRANKO
STAMEJČIČ

7

tere- gere dela Jugoslavije pa ste? Ali ostanete dlje časa v naši Olimpiji? Delam do štiri- ri in če ste za to, lahko grem po- tem skupaj kam na ko- silo. Dobro restavracijo poz- nam. Pojdimo skupaj in po- menimo se kaj, saj smo ven- dar prijatelji in sosedje.»

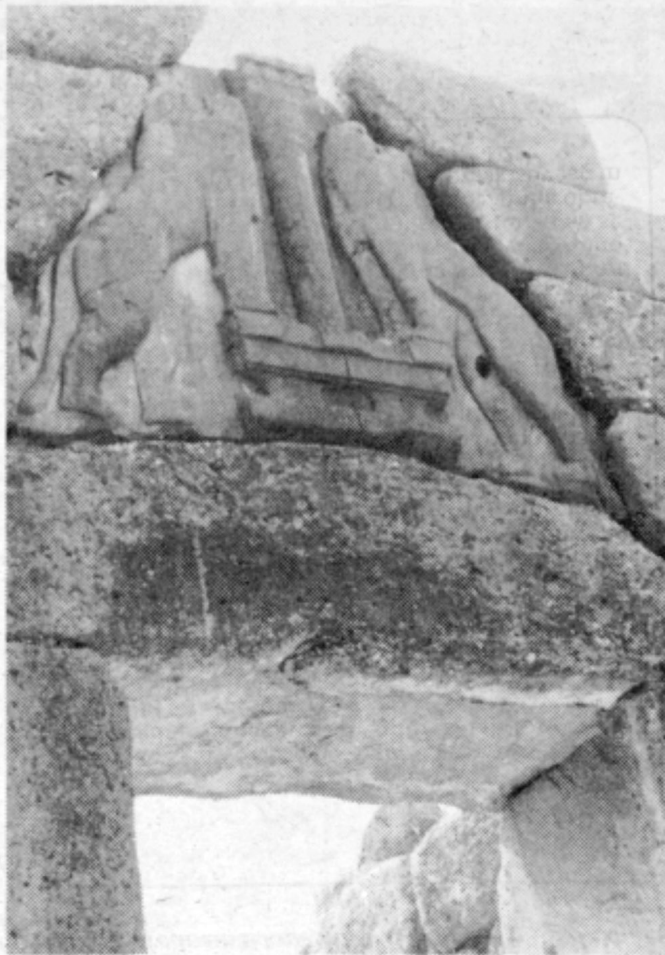
Nenarejena je bila ta pri- srčnost. In z njo smo se ka- sneje srečali še ničkoliko- krat. Vedeli smo, da so Grki

prijazni in gostoljubni ljudje. A vtisu, da so do Jugoslova- nov še posebej prisrčni, ni- smo mogli ubežati. Pojmo- vanje sosedstva, kot oblike prijateljstva med ljudmi, je v Grčiji močno zasidrano. In ne le veliko spoštovanje, ki so nam ga Grki kazali, ko je pogovor nanesel na našo sa- mostojnost, politiko neuvr- ščanja in prijateljskega sode- lovanja z vsem svetom, tudi spoštovanje, ki smo ga do- življali kot ljudje iz sosednje dežele, je bilo skoraj bre- zmejno. Ni trajalo dolgo, da smo spoznali, kako je dovolj v vsaki trgovini le povedati, da si iz Jugoslavije, pa smo že bili deležni posebne po- zornosti in tudi posebnih, mnogo nižjih cen. Trgovci v Olimpiji nam je hitro razkril skrivnost. V poplavi turizma in turistov imajo najmanj dvojne cene. Prve, »ameri- ške« jim pravijo, so za turiste iz premožnih dežel, druge so za domačine in prijatelje, med katere so nas vselej uvr- ščali.

Čas je priganjal in še danes

mi je žal, da se nisimo utegni- li odzvati prisrčno vablji- vemu povabilu čuvaju v olim- pijskem muzeju. Pred nami je bil cel dan vožnje čez Pe- loponez in prepričali smo se, da smo ravnali prav, ko smo hiteli. Kajti Peloponez je ze- lo težko prehoden — ozke, polzasto zavite ceste so nas vodile tudi preko tisoč me- trov visoko, da bi že hip za- tem prišli povsem v dolino in nato je bil pred nami nov hrib.

Polotila se nas je slaba vo- lja. Vožnji ni in ni bilo konca in skromno število kilome-etrov na zemljevidu je v prak- si prave »planinske« vožnje postajalo daljše od jare ka- če. In nato je pričel nagajati še avtomobil. Pa vendar nam je nekako uspelo odpraviti ok- varo, čeprav je žal prav ta dogodek v neznosni vročini vplival na razpoloženje in pokvaril še bogatejše doži- vetje divje pokrajine, obde- lanih polj in po visokih hri- bih razsutih vasic, skozi ka- tere je v kačjih serpentinah vodila cesta.

Mikenska levja vrata so ena največjih antičnih znamenitosti v Grčiji

Izvirni aranžmaji

Ste že izbrali svojega?

Čeprav večina jesenske cvetlične aranžmaje povezuje z okrasom na grobu, si lahko takšno popestritev vedno bolj turobnih dni zamislimo tudi doma, pred vhodom v dom, na kakšni komodi ali mizi. Če ste ustvarjalne narave, lahko takšni aranžmaji, ki smo jih tokrat ob pomoči ustvarjalke aranžmajev Vide Ovčar fotografirali v Vrtnarstvu Naglič na Ljubecni, ponudijo tudi kakšen navdih.

MARJETKA R. LESJAK

Jesenske aranžmaje na splošno delimo v tri skupine: suhe, polsuhe in sveže. Tisti, ki želijo imeti aranžma dlje časa natančno takšen, kot so

ga kupili, se bodo odločili za suhega. Takšen okras ostane, kamor ga postavimo, več mesecev. Polsuhim je dodanega nekaj svežega cvetja, ki ga je

treba, ko ovne, odstraniti. »Tisti, ki prisegajo na prvo-novembrsko simboliko, vsekakor ne morejo mimo svežega, narejenega iz krizantem,« pravi Aljoša Naglič, direktor Vrtnarstva Naglič.

Če aranžma vzdržujemo, mu podaljšujemo obstojnost. »Ob toplih in sončnih ali vetrovnih dneh aranžmaje redno zalivamo. S tem preprečimo, da zelenje in sveže cvetje počrpata vodo iz gobe ter se začneta sušiti,« pravi Naglič, ki v času zime priporoča redno tedensko zalivanje.

V božično-novoletnem času nam aranžmaja, če smo izbrali suhega ali polsuhega, ni treba menjavati. »Dodamo le kakšno rdečo kroglico, pentljo ali karkoli drugega, kar je v duhu božično-novoletnega časa, in ga tako obarvamo v praznične barve.« Po praznikih to okrasje odstranimo in dodamo kakšno drugo malenkost. Tako aranžma prilagajamo priložnostim in letnim časom.

Če boste čez zimo pridno zalivali aranžma in če zimske temperature ne bodo preniz-

NASVETI:

- Aranžerske gobe nikoli ne obtežimo ali potiskamo v vodo. Položimo jo na vodo in pustimo, da se sama potopi. Ko je pripravljena, začnemo dodajati cvetove.
- Cvetove režemo po dolgem oziroma po strani, da dobimo »špico«. Tako bomo cvetove lažje »zapikovali« v gobo, obenem bodo imeli večjo površino za črpanje vode iz gobe.
- Če želimo, lahko aranžmaju dodamo še kipec angelčka ali drugo simboliko.
- Izdelave venčka, izdelanega iz svežega cvetja, se lotimo, tik preden ga bomo postavili na grob, saj bo tako ostal dlje časa svež.

ke, vas spomladi lahko čaka presenečenje. »Preverite, ali je morda zelenje poginilo korenine. Nermalokrat se zgodi, da se zelenje ob ugodnih vremenskih pogojih ukorenini. Še posebej lovrikovec ali

kakšna sorta cipres. Ukoreninjene rastline presadimo v lonček in konec poletja bomo vzgojili sadiko, ki nam bo lahko krasila vrt,« še pravi Aljoša Naglič.

Foto: Andraž Purg - GrupA

Priljubljeni so tudi nasadi v posodah.

www.novitednik.si

Nova Galerija Zvonček v središču Dobrne

Center za usposabljanje, delo in varstvo Dobrna je v torek, 13. oktobra predal svojemu namenu nove, sodobne in lepo urejene prostore razstavno-prodajne Galerije Zvonček na Dobrni 15c.

Prav na ta dan smo leta 2013 otvorili zdaj že stare prostore v hiši poleg Hotela Vita. V pravljičnih sedmih letih so obiskovalci Term, prebivalci Dobrne, naključni obiskovalci in drugi gostje občudovali izdelke izpod rok naših uporabnikov in se nemalokrat odločili tudi za nakup. Seveda pa bi čudovitih izdelkov ne bilo brez prizadevnosti zaposlenih v različnih delavnicah varstveno-delovnega centra.

Najbolj smo veseli, če se kupci vračajo; nekateri pogosteje ali pa letno, če so nastanjeni v hotelu, ali drugi, ki prihajajo po darila za različne priložnosti ali po izdelke zase. V zadovoljstvo nam je tudi, če si obiskovalec samo ogleda razstavlje-

ne izdelke in izrazi pohvalo za prizadevno delo in hkrati potrditev, da delamo dobro. S tem prispevamo k aktivnemu vključevanju naših uporabnikov v delovno okolje, ki je prilagojeno njihovim zmožnostim, in v drugačno družbeno okolje, torej izven zidov centra. Vsaka zaposlitev pod posebnimi pogoji se izvaja tako, da našim uporabnikom omogoča ohranjanje pridobljenih in širitev novih znanj in delovnih spretnosti, pridobivanje novih socialnih in delovnih navad, uresničevanje lastnih idej in ustvarjalnosti ter daje občutek koristnosti in samopotrditve.

MARIJA KRAJNC,
CUDV Dobrna

V novih prostorih bomo dnevno izvajali delavnice, hkrati pa ponudili na ogled in nakup raznovrstne izdelke z vseh delavnic VDC. Na razstavnih policah bodo na voljo številni izdelki iz gline, voščilnice za razne priložnosti, vezeni in šivani izdelki, čaji, mazila, olja, kopeli, dišave iz zeliščnega vrta, izdelki iz lesa in še kaj.

Zaradi trenutnih poostrenih ukrepov je Galerija Zvonček do preklica zaprta za obiskovalce.

Ko pa se bodo razmere uredile, bomo nadvse veseli, če nas boste počastili s svojim obiskom.

30 let Likovne kolonije prijateljstva

Slovenskim likovnim ustvarjalcem je dobro poznana Likovna kolonija prijateljstva, ki jo že trideset let pripravlja likovna sekcija KUD Polzela na Gori Oljki. Praznovanje jubileja, 30 let neprekinjenega delovanja, je bilo izpeljano v spremenjenih razmerah.

Pretekla leta se je zbralo na Gori Oljki neomejeno število ljubiteljskih slikarjev, letošnji ukrepi o zaščiti pred epidemijo pa so omejili druženje na dvodnevni koloniji tako, da je velik del prijavljenih slikarjev slikal

doma, v domačem okolju. Udeležencem na Gori Oljki je bil v pomoč mentor, strokovni spremljevalec Tomaž Milač, osim učencem OŠ Polzela pa mentorica Urška Juhart. Udeleženci tokratne jubilejne kolonije so največ del ustvarili v akrilu in olju. Za pomoč in nasvete, da je bila dvodnevna likovna kolonija izvedena v skladu s »korona predpisi«, so poskrbeli na JSKD Velenje. Organizatorji so hvaležni tudi sponzorjem: Občini Polzela, Javnemu skladu za kulturne dejavnosti Žalec, Kulturnou-

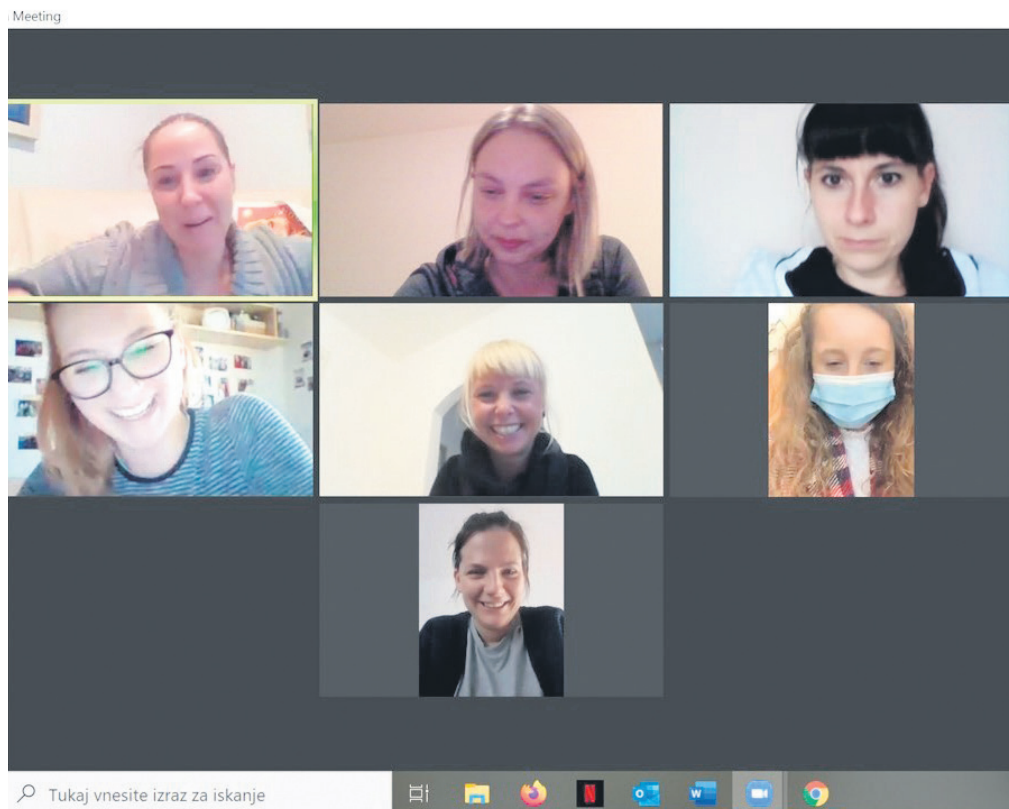
metniškemu društvu Polzela in podjetju GaOk Gajšt, ki je s podarjenimi slikarskimi potrebščinami razveselilo pet udeležencev. Vse slike devet- inštiridesetih odraslih slikarjev in osmih osnovnošolcev so postavljene na ogled na gradu Komenda. Zanimiva razstava bo odprta do 1. decembra.

Likovniki KUD Polzela verjamejo, da po vsakem dežju posije sonce, da bo mogoče krizo premagati z doslednim spoštovanjem predpisov, zato se doma pripravljajo na naslednje projekte in delajo v pričanju: »Slikam, torej sem!«

TT

Z razstave na Gradu Komenda na Polzeli

Kulturni večer na spletu

V Celjskem mladinskem centru so v petek, 16. oktobra, izpeljali drugi dogodek v okviru projekta EUYOU.

Kulturni večer je bil zaradi zaostrovanja ukrepov, vezanih na preprečevanje širjenja koronavirusa, izveden s pomočjo spletne aplikacije ZOOM. Udeleženci kulturnega večera EUYOU so kljub temu v sproščeni debati spoznali različne države ter njihove kulture. Pri tem so se dotaknili različnih tematik, kot so izkušnje iz tujine, predsodki do drugih držav in kultur ter različni administrativni zable-

ti, ki so jih doživeli pri načrtovanju ter izvedbi mobilnosti.

Največ udeležencev je imelo izkušnje z opravljanjem prostovoljnega dela v tujini. Razpravljali so tudi o možnostih zaposlitve v tujini in kakšen je proces pridobivanja vize in dovoljenja za delo v tujini oz. v državah članicah EU. Pripovedovali so o svojih anekdotah in prigodah, ki so jih imeli na potovanjih, o kulturnih razlikah, kulinariki in načinu življenja v tujini.

V okviru projekta EUYOU bo Celjski mladinski center izpeljal še dva dogodka, in

sicer predavanje Demokracija v Sloveniji in Strukturiran dialog, katerih namen je spoznavanje organiziranosti in delovanja slovenskega (lokalnega) političnega sistema in možnosti vključevanja. Oba dogodka bosta predvidoma novembra.

Projekt EUYOU izvajajo Mreža MaMa, IPM Inštitut in M Komunikacije. Pri projektu sodeluje tudi 10 mladinskih centrov, ki izvajajo kulturne in izobraževane dogodke. Med njimi je tudi Celjski mladinski center.

PF

Dvajset let veteranske organizacije v Štorah

Pred časom sem objavil prispevek o praznovanju dvajsete obletnice delovanja veteranske organizacije v Štorah. Na kratko želim predstaviti samo še nekaj malega o našem jubileju. Na fotografiji so relief občine Štore, znak ZVVS in 20 let OZVVS Štore. Ta znak je izvezen na majicah, pripravljamo tudi značke. To si je zamislil naš sekretar društva in požrtvovalni praporščak Marjan Dobovišek. Vse to je odlična promocija za naše društvo in tudi našo občino.

Ponosni smo lahko na dvajsetletno prehojeno pot naše veteranske organizacije. Organizirali smo številne odmevne dogodke, ki so se jih velikokrat udeležili tudi najvišji predstavniki države, vojske in policije. Kar veliko finančnih sredstev smo vložili v te dogodke in obnovo prostorov. To nam je uspelo tudi zato, ker smo vse opravili s prostovoljnim delom. V dvajsetih letih si nismo izplačali niti evra in še prej tolarja za na tisoče prevoženih kilometrov po širni domovini.

Letošnje leto nam je zaradi znanih razlogov glede virusa prekrizalo veliko načrtov. Odpadla bo 16. predstavitev Slovenske vojske in policije, odpadel je bazar društev ...

Kljub vsemu smo nekaj dejavnosti vseeno izvedli, vendar res v zmanjšanem obsegu. V medijih je bilo vse objavljeno, tako članstvo in krajane redno obveščamo o naši dejavnosti.

V tem letu je tudi kar nekaj pomembnih jubilejev in visokih obletnic. Tisti, ki jih praznujejo, so prejeli prestižna občinska priznanja. Čestitamo jim in to iz srca. Tudi naša stanovska častniška organizacija bo drugo leto praznovala dvajseto obletnico uspešnega delovanja.

Pred seboj imam časopis Štorsi železar iz leta 1964. V njem sem našel dolg in zanimiv prispevek z naslovom

Zapiski iz zgodovine delavskega prosvetnega dela v Štorah. Avtor podrobno opisuje delovanje društev po prvi svetovni vojni in omenja zanimiv podatek, da je bilo 19. septembra 1920 v Štorah ustanovljeno delavsko pevsko društvo Bodočnost. Torej pred stotimi leti. Kakšno nepojmljivo naključje in kaj vse smo že imeli v preteklosti v železarskih Štorah.

Na koncu bom bolj za šalo kot zares vprašal, ali se bo po stotih letih še našel kdo, ki bo spomnil Štorovčane, da so tu v davni preteklosti živeli in delovali veterani vojne za Slovenijo ...

SREČKO KRIŽANEC,
predsednik OZVVS Štore

Na GCC zbrali 4500 evrov za družino s Celjskega

Že trinajsto leto zapored so na Gimnaziji Celje – Center (GCC) pripravili tradicionalni dobrodelni koncert, ki so ga glede na aktualne razmere izvedli na spletu, pripravili pa so ga dijaki 4. i-razreda v sodelovanju z Društvom GCC, ki povezuje nekdanje dijake šole. Skupaj s sošolci, učitelji, starši in podporniki so zbrali 4.500 evrov, ki so jih namenili štiričlanski družini v hudi socialni stiski iz okolice Celja. Ta prebiva v stari, dotrajani hiši, ki je potrebna temeljite obnove – nima urejene fasade, nima kopalnice, v hiši je veliko vlage in otroci imajo posledično pogosto kronične bronhitise.

Nastopili so šolski zasedbi The Šlagers in LPS z gosti ter Plesna skupina GCC. Dobrodelni koncert, ki so ga organizatorji naslovili kar (Brez) mejno (gre za temo šolskega leta, s katero na GCC obele-

žujejo obletnice političnih meja naše države ter 30-letnico slovenske samostojnosti ter izzivajo debate o mejah v današnjem svetu, op. p.), tudi letos predstavlja eno največjih mladins-

skih humanitarnih akcij na Celjskem. Letošnji je bil še posebej razmišljujoč, saj je bil izveden na daljavo, tako kot pouk v zadnjih dneh in tako še bolj razgalil problem meja, zlasti socialnih, ki jih

S skupnimi močmi delamo najboljše

Naša gimnazija že od šolskega leta 2005/2006 neprekinjeno prejema naziv najšportne srednje šole. Tudi preteklo šolsko leto ni bilo izjema. Zaradi trenutnih razmer je letos natečaj potekal pod drugačnimi pogoji, saj je komisija iskala najšportno srednjo šolo na daljavo, ki je za svoje dijake tudi med časom karantene pripravila čim bolj inovativen program športne vzgoje in drugih športnih dejavnosti.

Sredi marca smo bili vsi, profesorji in dijaki, soočeni s povsem novo, še neznano situacijo, ki je od nas zahtevala predvsem prilagodljivost in nove načine dela. Pouk pri ve-

čini predmetov se je prestavil na računalnike, zato so se profesorji športne vzgoje še posebej potrudili, da bi dijaki vsaj med njihovimi urami ne bili pred ekrani. Zaradi različnih pogojev, ki so jih imeli dijaki doma, so lahko med poslani nalogami za vzdrževanje osnovnih motoričnih spretnosti, mišične mase in vzdržljivosti izbirali sami – glede na svoje sposobnosti in zmožnosti. Za izvedbo športne vzgoje na daljavo je bila ključna komunikacija med dijaki in profesorji s pomočjo družabnih omrežij in aplikacij.

Profesorji so vsak teden priskrbeli nove sklope vaj in športne izzive, ki so se jih di-

jaki samoiniciativno lotevali doma. Dijaki so profesorjem po opravljeni nalogi poslali svoj posnetek ali pa sliko opravljene poti in tako potrdili svojo aktivnost. Da bi popestrili program, so se profesorji domislili še različnih izzivov. Dijaki so tako med sabo tekmovali, kdo bo največ prehodil, prekolesaril ali osvojil najvišji vrh. Po opravljenem izzivu so lahko nominirali druge dijake ali celo profesorje športne vzgoje, ki so morali opraviti enak izziv. Ena ura na teden je bila namenjena vodenim meditacijam in vajam za sproščanje. Profesorice so pogosto pošiljale celo 5-minutne vaje, ki so jih dijaki lahko izvedli kar

med petminutnimi odmori za računalnikom.

Ocenjevanje športne vzgoje na daljavo je bilo izpeljani s pomočjo video posnetkov. Dijaki smo dobili nalogo, ki smo jo morali posneti (npr. gimnastika) in jo nato poslati profesorici v pregled, ta pa nam je poslala povratno informacijo o tem, kako smo nalogo opravili. Tedenski povzetek vaj smo dijaki pisali v tabelo, kamor smo vpisali splošne informacije o opravljenih nalogah, kako dolgo smo jo izvajali in kako smo se ob tem počutili; komentar pa je ob koncu tedna dodala tudi profesorica ali profesor.

Priznanja za najšportno šolo na daljavo je bil zelo vesel tudi

ravnatelj I. gimnazije v Celju, dr. Anton Šepetavc, ki je ob tej priložnosti povedal: »Od nekdanj verjamem v moč skupnosti, zato tudi to veliko priznanje šoli razumem kot potrditev, da s skupnimi močmi delamo ne le dobro, ampak tudi boljše in najboljše. I. gimnazija je šola z bogato zgodovino, katere bistven del je tudi šport. Ponosen sem, da z vsakoletnim priznanjem za najbolj športno srednjo šolo ohranjamo svojo organizacijsko moč in spretost ter potrjujemo tradicionalno nadpovprečne rezultate gimnazijskega športa. Zdaj, ko imamo že nekaj let novo telovadnico in obnovljena zunanja športna igrišča, nam je pri tem gotovo precej lažje, saj imamo vse pogoje za izvedbo kvalitetne športne vzgoje in šolskih športnih tekmovanj. Vsem is-

kreno čestitam in se veselim priznanja!«

Cilj celotnega programa športne vzgoje je bilo pripraviti do gibanja vse dijake, tudi tiste, ki so imeli slabše pogoje za vadbo, in tiste, ki jim ne ustrezajo klasični vadbeni programi. Med mnogimi ponujenimi možnostmi je vsakdo lahko našel nekaj zase, hkrati pa je prilagojen učni načrt v tem času omogočil tkanje tesnejših vezi med profesorji in dijaki. Vse to je komisijo prepričalo, da si je I. gimnazija v Celju v letu 2019/2020 ponovno zaslužila priznanje za najbolj športno šolo, tokrat na daljavo.

JULIJA DOLINŠEK in MAJA KRESNIK – DOBERŠEK

Foto: osebni arhiv Kajuh Press, I. gimnazija v Celju

epidemija postavlja na veliko preizkušnjo.

»Ne glede na nenavadne čase, ki nas odmikajo od soljudi in skušajo osamiti, naša GCC-skupnost še vedno vztraja pri tem, da so socialni stiki pomembni tudi v časih fizične distance in varovalnih ukrepov, s katerimi ščitimo šibkejšo ter ranljivejšo od nas. Ponosni na naše dijake in veseli, da sta

solidarnost in prostovoljstvo pomembni vrednoti šole, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so koncert podprli. Ob mladini s tako izraženim čutom za sočloveka se nam ni treba bati za prihodnost naše družbe,« je ob koncu koncerta dejal Gregor Deleja, ravnatelj Gimnazije Celje – Center.

GCC se tudi kot članica mreže Unesco ASPnet in

šola s programom Mepi pri svojem delu trudi poudarjati zlasti tiste vrednote, ki so v aktualni družbeno-političnih razmerah vsak dan znova postavljene pred preizkušnjo. Za številne dejavnosti na področju dobrotelosti in prostovoljstva je Slovenska filantropija podelila šoli tudi naziv Junaki našega časa. Šola se lahko sicer pohvali tudi z zelo dejavnim Šolskim

skladom, ki ga vodijo starši, razvejano mrežo tutorjev in prostovoljcev ter z večletnim sodelovanjem pri nacionalni akciji Anina zvezdica, ekokcijah zbiranja starega papirja, tonerjev in zamaškov, z zbiranjem učbenikov, šolskih potrebščin in igrač ter s sprotimi odzivi na aktualne problematike.

LK

Foto: arhiv GCC

Naše letovanje v Delfinu

Jesen je čas, ko se začne narava umirjati in se pripravljati na zaslužen počitek. Umirili naj bi se tudi ljudje. Torej je jesen odlična priložnost, da se vsaj za nekaj dni odmaknemo od vsakdanjih skrbi in obveznosti.

DU Gorica pri Slivnici že nekaj let zapored organizira v začetku oktobra za svoje članke letovanje v hotelu Delfin v Izoli. In tako se nas je letos kar 64 upokojencev odpravilo na ta »dopust«. Pri odločitvi za to druženje prevladujejo različni razlogi: gremo, ker si po opravljenem celoletnem delu na kmetiji, vrtu, vinogradu... to res zaslužimo, ker se lepo razumemo in aktivno preživljamo čas, ker skrbimo za svoje zdravje, saj kopanje v bazenih z morsko vodo ali pa še v morju blagodejno deluje na naša stara telesa in dviguje opešano imunost. Sonce pa vsakomur dobro dene, ogreje kosti, korak postane lahkotnejši in svet je lepši. Dobrodošla novost letos je, da nam je država poklonila turistične bone, kar se je pri končnem plačilu hotel-

skih uslug tudi poznalo v naših denarnicah. Skratka, veselimo se in uživamo življenje.

Z organiziranim avtobusnim prevozom, kombijem PGD Slivnica pri Celju in nekaj osebnimi avtomobili smo prvi četrtek v oktobru

potovali v Izolo in že popoldan takoj izkoristili za sprehode ob lepi obali. Naslednji dan se nas je četica zmogljivejših odločila, da prehodi- mo pot od Izole mimo Simonovega zali-

va na Belveder in mimo bogato rodni oljčnih nasadov nad klifom do križa ter naprej mimo cerkve v Strunjanu ter mimo solin skozi tunel Valeta v Portorož. Na obalni poti do Pirana smo podoživljali poletna doživetja, hkrati pa ugotavljali, da gre sezona h koncu. Seveda smo se na poti tudi okrepčali s toplo malico in poskrbeli za žejna grla, pa še posladkali

smo se z okusnim sladoledom iz kioska, ki je prav ta dan obratoval zadnji dan v tej obubožani turistični sezoni. Ob prijetni hoji z opazovanjem naših naravnih lepot, ob zanimivem klepetu in bodrenju tistih, ki so to razdaljo prvič premagovali, smo vsi prehodili 12 km in se prijetno utrujeni vrnili v naš hotel.

Hišni red v hotelu je bil prilagojen upoštevanju vseh predpisov in navodil

za preprečevanje okužbe s koronavirusom. Niso nas motile maske niti razkuževanje niti delitev hrane, veseli smo bili, da smo se smeli družiti pod toplim soncem in uživati ob morskih pogledih. Imeli smo čas in voljo, da kar najbolj izkoristimo vse, kar nam je bilo dano na tem dopustu: čudovite sprehode ob morski obali, kopanje v bazenih ali še v morju, telovadbe, dihalne vaje in še kaj. Eno sončno popoldne smo si organizirali še 8-kilometrski pohod po obalni cesti v Koper.

Druženj v hotelu, kot smo bili do sedaj vajeni, tokrat ni bilo, smo si pa naše zadnje sončno popoldne organizirali športne igre na parkirišču marine pod hotelom. Večina iger je bila zabavnih, nekaj pa tudi tekmovalnih. Najpomembnejše od vsega pa je, da je Irena uspela pripraviti igre in za igro animirati 48 kandidatov. Do izraza so prišli pripadnost skupini, medsebojno zaupanje, predvsem pa sproščenost in humor. Za skromne nagrade v tekmovalnem delu je poskrbela Zdenka, prav tako pa še za kratko druženje vseh ob kozarčku.

Domov smo se vrnili veseli in zadovoljni, kajti kdor doma nikoli ne zapusti, ne pozna občutka vrnitve. Smo pa vsak zase tiho razmišljali o prihodnjem »dopustu« v želji, da bi bili zdravi, da se bomo še lahko udeleževali druženj, ki jih za nas pripravlja DU Gorica pri Slivnici. Kajti biti član društva, pripadati skupini ljudi podobnih interesov, pričrnanj in pričakovanj, vpliva na dobro počutje, na kvaliteto staranja in ima pozitiven vpliv na voljo do življenja.

Hvala organizatorjem naše- ga letovanja Zdenki, Slavku, Marjanu.

IRENA SENIČAR
Foto: Slavko Škof

Njena ljubezen je lončarstvo

Marija Gračnar, vedno nasmejana, polna energije, mi je pred časom predstavila svoje delo, izdelke in prostore, kjer ti nastajajo.

Marijini ustvarjalni začetki segajo v leto 1995. Že od otroštva jo spremlja veselje do risanja, vseskozi pa se je srečevala z ročnimi deli na področju umetniške in domače obrti. Marija se ukvarja s pirografijo, to je umetniška tehnika, pri kateri razne motive, slike ali tekst vžge na les, pluto ali usnje, izdeluje panjske končnice in slika na platno, predmete in steklo. Največ časa pa posveti lončarstvu oziroma keramičarstvu. Marija vso energijo in navdih za ustvarjanje črpa iz narave, prijaznih ljudi, spominov in okolice. v kateri živi.

Strast in delovna terapija

Občutek sem imela, da ji je lončarstvo najbolj blizu, ker ko sva se pogovarjali o tem, so ji oči prav zasijale. Pripovedovala mi je, da je lončarstvo obrt izdelovanja posode in drugih izdelkov iz gline, ročno ali na lončarskem vretenu. Posušene izdelke žgejo v pečeh in po potrebi tudi loščijo ter okrašujejo.

Delo z glino je strast in nekakšna delovna terapija, poudarja Marija in pravi, da je to služba in hobi hkrati. Kreativno oblikovanje gline, izdelava izdelkov in poslikava so ji v veliko veselje in užitek. »Vsakokrat, kadar daš glino v peč, nestrpno čakaš, kaj bo prišlo ven. Delo ni enostavno, si pa nagrajen, presečen, ko na koncu zagledaš svoj izdelek.« Marijini izdelki so okolju prijazni, prijetni na dotik in čudoviti na pogled. Odlikuje jih moderen dizajn, obenem pa imajo pridih slovenske kulturne dediščine in spominov. Čudovita dekoracija so za dom in oprema za kuhinjo. Sklede, lončene posode za enolončnice, vaze,

razne posodice za prigrizke, dekorativni izdelki, vse to nastaja izpod Marijinih rok. Vse več ljudi ceni ročna dela, v katere sta vložena trud in potrpljenje in si želijo nekaj posebnega, s pridihom slovenske kulturne zgodovine.

Dediščina starega mlina

Marija živi v idiličnem kraju Osredok pri Šentjurju. V obsevu narave najdete obnovljeno domačijo z več kot dvesto let starim mlinom na vodni pogon, v preteklosti je bil znan kot Jančičev mlin. Poleg mlina je gospodarsko poslopje, kjer se nahaja atelje Mlin umetnin in kjer Marija ustvarja in razstavlja svoje izdelke. V tej hiši pa je tudi etnološki hišni muzej starin.

V muzeju starin so izdelki, ki jih je Marija vseskozi zbiral, velik del sta ji zapustila dedek in babica, pa tudi njena starša, ki sta v njej prebudila zavedanje do spoštovanja dediščine. Vodni mlin pa pripoveduje zgodbo o starodavnih obrteh in življenju naših dedov in babic. Prijetno je poslušati šumenje vode, ki udarja po mlinskem kolesu. Težko je opisati ta sproščujoči občutek in zvok, ki boža ušesa.

Dvesto let star mlin je leta 1903 postal last njene družine. Je eden redkih etnoloških spomenikov v širši okolici. Njegovo kolo se še vedno vrti. V mlinu so ohranjeni vsi predmeti, ki so jih takratni mlinarji uporabljali za delo. Na steni visi slika Marijinega deda, ki je z dušo opravljal delo mlinarja. Ohranjeni so zapiski, dnevniki, ceniki oziroma takrat imenovani »dajave« v naturi.

Če boste obiskali Marijo Gračnar, ne boste odšli praznih rok, še manj pa praznih misli. Vsa njena energija in pestra ponudba lončarskih izdelkov bo prevzela tudi vas. ROSVITA JAGER

Marija Gračnar med svojimi izdelki

Rezultat šolanja na daljavo

Izobraževanje na daljavo
smer: AVTOMEHANIKA

Ste slišali kako dobro šalo? Pošljite nam jo na Novi tednik, Prešernova 19, 3000 Celje in če se bo tudi nam zdela smešna, jo bomo objavili.

Življenje

Pogovarjata se župnik in zdravnik, kdaj se začne življenje.

Župnik reče, da takrat, ko je spočet otrok, zdravnik pa reče, da to ne bo držalo, pač da je to takrat, ko se otrok rodi. Tako se prepirata, kdo ima prav.

Čez nekaj časa pride mimo ženska in župnik reče: »Gospa, ali lahko vas nekaj vprašam?«

»Ja, izvolite.«

»Kdaj se po vašem začne življenje, ko je otrok spočet ali ko se rodi?«

Gospa odgovori: »Življenje

se začne, ko se otroci odselijo od doma, mož pa umre!«

Striženje

»Gospod, ste se že kdaj strigli pri nas?«

»Ne, uho sem izgubil v prometni nesreči.«

Poljub

Če poljubiš žensko na čelo, pomeni, da skrbiš za njo.

Če jo poljubiš na roko, pomeni, da jo spoštuješ.

Če jo poljubiš na usta, pomeni, da jo ljubiš.

Če jo poljubiš za hrbtom njenega moža, pomeni da si pogumen.

Zjutraj se mi je mudilo ...

**Če bo šlo
tako naprej s
korono, bo za
božič imel
samo Kacin
jelko**

A veš, da Kevin letos ne bo ostal sam doma? Družina ne more nikamor, ker je v karanteni.

Če vadite, lahko dodate leta svojemu življenju. Res je, včeraj sem tekel šest kilometrov in počutim se, kot da jih imam 80.

Oven

Znamenje škorpiona deluje močnejše na vsa vaša področja, zato se trudite za zmrnost prav pri vsem. Ugotavljali boste, da se tudi počasi daleč pride. Ne bo enostavno, bo pa zelo koristno, boste ugotavljali, ko boste zaključili z neko staro zadevo. Venera vas lahko naredi strastne, vendar tudi zamerljive. Vaša občutljivost v medosebnih odnosih je odveč.

Bik

Ponovno bodo v ospredju stare zadeve, s katerimi se boste morali soočiti. Tokrat si ne boste dovolili nobenih eksperimentov! Če ste v zadnjem času zadrževali jezo ali kakšno drugo negativno vibracijo, vam bo ta energija v teh dneh izbruhnila kot vulkan. Pazite, da pri svojih reakcijah ne boste preveč vihravi ali celo zaletavi. Zmrnost se vam bo tokrat zares obrestovala.

Dvojčka

Na delovnem področju postaja vse bolj in bolj rutinsko, kar vas po eni strani pomirja, po drugi pa se lahko pričenjate dolgočasiti. Prej ko boste sprejeli dejstvo, da so spremembe nujne, prej boste ujeli pravi ritem. Nikar se ne spuščajte v tvegane napovedi, pustite raje čas za čas. Nekdo vas bo neprestano oblegal, vendar boste vse skupaj sprejeli kot igro, v kateri ni zmagovalca.

Rak

Dobili ste veliko dokazov o posledicah svojih odločitev, vendar se še vedno niste pripravljeni premakniti v drugo smer. Vztrajanje vas lahko pripelje, kamor želite, vendar se vprašajte, ali bo ta zmaga res sladka! Lahko, da boste deležni kritike in nanjo nikakor ne smete reagirati negativno. Humor bo tisti, ki vas bo v danih okoliščinah ščitil pred nepremišljenimi besedami.

Lev

V ospredju bo želja, da naredite red na vseh področjih. Kar nekaj premikov boste naredili, kar vas bo navdalo z zadovoljstvom. Vaše delo pa bo pridobilo še na dodatni vrednosti, če boste odpravili drobne napake. Na zasebnem področju vam bo primanjkovalo prave volje, saj imate zapletene čustvene zadeve nerazrešene. Zdaj je pravi čas, da sprejmete odločitve v zvezi s tem.

Devica

Kar nekaj stresnih okoliščin, ki ste jih imeli v zadnjih dneh, pušča posledice. Morate se sprostiti. Nakopičena napetost bo pričela popuščati in ponovno boste zadihali s polnimi pljuči. Več časa morate nameniti tudi športu in rekreaciji. Oseba, ki vas zelo ceni, bo želela vaše mnenje. Vzeli si boste dovolj časa in temeljito razmislili, kaj ji boste odgovorili.

Tehnica

Merkur in Venera, ki sta že vstopila v vaše življenje, prinašata novosti. Počasi nastopa čas za uvajanje različnih sprememb v vašem življenju. Skrbno morate preučiti dane okoliščine in življenje obrniti sebi v dobro. Soočali se boste z zadevami, ki se med seboj ne ujemajo, diplomacija bo ena in ednina prava pot. Ne bo vam zmanjkalo idej, kako naprej, zato naj vas vodi pogum!

Škorpion

Vladavina vašega znaka najavlja eno najbolj aktivnih obdobjev vsega leta. Dobro razmislite, s čim se morate soočiti in kaj morate spremeniti, saj ste na razpotju! Obdobje, ki je za vami, vas je utrudilo in vam vzelo veliko dragocene energije in časa. Nasprotno od tega lahko v tem času naredite veliko koristnega, kajti priložnosti se bodo nizale druga za drugo.

Strelec

Zanimivi dnevi prihajajo. Priložnosti ne bodo vidne na prvi pogled, vendar jih boste znali prepoznati. Projekti, ki so pred vami, vam lahko prinesejo v finančnem smislu velik uspeh, vendar morate dobro preučiti okoliščine. Vedite, da ni vse zlato, kar se sve-ti, pazljivi pa bodite tudi pri ocenjevanju lastnosti ljudi, ki vas obkrožajo. Prevelika zaupljivost vas lahko drago stane!

Kozorog

Bivanje Sonca v škorpionu bo zelo koristno delovalo na vas, očarljivi boste in polni novih domislic, ki jih žal ne boste uspeli realizirati. No, tudi sanjarjenje je včasih dobrodošlo, vendar bo praktičnost tista, ki bo v danih okoliščinah nujno potrebna. Nekaj več previdnosti čisto na koncu meseca zaradi vpliva polne Lune ne bo odveč, saj boste preobčutljivi!

Vodnar

Dela vam ne bo zmanjkalo, prav obratno. Več kot boste delali, več ga boste imeli. Najbolje se počutite, če ste čim bolj aktivni, tako lahko pozabite na težave in zapletene medsebojne odnose. Nekdo vas bo neprestano klical in s tem želel zbuditi vašo pozornost. Seveda bo dosegel prav obraten učinek od želenega. Več časa namenite zasebnemu življenju in sprostitvi.

Ribi

Veliko vprašanj je odprtih, zato boste nihali med razumskim in čustvenim delovanjem. Vaše delovanje bo najbolj prodorno na poslovnem področju. Nikar ne dovolite, da vam okoliščine in ovire jemljejo dragoceno energijo. Prav obratno, vzemite jih za izziv! Starih napak ne boste ponavljali. Zelo dobro vam je znano, kdo je vaš zaveznik in kdo nasprotnik.

HOROSKOP JE PRIPRAVILA ASTROLOGINJA DOLORES.

Astrologinja **GORDANA** je dosegljiva na **041 404 935** in na Facebookovi strani **Astrologinja Gordana**.

Astrologinja **DOLORES** je dosegljiva na **041 519 265, 090 64 30** in na Facebookovi strani **Dolores Astro**.

				3K	MEŠALNIK (POG.)	ZRCALA	VELIK TROPSKI PLAZILEC	Povsod z vami	BARIERA	ANGLEŠKI GLASBENIK (MARC)	SINTETIČNO MAMILO	PARTIJČ: MOJ ..., SO-CIALISTIČNI KULAK		
				MEDNA-RODNI OLIMPIJSKI KOMITE				ZAOLJEN PREDMET						
				ŽIVAHNOST				PREMIKATI SE V DOLO-CENO SMER	4					
				ŽENSKO IME (KRAJŠE TILKA)						1				
				... MU JE PADLA V MED			12				PREBIVALEC IRANA	OSTRO, ZBADLJIVO PRIKA-ZOVANJE ŽIVLJENJA		
				ARHITEKT MIHEVC	22			JANEŽ (LAT.)	2					
AMERIŠKI PEVEC (AL)														
KRIŽANKE & UGANKE	PREDŠOLSKI OTROK (EKSPR.)	SPOSOB-NOST AKU-MULACUE	TEŽKE SANJE	NEKDANJI KOSOVSKI POLITIK VLLASI	ŠEL JE ... ŽVIŽGAT	BOŠTJAN ROMIH								
						GERMANU		KNJIŽEVNIK		3				
POKRAJINA V JUŽNI FRANCIJI								STAROGER-MANSKO PLEME						
		13						UMET. SMER 19. STOL.						
DVAJSE-TEREC									NIČLA (POG.)	ZVIT. ZAVIT ŠOP LAS	14			
									ODKRITO-SRČEN					
OZEK TOK TEKOČINE						NEIMENOVA-NA ŽENSKA			5					
NARODNA: MI SE ... RADI						MESTO NA CRESU	ODSTRAN-JEVALKA LUPINE	JED IZ SE-SEKLJANEGA MESA, KROMPIRJJA	19			OSABNEŽ	LAINŠČEK: NAMESTO ... ROŽA CVETI	
BENO UDRIH	10		TROLEJBUS (POG.)	OTOŽEN TONOVSKI NACIN				PTICA SEVERNIH MORJU			ISTEGA KOVA			
							KDOR KAŠIRA							
NIZEK ŽENSKI GLAS		15		SNOV	NEKDANJI IZDELOVALEC SUKNA	16					PRIVRŽENEC KEMALIZMA	MAKAROVIČ: SOVICA ...	RYAN O'NEAL	
DEL STOPALA					PREDSTOJ-NIK OPATUJE		6			STROKOV-NJAK ZA EKOLOGIJO		20		
					AKTIVNI UDELEZENEK DOGODKA									
3K	KOLEGI		18							V. KRESLIN: ... JUTRA, KO SE ZDANI	11			
	SMUČARSKI AVTOBUS													
ZELO MOČEN ČLOVEK (EKSPR.)						ALBANSKI DENAR				V NJEJ HRANIMO LISTE			17	SLIKARKA KOBILCA
										KMEČKO VOZILO	PROZOREN OBLAK V VELIKIH VIŠINAH			
MESTNA ČETR						NAJPREDJ STALCA, POTEM PA ...					21	ANICA (LJUBK.)		
					VOKI-...									
MEDNAROD-NA OZNAKA INDIJE	23		LEONIDA (KRAJŠE)	ŽIVILSKA TOVARNA V KAMNIKU				ITALIJANSKA RTV	NAFTA (ANG.)	9		VELENJSKA TV		
				PIVSKI VZKLJIK					ANGLEŠKI VEZNIK			TRENJE		
KRATEK ŽENSKI TELOVNIK						7	RAZRITA ZEMLJA							
							LUKA ZAHOVIČ							
UTRJEN, V HRIB USEKAN PROSTOR					KELTSKA RODOVNA ZVEZA				11	SMRTEC (PADEC)		8		
POSTAVA					REZULTAT					KRAJ PRI NOVEM MESTU				

3						9		
				6	5			
1				4		2		
		7	1					8
				3			7	5
		4	8					
5	4	2			9			
	9				1			
	6					4		7

		8	2	4	7		5	
		1					4	
		7		8	1			
5							2	3
8								5
					6			
	9		5			2		
			7	3		1		
2	1		9		4			

4	6	3	9	2	5	8	1	7
2	5	1	6	7	8	3	9	4
8	9	7	1	3	4	6	2	5
1	7	4	2	5	6	9	3	8
3	2	6	4	8	9	7	5	1
9	8	5	7	1	3	4	6	2
6	1	9	5	4	7	2	8	3
7	3	2	8	6	1	5	4	9
5	4	8	3	9	2	1	7	6

več na: **www.trik.si**

Vedn♥ z men♥j!

S podpisom tega kupona dovoljujem, da upravitelj podatkov, podjetje NT&RC, uporablja in shranjuje posredovane osebne podatke v skladu z veljavnim zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in s splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Sodelujoči dovoljuje, da NT&RC navedene podatke obdeluje v svojih zbirkah za namen pridobivanja novih naročnikov. Sodelujoči v primeru, da je izzreban, dovoljuje objavo svojega imena, priimka in kraja bivanja v Novem tedniku. Navedene osebne podatke lahko NT&RC hrani in obdeluje do pisma preklica privolitve sodelujočega. Na podlagi veljavne uredbe lahko posameznik kadarkoli preklicje soglasje za obdelavo podatkov, zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: NT&RC, Prešernova 19, 3000 Celje ali na tednik@nt-rc.si.

Dragan Kovačič, vršilec dolžnosti poslovnega direktorja in predstojnik kardiološkega oddelka v Splošni bolnišnici Celje:

»Vesel sem vprašanja, kaj mi medij s takšno tradicijo pomeni. Zakaj? Ker ljudje, ki me poznajo, vedo, da sem velik lokalpatriot. In takšna manjša skupnost, kot je naša, kot sta naša mesto in okolica, mora imeti in mora negovati medij, ki nam prinaša lokalne zgodbe. To, da odpreš časopis, v njem vidiš znan obraz, zgodbe od blizu, in ko prebereš, kaj se dogaja v našem okolju, je izjemna izkušnja. Pravzaprav je to ena velikih prednosti življenja v manjšem mestu. Podobno je z bolnišnico. Imeti bolnišnico v manjši skupnosti je velika prednost okolja. Imeti medij, ki poroča o dogodkih blizu nas in ki nas spremlja vse življenje, je prav tako izjemna prednost. Zato bi vam čestital ob tako pomembnem jubileju in hkrati prosil, da nas še naprej spremljate skozi naše zgodbe in življenje, ker ste v resnici velik akter in dejavnik v dogajanju v tem okolju.« (Foto: SHERPA)

Dušan Klenovšek, višji naravovarstveni svetovalec v Kozjanskem parku:

»Narava in Slovenija, Slovenci. Hvalimo se o zeleni Sloveniji, tako nas vidijo tudi mnogi turisti. Ankete kažejo veliko naklonjenost ljudi do ohranjenosti narave. Velikokrat oglašujemo prehranske izdelke kot »pridelano v naravi«. Smo res tako zelo »zeleni? Naši vodotoki so vedno bolj zajezeni, zamuljeni, kakovost vode je vedno slabša. Travniki postajajo zelene celulozne puščave brez življenja, koruzne njive in intenzivni vinogradi se odražajo v problemih presežkov mleka in vina ter vedno slabšo kakovostjo prsti. Zelenice ob domovih do nezvesti posiljujemo z urejanjem. Zeleni smo prepogosto le v zavisti do sosedov. Vse to prinaša velike dobičke lastnikom kapitala,

ki imajo pogosto velik vpliv na medije. Posledično le malo tako nacionalnih kot regionalnih medijev nastavlja pravo ogledalo glede upravljanja in stanja naše Narave. Novi tednik je med njimi in upam, da bo tako ostalo.« (Foto: Andraž Purg - GrupA)

Mag. Polona Rifelj, direktorica Osrednje knjižnice Celje:

»Iskrene čestitke! Visok jubilej Novega tednika je v prvi vrsti razlog za veselje. Še posebej v času instantnih projektov, ki se običajno upehajo v nekaj letih ali celo mesecih. Dolgoletna prisotnost Novega

tednika v celjskem in slovenskem medijskem prostoru je četrtke, ko časopis izhaja, spremenila v tradicijo v najboljšem pomenu te besede: delo novinarske ekipe zagotavlja poglobljene in tehtne prispevke, ki dosegajo in nemalokrat presegajo dosežke nacionalnih medijskih hiš z bistveno boljšo infrastrukturo. To so nenazadnje potrdila številna priznanja, tudi zlati grb Mestne občine Celje, ki ste ga prejeli pred petimi leti. V času, ko vse teži k totalni globalizaciji in uniformiranosti ter se klasičnim medijem krči prostor, je obstoj časopisa, kot je Novi tednik, nujen, saj v zavest širšega kroga prebivalstva prinaša novice o obstoju posameznikov, kolektivov in projektov, ki bi bili sicer spregledani, čeprav si nedvomno zaslužijo vso pozornost. Zato naj bo letošnje praznovanje tudi trenutek upanja in dobrih želja, da bi Novi tednik in njegov kolektiv še naprej varno krmarila med čermi neugodnih trenutkov in še dolgo povezovala lokalno skupnost z odličnostjo in zavezanostjo novinarski etiki.« (Foto: Andraž Purg - GrupA)

Panoji z razstave ob 75-letnici Novega tednika. Do konca meseca je še na ogled pred Narodnim domom.

novi tednik 75!et 1. desetletje

Pregled krompirišč v šoštanjskem okraju je slabo uspel

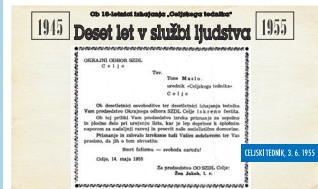
CELJSKI TEDNIK, 5. 7. 1950

Rezultati

SKORAJ VSAKO LETO NOVO IME / 1945 – 1955

V letu 1950 so se zamenjali kar trije uredniki, ponovno je prišlo do spremembe imena, tokrat se je preimenoval v SAVINJSKI VESTNIK. Z novim imenom je hotelo uredništvo povečati število naročnikov in tudi naklado časopisa. Zaradi pomanjkanja papirja je časopis obsegal le dve oziroma štiri strani. Ob pomembnih praznikih je izšel na 14 oziroma 16 straneh. Šele ob koncu leta 1953 so v vestniku prvič predstavili redne dopisovalce, urednike posameznih rubrik, dopisovalce s terena. S pesterjšo vsebino in povečanim obsegom (s prejšnjih štiri na osem strani) se je v letu 1955 zvišalo število naročnikov, sledila je ponovna sprememba imena v CELJSKI TEDNIK. V tem letu je tednik slavil deseto obletnico delovanja. V tednu naprednega tiska in radia je glavni odbor SZDL Slovenije tedniku podelil družbeno priznanje za najboljši pokrajinski časnik. V Celju so vsi uredniki in sodelavci prejeli nagrado socialistične zveze. Poleg proslave so v Narodnem domu postavili razstavo ob deseti obletnici tednika in o partizanskem tisku. Uslužbenci Celjskega tednika so ob jubileju dobili prvi avto za službene namene, in sicer star DKW z leseno karoserijo.

novi tednik 75!et 2. desetletje

Drugo desetletje – VSEBINSKO BOGATEJŠE / (1955–1965)

V tem desetletju se ime tednika ni spreminjalo. Leta 1956 je podjetje Celjski tisk, ki je tiskalo tednik, kupilo nove in zmogljivejše tiskarske stroje, začele so izhajati vsebinsko in oblikovno bogatejša številka, dopolnjene z zanimivi karikaturami in fotografijami. Vse te novosti so povečale število novih naročnikov. Čeprav je časopis izhajal samo na osmih straneh, je bila vsebina sestavljena iz rubrik Splošne novice, Pogled po svetu, Aktualni dogodki s Celjskega, Kulturni obzornik, Življenje na vasi, Naši razgovori, Žene in dom, Šport, Objave in oglasi, Zanimivosti, Gibanje prebivalstva. Konec leta 1957 je noveletna dvojna številka izšla na rekordnih 44 straneh. V tej številki je bila objavljena kronika svetovnih dogodkov v verzih. Leta 1960 se je povečal obseg strani z osem na dvanajst. Uvedli so rubriko Vaše vrstice, v nadaljevanjih so objavljali romane in stripe za otroke.

novi tednik 75!et 2. desetletje

Drugo desetletje – VSEBINSKO BOGATEJŠE / (1955–1965)

V poletnih mesecih leta 1962 je časopisno podjetje dobilo nove prostore na Trgu V. kongresa 3a (danes Prešernova ulica 19), v katerih domuje uredništvo Novega tednika in Radia Celje še danes. Naklada časopisa se je povečala, in sicer so jeseni 1963 beležili 15 tisoč izvodov. Dinamiko pridobivanja novih naročnikov in večanja števila naklade so še stopnjevali, izvedli so akcijo Za 20 tisoč naklade Celjskega tednika z nagradnim skladom 500 tisoč din, objavili so pravila igre. Akcija je delno uspešna, naklada se je povečala na 17 tisoč izvodov. V istem letu so po sprejetju upravne reforme občine dobile večjo samostojnost, začele so se pojavljati pobude o ustanavljanju občinskih in tovarniških glasil. Leta 1965 je Celjski tednik praznoval dvajseti rojstni dan, dosegel je rekordno naklado 19.500 izvodov. Kljub povečani nakladi so sprejete gospodarske reforme zelo omejile finančna sredstva tednika, zato je moralo uredništvo ponovno skriti obseg strani z dvanajst na osem do deset strani.

